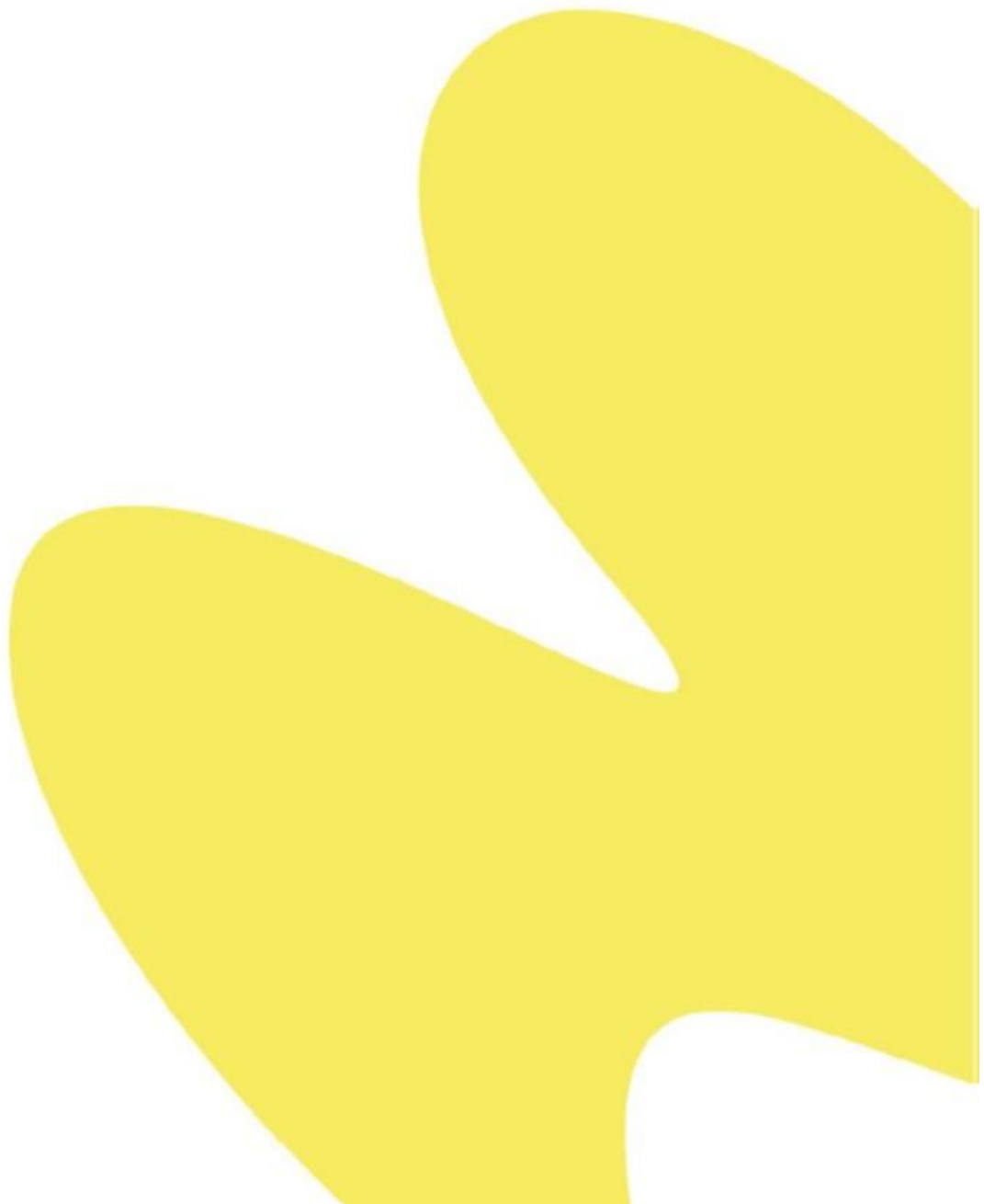

KUOPIO

Tilinpäätös 2024

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue

Sisällys

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue	3
Omatoimisen hyvinvoinnin palvelut.....	6
Ohjatun hyvinvoinnin ja omaehtoisen oppimisen palvelut	32
Taidepalvelut.....	50
Työ ja mielen hyvinvointi – Mieliteko 2.0	65
Selonteko vuoden 2024 palvelualueen sisäisen valvonnan järjestämisestä	66
HTV- määrä ja sairauspoissaolot	69
Käyttötaloustoteuma 2024.....	70

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkangas

Toiminta

Kirjastopalvelut ylittivät toiminnalliset tavoitteensa ja saavuttivat ennätyslukemat monilla mittareilla mitattuna. Kirjastopalveluiden osalta fyysiset käynnit kirjastossa ylittivät tavoitteen ollen noin 1,4 miljoonaa käyntiä. Kävijämäärät kasvoivat edellisestä vuodesta yli 130 000 käynnillä. Myös lainausmäärät kasvoivat edellisvuodesta yli 200 000 lainalla ollen 2,3 miljoonaa lainaa. Verkkoasiointi kirjaston palveluissa kasvoi edelleen yli 260 000 verkkoasioinnilla ollen 1,6 miljoonaa asiointikertaa. Verkkoasioinnin avulla asiakkaat voivat mm. varata aineistoa, uusia lainoja, käyttää e-aineistoja ja maksaa kirjastomaksuja. Valtuuston asettama sitova tavoite kirjastopalveluiden lainat/asukas toteuma oli 18,1, kun tavoite oli 17,6. Kirjaston aukiolotunnit kasvoivat myös Riistaveden kirjaston omatoimiratkaisun myötä.

Liikuntapaikkapalvelut ylittivät toiminnalliset tavoitteensa kaikilla mittareilla. Alle 20-vuotiaiden asiakaskäyntien määrä kuntolaakson uimahallissa ylittyi 25 388 käyntikerralla. Kokonaismäärän ollessa 145 388 käyntikertaa. Lisäksi liikuntapaikkojen käyntikerrat ylittyivät 239 187 käyntikerralla. Kokonaismäärän ollessa 1 839 187 käyntikertaa.

Museot onnistuivat näyttely- ja tapahtumatuotannoissaan ja saavuttivat asetetut asiakasmäärätavoitteet. Museoiden näyttelyissä vierailtiin yhteensä 124 451 kertaa ja kaikkiaan museoissa kirjattiin 181 465 asiakaskäyntiä. Eniten asiakkaita vieraili Kuopion museossa, jonka näyttelyissä vierailtiin 67 744 kertaa (keskimäärin 30,1 käyntiä/avoinnaolotunti). Käyntimääräennätys rikottiin Taidemuseossa (35 354 käyntiä; 17,9 käyntiä/avoinnaolotunti), ja myös Korttelimuseossa (20 040 käyntiä; 11,4 käyntiä/avoinnaolotunti) oli huippuvuosi. Valtionosuusrahoitetut alueelliset vastuumuseopalvelut on kyetty hoitamaan sitoumusten mukaisesti. Taidemuseon perusnäyttely- ja palvelukonseptiuudistusta jatkettiin, uudistukset valmistuvat syksyllä 2025. Korttelimuseon palvelukonseptin kehittämistä ja tarveselvitystyötä

Kansalaisopiston kokonaistuntimäärä pienentyi vuoteen 2023 verrattuna. Kurssisuunnittelun keinoin tuntiresurssit kohdennettiin paremmin tuottaviin ryhmiin. Tällaiset toimenpiteet kuitenkin heikentävät alueellista tasa-arvoa ja opetustarjonnan monipuolisuutta. Resurssien taloudellisesta kohdentamisesta huolimatta kaikkien ainealueiden kysyntään ei pystytä vastaamaan mm. liikuntatilojen puutteiden takia. Kurssitulot kasvoivat vuodesta 2023 n. 33.000 euroa.

Kansalaistoiminnan palveluiden toiminta toteutui suunnitellusti ja laajoja monialaisia yhteistoimintoja kehittäen ja koordinoiden. Ulkopuolisen rahoituksen hankkeet vauhdittivat asiantuntijuuden ja palveluiden yhteiskehittämistä (organisaation sisällä, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti) merkittävästi. Kino Kuvakukon ja Kino Mantun kävijöitä yhteensä 26 000. Muuhun ohjattuun liikunta- ja kulttuuriryhmätoimintaan osallistui yhteensä 61 000 osallistujaa. Laajalle yleisölle järjestettiin tapahtumia yhteensä 370 toimijatahon kanssa, yhteensä 50 tapahtumaa, joihin osallistui yhteensä 53 000 henkilöä. Asukastoimintaa toteutettiin asukastiloissa ja kirjastoissa lähes 80 eri toimijatahon kanssa tuottaen n. 42 000 osallistumiskertaa asukkaille.

Taidetalot ovat odottaneet koronavuosien jälkeen, että päästäisiin ns. normaaliin päiväjärjestykseen. Kummassakin talossa vuosi 2024 on ollut hyvä. Teatterilla oli uusi kävijäennätys, yli 94 000 kävijää (aiempi ennätys oli vuodelta 2018 n. 81 000 kävijää). Teatterilla tapahtumatuotanto on edelleen kasvanut aiemmasta vuodesta kaikilla mittareilla mitattuna.

Kaupunginorkesteri on kehittänyt ohjelmistoaan klassisen ohella viihteellisempään suuntaan. Perinteisten klassisten kausikonserttien lisäksi orkesteri on toteuttanut viihdekonsertteja, jotka ovat olleet loppuunmyytyjä.

Taidetalojen toiminta on ollut tasaista niin, että isoja yllätyksiä ei ollut. On ollut mahdollista keskittyä ydintoimintaan ja myös talojen omaan sisäiseen kehitystyöhön.

Mieliteko jatkui lokakuussa 2023 käynnistyneillä kahdella uudella ryhmähankkeella (*Työ ja mielen hyvinvointi – Mieliteko 2.0* ja *Yhdessä osallisiksi – Mieliteko 2.0*). Päärahoitus on myönnetty Euroopan Sosiaalirahasto plussasta (Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 EU:n alue- ja rakennepoliittikan ohjelma). Toimintaan on sitoutunut 13 Pohjois-Savon kuntaa sekä kattava joukko yksityisiä yrityksiä ja kolmannen sektorin toimijoita. Hankkeet ovat kestoltaan 3–4 vuotta. Kahden ryhmähankkeen turvin myös kohderyhmä laajenee. Työ jatkuu edelleen heikommassa työmarkkina- asemassa olevien henkilöiden kanssa, mutta toiminta laajenee myös työssäkäyvään väestöön.

Kuopion kaupunki on päätoteuttajana *Työ ja mielen hyvinvointi - Mieliteko 2.0* -ryhmähankkeessa. Muut toteuttajat ovat Itä- Suomen yliopisto, Savonia-ammattikorkeakoulu ja Humanistinen ammattikorkeakoulu. Vuoden 2024 loppuun mennessä pitkäkestoisen valmennuksen oli aloittanut 500 henkilöä. Valmennuksen läpikäyneitä henkilöitä oli tuolloin 210. Osallistuvia yrityksiä/työpaikkoja on mukana tällä hetkellä 66 (mikro 40, pieni 13, keskisuuri 8, suuri 5). EURA2021-järjestelmässä kerätyn anonyymien palautteen perusteella Kuopion kaupungin tiimin toteuttama valmennus koettiin kohentavana mielen hyvinvointia arvosanalla 4,0. Valmennus sai ajattelemaan omia toimintatapoja arvosanalla 4,3. Asteikkona on 1-5. Lisäksi hankkeen toimintaa suositellaan toiselle henkilölle hyvin todennäköisesti toiminnan sisällön perusteella.

Työ ja mielenhyvinvointi – Mieliteko 2.0 Kuopion osahanke on edennyt hankesuunnitelmassa esitettyä aikataulua nopeammin, vaikka henkilöstömuutoksia tapahtui vuoden aikana. Lähes koko vuoden työskenneltiin yhden muutosvalmentajan vajeella. Hankkeen hyvän etenemisen ja kaupungin talouden tasapainotusohjelman takia hankkeelta vähennettiin muutoshakemuksella pysyvästi tämä yksi henkilöresurssi. Samalla muutoshakemuksella hankkeelle lisättiin viestintään 2 x 20 % resurssi, jolloin koko hankehenkilöstö pystyy työskentelemään 100 % työpanoksella. Tämä muutos astui voimaan 1.12.2024. Muutoin talous on toteutunut suunnitellusti.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen toimintakate alittui budjetoidusta 0,2 milj. euroa (99,5 %). Toimintatuotot alittuivat budjetoidusta 0,3 milj. euroa (97,4 %) ja toimintakulut alittuivat 0,6 milj. euroa (99,1 %).

Toimintatuottoja heikensivät teatterilla heikommalla myyntituotolla, esimerkiksi syksyn musiikaali jäi myyntitavoitteesta. Musiikkikeskuksella kaupunginorkesterin lipunmyynti jäi tavoitteista. Molemmat taidetalot paransivat kuitenkin myyntituloja viime vuodesta. Tahko spa ja Kuopio-halli jäivät tulotavoitteista. Museokeskuksen tuotot ylittivät paremman kävijämäärän ansiosta.

Toimintakulut alittuivat suurimmaksi osalta palveluostojen alentumisella. Mieliteko hankkeen palvelujen ostot ovat talousarviota alhaisemmat, samoin museokeskuksen tavarakuljetukset ja liikuntapaikkojen kunnossapito. Taidepalveluissa ostopalveluiden käyttö ylittyi talousarviosta. Vuokratilaisuuksissa tuli kasvu museon näyttelyvuokrien osalta ja kansalaistoiminnan ulkopuolisista vuokrista.

Koneiden ja kaluston hankintaa varten määräraha oli 1 811 000 €, mikä sisältää museoiden hankintojen lisämäärärahan, taidemuseon taidehankinnat sekä tietohallinnon kautta tehtävät investoinnit. Toteutuma on 1 497 879 € (83 %). Hyvinvoinnin edistämisen investoinneista merkittävä osa kohdistui Savilahden Luolan kalustamiseen ja Kuopion taidemuseon näyttelyuudistukseen.

Taidemuseon taidehankintojen määräraha oli 80 000 € ja toteutuma 78 530 € (98 %). Määrärahalla hankittiin taideteoksia taidemuseon kokoelmiin.

Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestäminen

1. Päivitetyn hankintaohjeistuksen noudattamisen seuranta ja valvonta

- Palvelujen hankinnoissa noudatetaan kaupungin hankintaohjeistusta ja esihenkilöt valvovat ja ohjaavat hankintojen valmistelua.

2. Päivitettyjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeiden jalkautus ja erityisesti tunnistettujen riskien hallintatoimenpiteiden seuranta

- Toimitaan ohjeiden mukaisesti ja esim. työturvallisuusriskit on varsin hyvin tunnistettu ja ennakoitu.
- Riskikartoitusta ja suunnitelmallista riskienhallintaa toteutetaan osana normaalitoimintaa. Henkilökuntaa on perehdytetty tietosuoja-asioihin.

3. Henkilöstön saatavuus ja sijaisketjut

- Kirjastopalveluissa avoimiin tehtäviin oli hyvin hakijoita.
- Henkilöstöä on saatu vuonna sijaistuksiin, tai tehtäviä on saatu järjestettyä sisäisesti
- Henkilöstösaatavuudessa alueellisia ongelmia. Rekrytointi maaseudulle on haasteellista.

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue 1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio yhteensä	Toteuma	Poikkeama	Tot-%
Myyntituotot	1 545	-4	1 541	1 517	-23	98,5 %
Maksutuotot	6 766		6 766	6 338	-428	93,7 %
Tuet ja avustukset	1 291	9	1 300	1 245	-55	95,7 %
Muut toimintatuotot	5 267	-2 005	3 262	3 434	172	105,3 %
Vuokratuotot	4 806	-2 000	2 806	2 840	34	101,2 %
Muut tuotot	461	-5	456	595	138	130,3 %
TOIMINTATUOTOT	14 869	-2 000	12 869	12 534	-335	97,4 %
Palkat ja palkkiot	-17 908	-219	-18 127	-18 142	-16	100,1 %
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-3 873	25	-3 848	-3 766	82	97,9 %
Muut henkilösivukulut	-555	-5	-560	-501	59	89,5 %
Henkilöstökulut	-22 336	-198	-22 535	-22 410	124	99,4 %
Palvelujen ostot	-7 999	-31	-8 029	-7 494	536	93,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 252	-77	-2 329	-2 337	-8	100,3 %
Avustukset	-4 111		-4 111	-4 020	91	97,8 %
Muut toimintakulut	-27 354	-4	-27 357	-27 526	-168	100,6 %
Vuokratulot	-27 138	-52	-27 190	-27 312	-122	100,4 %
Muut kulut	-216	48	-167	-214	-47	127,9 %
TOIMINTAKULUT	-64 051	-310	-64 361	-63 786	574	99,1 %
TOIMINTAKATE	-49 182	-2 310	-51 492	-51 252	240	99,5 %

Omatoimisen hyvinvoinnin palvelut

Hyvinvoinnin edistämisen johtaja Janne Hentunen

Toiminta

Kirjastopalvelut ylittivät toiminnalliset tavoitteensa ja saavuttivat ennätyslukemat monilla mittareilla mitattuna. Kirjastopalveluiden osalta fyysiset käynnit kirjastossa ylittivät tavoitteen ollen noin 1,4 miljoonaa käyntiä. Kävijämäärät kasvoivat edellisestä vuodesta yli 130 000 käynnillä. Myös lainausmäärät kasvoivat edellisvuodesta yli 200 000 lainalla ollen 2,3 miljoonaa lainaa. Verkkoasiointi kirjaston palveluissa kasvoi edelleen yli 260 000 verkkoasiointilla ollen 1,6 miljoonaa asiointikertaa. Verkkoasiointiin avulla asiakkaat voivat mm. varata aineistoa, uusia lainoja, käyttää e-aineistoja ja maksaa kirjastomaksuja. Valtuuston asettama sitova tavoite kirjastopalveluiden lainat/asukas toteuma oli 18,1, kun tavoite oli 17,6. Kirjaston aukiolotunnit kasvoivat myös Riistaveden kirjaston omatoimiratkaisun myötä.

Liikuntapaikkapalvelut ylittivät toiminnalliset tavoitteensa kaikilla mittareilla. Alle 20-vuotiaiden asiakaskäyntien määrä kuntolaakson uimahallissa ylittyi 25 388 käyntikerralla. Kokonaismäärän ollessa 145 388 käyntikertaa. Lisäksi liikuntapaikkojen käyntikerrat ylittyivät 239 187 käyntikerralla. Kokonaismäärän ollessa 1 839 187 käyntikertaa.

Museot onnistuivat näyttely- ja tapahtumatuotannoissaan ja saavuttivat asetetut asiakasmäärätavoitteet. Museoiden näyttelyissä vierailtiin yhteensä 124 451 kertaa ja kaikkiaan museoissa kirjattiin 181 465 asiakaskäyntiä. Eniten asiakkaita vieraili Kuopion museossa, jonka näyttelyissä vierailtiin 67 744 kertaa (keskimäärin 30,1 käyntiä/ avoinnaolotunti). Käyntimääräennätys rikottiin Taidemuseossa (35 354 käyntiä; 17,9 käyntiä/avoinnaolotunti), ja myös Korttelimuseossa (20 040 käyntiä; 11,4 käyntiä/avoinnaolotunti) oli huippuvuosi. Valtionosuusrahoitetut alueelliset vastuumuseopalvelut on kyetty hoitamaan sitoumusten mukaisesti. Taidemuseon perusnäyttely- ja palvelukonseptiuudistusta jatkettiin, uudistukset valmistuvat syksyllä 2025. Korttelimuseon palvelukonseptin kehittämistä ja tarveselvitystyötä on jatkettu. Kulttuurihistoriallisen ja luonnontieteellisen museon yhteisen kokoelmatilaratkaisun tarveselvitystyö on käynnissä.

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

Kirjastopalveluissa tulot toteutuivat hieman budjetoitua suurempina ja menoissa saatiin säästöjä siten, että kirjastopalveluiden talousarvio toteutui ylijäämäisenä.

Liikuntapaikkapalveluiden tulot jäivät talousarviosta 144 273 euroa ja menot alittivat talousarvion 229 729 euroa. Toimintakate toteutui ylijäämäisenä 85 456 euroa.

Museopalveluiden toimintakate toteutui 122 347 euroa ylijäämäisenä. Museokeskukselle osoitettua investointirahaa jätettiin käyttämättä 39 134 €.

Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestäminen

1. Päivitetyn hankintaohjeistuksen noudattamisen seuranta ja valvonta

- Palvelujen hankinnoissa noudatetaan kaupungin hankintaohjeistusta ja esihenkilöt valvovat ja ohjaavat hankintojen valmistelua.

2. Päivitettyjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeiden jalkautus ja erityisesti tunnistettujen riskien hallintatoimenpiteiden seuranta

- Riskikartoitusta ja suunnitelmallista riskienhallintaa toteutetaan osana normaalitoimintaa. Henkilökuntaa on perehdytetty tietosuoja-asioihin.

3. Henkilöstön saatavuus ja sijaisketjut

- Kirjastopalveluissa avoimiin tehtäviin oli hyvin hakijoita.

Omatoinen hyvinvointi 1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio yhteensä	Toteuma	Poikkeama	Tot-%
Myyntituotot	557	-4	553	641	89	116,1 %
Maksutuotot	3 315		3 315	3 271	-44	98,7 %
Tuet ja avustukset	317	9	326	485	159	148,7 %
Muut toimintatuotot	2 037	-5	2 032	2 043	11	100,5 %
Vuokratuotot	1 802		1 802	1 831	29	101,6 %
Muut tuotot	235	-5	230	212	-18	92,2 %
TOIMINTATUOTOT	6 226		6 226	6 440	214	103,4 %
Palkat ja palkkiot	-6 778	-89	-6 867	-6 985	-118	101,7 %
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-1 464	6	-1 458	-1 461	-3	100,2 %
Muut henkilösivukulut	-210	-1	-212	-195	17	92,1 %
Henkilöstökulut	-8 453	-85	-8 537	-8 641	-104	101,2 %
Palvelujen ostot	-5 177	10	-5 167	-4 859	307	94,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 787	-76	-1 863	-1 815	48	97,4 %
Avustukset						
Muut toimintakulut	-21 771	-5	-21 776	-21 885	-109	100,5 %
Vuokrakulut	-21 667	-39	-21 706	-21 765	-59	100,3 %
Muut kulut	-104	34	-70	-119	-50	171,4 %
TOIMINTAKULUT	-37 188	-155	-37 343	-37 200	143	99,6 %
TOIMINTAKATE	-30 962	-155	-31 117	-30 760	357	98,9 %

HYVINVOIVA JA YHTEISÖLLINEN KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Lisäämme asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia		<p>Kirjasto osallistaa ja luo osallisuutta. Kirjastopalvelut edistävät monipuolisten palvelujen, aineistojen, tapahtumien ja pedagogisen toiminnan avulla yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua ja demokratiakehitystä. Kirjastopalvelut edistävät monilukutaitoa, joka ehkäisee syrjäytymistä ja antaa kuntalaisille valmiuksia osallistumiseen ja yhteiskunnan rakentamiseen.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluiden palvelut tuotetaan laadukkaasti, asukkaat ja yhteistyökumppanit osallistaen.</p> <p>Museot ylläpitävät tietopalveluita, popularisoivat näyttelyillä ja tapahtumissa tutkimukseen perustuvaa tietoa, ja edistävät monipuolisesti yhteiskunnallista vuoropuhelua ja keskustelua.</p>	<p>Kirjastopalvelut ovat vuoden 2024 aikana edistäneet osallistumista ja osallisuutta. Kirjaston mm. demokratiaa ja lukemista edistäviin tapahtumiin ja opetustunneille osallistui 30 112 osallistujaa, kirjastokäyntejä oli 1 366 091 ja lainoja tehtiin 2 334 995. Verkkoasiointeja oli 1 559 573. Käyntejä oli +130 578 enemmän kuin edellisenä vuonna. Lainoja oli +201 421 enemmän kuin edellisenä vuonna. Verkkoasiointeja oli +263 616 enemmän kuin vuonna 2023. Kirjastopalveluissa oli menossa AVIn rahoittamia hankkeita, joiden avulla kehitettiin kirjastopalveluja. Yhtenä hankkeena edistettiin lukemista Kuopion vankilassa. Tätä varten kirjastopalvelut saivat rahoituksen myös vuodelle 2025. Lasten osallistumista on lisätty pilotoimalla lasten aineiston osallistavaa valintaa, jossa lapset itse valitsevat kirjastoon tilattavaa aineistoa. Tähän irrotettiin normaalista aineistorahasta 5 000 euroa. Tulokset olivat hyviä.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluiden investointihankkeissa ja palvelujen muotoilussa osallistettiin asukkaita ja yhteistyökumppaneita laajasti. Liikuntapaikkapalveluilla on käytössä sähköinen palautekanava ja sitä on seurattu aktiivisesti. Liikuntapaikkojen käyntikerrat ylittyivät 239 187 käyntikerralla.</p>	<p>Etenee suunnitellusti / Valmis</p> <p>✓</p>

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
				<p>Kokonaismäärän ollessa 1 839 187 käyntikertaa.</p> <p>Museot ovat ylläpitäneet kokoelma- ja tietopalveluitaan sekä järjestäneet/tuottaneet suunnitellut näyttelyt ja tapahtumat. Museoiden toiminta on osaltaan edistänyt monipuolista yhteiskunnallista vuoropuhelua ja keskustelua.</p>	
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Parannamme arjen turvallisuutta ja ympäristön esteettömyyttä	<p>Katuturvallisuusindeksi</p> <p>Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset 65 vuotta täyttäneillä</p>	<p>Kirjastopalvelut lähipalveluina vahvistavat arjen turvallisuutta. Ne ovat maksuttomia ja helposti saavutettavissa ja niiden esteettömyyttä kehitetään edelleen.</p> <p>Liikuntapaikkapalvelut vahvistavat arjen turvallisuutta. Liikuntapaikat sijaitsevat asutusalueiden välittömässä läheisyydessä. Osa liikuntapaikoista on maksuttomia ja kokonaisuudessa liikuntapaikat on keskimääräisesti 77% subventoituja. Liikuntapaikkojen esteettömyyttä ja opastusta kehitetään edelleen.</p> <p>Museoissa kehitetään edelleen asiantuntijapalveluiden saavutettavuutta sekä näyttelyiden ja tapahtumien esteettömyyttä.</p>	<p>Kirjastopalveluiden verkosto on hyvin saavutettava sisältäen myös kirjastoauto-, verkko- ja e-aineistopalvelut.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluiden sisä- ja ulkoliikuntapaikkojen verkosto oli kaikkien saavutettavissa. Liikuntapaikkaverkosto kattavasti omaehtoisena ja ohjatun liikunnan ja kohteiden suunnittelussa ja rakentamisessa huomioitiin esteettömyys. Liikuntapaikkapalveluiden käyttömaksut olivat keskimääräisesti n. 80 % subventoituja.</p> <p>Museopalveluissa asiantuntija- ja arkistopalveluiden saavutettavuutta on parantanut Kulttuurihistoriallisen ja Luonnontieteellisen museon keskeisten työskentely-, asiantuntija- ja asiakaspalvelutilojen keskittäminen vuoden 2023 joulukuussa Kuopion vanhaan Postitaloon Kuopion museon välittömään läheisyyteen. Museoiden järjestämät näyttelyt ja tapahtumat</p>	<p>Etenee suunnitellusti / Valmis</p> <p>✓</p>

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
				ovat helposti saavutettavia. Useimmat tapahtumat olivat maksuttomia, ja alle 18-vuotiaat pääsevät näyttelyihin maksutta.	
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Lisäämme aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä tukevia kohtaamispaikkoja ja luonnon saavutettavuutta	Virkistys- ja urheilualueiden määrä / 1000 asukasta Asukastoiminnan ja nuorisotilojen kävijämäärät	Kirjastot ovat ja niitä edelleen kehitetään aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä lisääviksi, helposti saavutettaviksi matalan kynnyksen kohtaamispaikoiksi. Saavutettavuutta lisätään mm. omatoimimatkaisuille, verkkopalveluilla ja e-aineistoilla. Liikuntapaikkoja kehitetään vuosittain hyväksyttävän talousarvion investointiosan mukaisesti. Museot järjestävät asiantuntijaopastettuja retkiä kaupunkialueella ja luontoon. Museot ovat helposti saavutettavia, aktiivisuutta inspiroivia ja yhteisöllisyyttä lisääviä kohtaamispaikkoja.	Kirjastopalveluiden ennätyskellisen suuri (1,4 miljoonaa) ja lisääntynyt (lisäystä yli 130 000 kävijää) kävijämäärä osoittaa sen, että kirjastoista on onnistuttu kehittämään vilkkaita ja saavutettavia kohtaamispaikkoja. Kahdeksan omatoimikirjastoa tuovat kuntalaisille lisää mahdollisuuksia asioida silloin, kun heille parhaiten sopii. Kuntien yhteiseen e-kirjastoon liittyminen toi lisää e-aineistoja kuntalaisten käyttöön. Kirjastopalveluiden tapahtumatuotanto tukee hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä. Tällaisia ovat esim. Luupin alla - matalan kynnyksen keskustelutilaisuudet ja Runokantin open mic - osuus. Liikuntapaikkapalveluiden palveluverkostoa kehitettiin tehtävien, asiakastarpeen ja talouden kestokyvyn mukaisesti. Museot ovat helposti saavutettavia, aktiivisuutta inspiroivia ja yhteisöllisyyttä lisääviä kohtaamispaikkoja. Museot järjestivät näyttelyiden lisäksi tapahtumia ja muuta ohjattua toimintaa, mm. opastuksia ja työpajoja. Luonnontieteellinen museo järjesti kesäaikaan 17 asiantuntijaopastettua luontoretkeä, lisäksi	Etenee suunnitellusti / Valmis ✔

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
				Ihmetellen iloa luonnosta -yhteistyöhanke, jossa museo toimi alueellisiin museopalveluihin liittyen yhteistyökumppanina, järjesti hankerahoituksen turvin Pohjois-Savossa 54 koululaisretkeä.	
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Arjen fyysinen aktiivisuus lisääntyy kaikissa ikäryhmissä	Lasten ja nuorten liikkuminen, aikuisten liikkuminen Kotona asuvien 75-vuotta täyttäneiden osuus ikäluokasta	Kirjastopalvelut tukevat arjen fyysistä aktiivisuutta tarjoamalla liikkumiseen innostavaa kirjastoaineistoa, lainaamalla liikuntavälineitä ja järjestämällä maksuttomia tapahtumia kaikille kuntalaisille. Matalan kynnyksen maksuttomana palveluna kirjasto on myös syy lähteä liikkeelle. Liikuntapaikkapalvelut mahdollistavat kattavasti asukkaiden omaehtoisen liikunnan harrastamisen. LiikkuvaKuopion viestintää, markkinointia ja myyntiä kehitetään jatkuvasti. Museot tuottavat ja järjestävät näyttelyitä ja tapahtumia, jotka osaltaan kannustavat kuopiolaisten sosiaalista verkostoitumista ja fyysistä aktiivisuutta. Museoiden näyttelyt ovat maksuttomia alle 18-vuotiaille lapsille ja nuorille. Museot edistävät kaupunkilaisten harrastustoimintaa ja fyysistä aktiivisuutta tuottamalla esim. oppimislejää, omatoimisia ja ohjattuja julkisen taiteen kierroksia sekä muita asiantuntijaopastettuja retkiä.	Kirjastopalveluissa järjestettiin arjen fyysistä aktiivisuutta parantavia tapahtumia (esim. Asiantuntijan aamukahvit) ja lainattiin liikuntavälineitä. Kirjasto oli vuoden 2024 aikana myös 130 578 kertaa useammin syy lähteä kotoa liikkeelle kuin edellisellä vuonna. Liikuntapaikkapalvelut tarjosivat kattavasti tiloja omaehtoisen liikumisen harrastamiselle sekä alustan yhdistysten ja yhteisöjen liikuntatoiminnalle. Liikuntapaikkapalveluissa oli käytössä alle 20-vuotiaiden Kuopiolaisten lasten ja nuorten hyvinvointiranneke, joka mahdollisesti kattavat mahdollisuudet omaehtoiselle liikunnalle. Liikkisrannetta käytettiin kuntolaaksossa 145 388 kertaa. Liikuntapaikkapalveluiden investointihankkeissa ja palvelujen muotoilussa osallistettiin asukkaita ja yhteistyökumppaneita laajasti. Digitaalisia ratkaisuita kehitettiin jatkuvan kehittämisen periaatteen mukaan. Kokeiluun otettiin uusi tilavarauksjärjestelmä, joka mahdollistaa tilojen varaamisen ja käytön sekä maksamisen omatoimisesti. LiikkuvaKuopio myyntiä, markkinointia ja	Etenee suunnitellusti / Valmis ✔

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
				<p>viestintää kehitettiin suunnitellusti.</p> <p>Museot järjestivät runsaasti sekä näyttelyihin liittyviä että muuta ohjattua toimintaa, opastuksia, työpajoja, luentoja ja asiantuntijaopastettuja retkiä. Museot ovat helposti saavutettavia, aktiivisuutta inspiroivia ja yhteisöllisyyttä lisääviä kohtaamispaikkoja.</p>	
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Päihdemyönteisyys ja päihteiden käyttö vähenevät kaikissa ikäryhmissä	<p>Nuorten päihdemyönteisyys ja päihteiden käyttö</p> <p>Aikuisten päihteiden käyttö</p>	<p>Kirjastopalvelut ehkäisevät syrjäytymistä ja edistävät hyvinvointia ja aktiivisuutta sekä tarjoavat eri kohderyhmälle mielekästä päihteetöntä ajanvietettä ja päihteettömiä tapahtumia mielen hyvinvoinnin tueksi. Kirjasto tekee yhteistyötä eri toimijoiden kanssa nuorten ja kaikkien ikäryhmien hyvinvoinnin edistämiseksi.</p> <p>Liikuntapaikkapalvelut ehkäisevät syrjäytymistä ja edistävät hyvinvointia ja aktiivisuutta sekä tarjoavat eri kohderyhmille mielekästä päihteetöntä ajanvietettä kattavien liikkumisympäristöjen myötä.</p> <p>Museot pyrkivät sisällöillään edistämään syrjäytymisuhan olla olevien nuorten hyvinvointia. Nuorille suunnitellut tapahtumat ovat päihteettömiä ja kannustavat päihteettömyyteen. Yhteistyötä nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi tehdään eri toimijoiden kanssa.</p>	<p>Kaikki kirjastopalveluiden tapahtumat ovat avoimia kaikille ja päihteettömiä. Kirjaston tapahtumiin ja koulutuksiin osallistui vuoden 2024 aikana 30 112 kuntalaista. Osallistujia oli ilmei 4 000 enemmän kuin vuonna 2023. Vuoden 2024 aikana oli mm. kirjaston AVIn rahoittaman Oppia ja iloa musiikista -hankkeen tiimoilta kaikille avoimia, maksuttomia, ikärajoittomia ja päihteettömiä musiikkitapahtumia, esim. Erja Lyytisen keikka kirjastolla.</p> <p>Liikuntapaikkapalvelut tarjosivat kattavasti tiloja omaehtoisen liikkumisen harrastamiselle sekä alustan yhdistysten ja yhteisöjen toiminnalle.</p> <p>Museot järjestivät mm. vaihtuviin näyttelyihin liittyen useita, erityisesti nuorille suunnattuja, päihteettömiä ja osaltaan päihteettömyyteen kannustavia tapahtumia. Kuopion museo: nuorison Kekri-tapahtuma, Kestävän keskiviikon kokoontumiset (9 kertaa), kuvapajat (14). Taidemuseo: Nuorison</p>	<p>Etenee suunnitellusti / Valmis</p> <p>✓</p>

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
				joulutapahtuma, draamaopastuksia (3), sarjakuvatyöpajoja (4). Korttelimuseo: Rintanappityöpajoja Savon murteella (3) ja miekkailunäytöksiä (4). Yhteistyötä nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi jatkettiin Pääkirjaston, Kansalaistoiminnan palveluiden, museoseurojen, nuorisopalveluiden, ompeluseurojen, Käsillä ry:n, ProAgrian sekä oppilaitosten kanssa.	
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Asukkaiden, erityisesti nuorten, mielen hyvinvointi kohenee	Positiivista mielenterveyttä kokeneiden osuus	<p>Kirjastopalvelut ovat maksuttomia matalankynnyksen palveluja, jotka tukevat kuntalaisten mielen hyvinvointia. Kirjastoissa on omat tilat ja aineistot lapsille ja nuorille ja kirjasto järjestää ja tuottaa myös lapsille, nuorille ja perheille omia tapahtumia sekä yksin että yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.</p> <p>Liikuntapaikkapalvelut mahdollistavat kattavasti asukkaiden omaehtoisen liikunnan harrastamisen, joka edistää mielen hyvinvointia.</p> <p>Museokeskus edistää omalta osaltaan perhekeskusverkoston rakentumista Ilona-verkoston kautta. Sen sekä hyvinvointipalveluiden yhteistyöverkoston ja muiden kaupungin kulttuuritoimijoiden kanssa museot tuottavat tapahtumia mm. lapsiperheiden ja nuorten hyvinvoinnin tueksi. Museot tarjoavat perheille omaehtoisia ja ohjattuja museopedagogisia sisältöjä.</p>	<p>Kirjastopalveluissa järjestettiin hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä edistäviä tapahtumia (esim. Luupin alla -konsepti ja Runokantin open mic -osuus) ja toimittiin yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Tapahtumiin ja koulutuksiin osallistui yhteensä 30 112 kuntalaista. Kirjastopalveluiden kävijämäärä oli vuoden 2024 aikana 1 366 091. Uusia lapsille ja nuorille suunnattuja tapahtumakonsepteja olivat vuoden 2024 aikana runsaasti kävijöitä keränneet tukiviitotut satutunnit, teemalliset legopajat, lasten touhulauantait sekä konsolipelikeskiäviikot.</p> <p>Liikuntapaikkapalvelut tarjosivat kattavasti tiloja omaehtoisen liikunnan harrastamiselle ja yhdistysten ja yhteisöjen toiminnalle. Liikuntapaikkapalveluissa oli käytössä eri ikäryhmille liikuntatuotteita, jotka mahdollistivat kattavat mahdollisuudet</p>	<p>Etenee suunnitellusti / Valmis</p> <p>✓</p>

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
				<p>omaehtoiselle liikunnalle. Kokonaisuudessa liikuntapaikkoja käytettiin 1 839 187 kertaa</p> <p>Museoissa jatkettiin yhteistyötä nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi mm. Pääkirjaston, Kansalaistoiminnan palveluiden, Nuorisopalveluiden, Ompeluseurat ja Käsillä ry:n, ProAgrian, Metsäkartanon sekä oppilaitosten kanssa. Erityisesti nuorille kohdennettuja tapahtumia järjestettiin kaikissa museokohteissa.</p>	
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Yksinäisyyden kokeminen vähenee	<p>Lasten ja nuorten kokema yksinäisyys</p> <p>Aikuisten kokema yksinäisyys</p>	<p>Kirjastopalvelut ehkäisevät yksinäisyyden kokemista sillä kirjastotilaan on helppo tulla yksin tai yhdessä. Tutkitusti yksinäisyyden kokemista vähentää se, kun kirjastoissa ollaan saman asian äärellä. Kirjastopalvelut edistävät perhekeskusverkoston rakentumista Ilona- verkoston kautta ja tuottavat tapahtumia lapsiperheiden ja nuorten hyvinvoinnin tueksi.</p> <p>Liikuntapaikkapalvelut mahdollistavat kattavasti asukkaiden omaehtoisen liikunnan harrastamisen yksin tai yhdessä. Lisäksi liikuntapaikkapalveluiden hallinnoimissa tiloissa järjestetään vuosittain tuhansia tunteja toimijoiden järjestämiä tilaisuuksia.</p> <p>Perheille tarjotaan omaehtoisia ja ohjattuja museopedagogisia sisältöjä. Museokeskus osallistuu omalta osaltaan perhekeskusverkoston toimintaan. Hyvinvointipalveluiden</p>	<p>Kirjastopalveluihin on helppo tulla yksin tai yhdessä. Lisäksi toteutettiin tapahtumakonsepteja, joihin on entistä helpompi saapua yksin, esimerkiksi Elämä äänikirja -konsepti ja suomen- ja englanninkieliset Lautapeli-illat/Board Game Nights -tapahtumat. Kirjaston tapahtumissa kävikin vuoden 2024 aikana 30 112 kuntalaista. Lisäksi kirjastossa voi olla myös yksin ja kokea olevansa yhdessä muiden kanssa tekemässä samaa asiaa. Kirjastopalveluissa kävi yhteensä 1 366 091 kävijää vuoden 2024 aikana, joka oli yli 130 000 käyntiä enemmän kuin edellisenä vuonna.</p> <p>Liikuntapaikkapalvelut tarjosivat kattavasti tiloja omaehtoisen liikkumisen harrastamiselle ja yhdistysten ja yhteisöjen toiminnalle. Liikuntapaikkapalveluissa oli käytössä eri ikäryhmille</p>	<p>Etenee suunnitellusti / Valmis</p> <p>✓</p>

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
			yhteistyöverkoston ja muiden kaupungin kulttuuritoimijoiden kanssa museot tuottavat tapahtumia mm. lapsiperheiden ja nuorten hyvinvoinnin tueksi.	<p>liikuntatuotteita, jotka mahdollistivat kattavat mahdollisuudet omaehtoiselle liikunnalle. Kokonaisuudessa liikuntapaikkoja käytettiin 1 839 187 kertaa.</p> <p>Museoissa perheille tarjottiin omaehtoisia ja ohjattuja museopedagogisia sisältöjä. Museokeskus osallistui omalta osaltaan perhekeskusverkoston toimintaan mm. Kuopion museolla järjestetyn Lasten oikeuksien päivän ja erityislasten Kaikkien lasten syntymäpäivät - juhlien muodossa. Pääkirjaston kanssa tehtiin yhteistyötä Satutuntipakettien suunnittelussa (5 kpl) ja niiden tapahtumissa (15 kertaa). Korttelimuseolla tuotettiin vaihtuvaan näyttelyyn ja kesäpihalle ohjattuja leikkihetkiä (mm. Postiseikkailu). Taidemuseolla lapset huomioitiin lomaviikoilla ja vaihtuvissa näyttelyissä. Hyvinvointipalveluiden yhteistyöverkoston ja muiden kaupungin kulttuuritoimijoiden kanssa museot tuottivat tapahtumia (Pakkaspäivät, Hyperhiihtoloma, Pääsiäisen työpajat, Kiva Kesä, Supersyysloma ja museolla konservatorion lastenkonsertti) mm. lapsiperheiden ja nuorten hyvinvoinnin tueksi.</p>	
1.4. Laadukas varhaiskasvatus ja yleissivistävä koulutus	Tarjoamme kaikille lapsille ja nuorille laadukkaan varhaiskasvatuksen ja koulupolun sekä siihen tarvittavan tuen	Perusopetus: opetuksen eurat / oppilas, vuosiviikkotunnit / oppilas, ryhmäkoko, Kuopion koulutuspoliitti	Kirjastopalvelut edistävät lasten ja nuorten lukemista, tiedonhankintaa ja osallistumista varhaiskasvatus- ja koulupolun aikana mediakasvatussuunnitelmien sekä kirjaston ja	Kirjastopalveluissa toteutettiin vuoden 2024 aikana OPSiin sidottua perusopetuksen ja kirjaston yhteistyösuunnitelmaa sekä varhaiskasvatuksen ja kirjaston	Etenee suunnitellusti / Valmis

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
		sen ohjelman toteutuminen	<p>perusopetuksen OPSiin kirjatun yhteistyösuunnitelman mukaisesti.</p> <p>Museoiden näyttelysisällöt tukevat koulujen opetussuunnitelmia. Museot tukevat tiedonhankintaa mm. ylläpitämällä tietopalveluita, järjestämällä näyttelyitä, tapahtumia ja asiantuntijaopastettuja retkiä.</p>	<p>yhteistyösuunnitelmaa, jotka ovat osa yleistä lasten ja nuorten mediakasvatussuunnitelmaa. Kirjastopalveluissa toteutettiin aikuisten mediakasvatussuunnitelmaa. Kirjastopalveluissa toteutettiin Musta laatikko -mediakasvatuksellista pakopeliä erityisesti toisen asteen opiskelijoille (teemana disinformaatio ja valheellisen tiedon tunnistaminen), peliviikon tapahtumia ja järjestettiin yhteistyössä luentoja liittyen lasten ja nuorten näkemään ja kokemaan väkivaltaan verkossa.</p> <p>Museoiden näyttelysisällöt tukevat koulujen opetussuunnitelmia, mm. taide- ja museopolkujen muodossa sekä erikseen perusnäyttelyihin ja lähes jokaiseen vaihtuvaan näyttelyyn suunnitelluilla pedagogisilla sisällöillä. Näyttelysisältöjä uudistetaan ja päivitetään resurssien sallissa.</p>	
1.5. Vapaa-ajan mielekäs tekeminen ja kokeminen	Tarjoamme erikikäisille merkityksellistä tekemistä ja kokemista, muun muassa kulttuurista, harrastuksista ja vapaaehtoistoimin nasta yhdenvertaisesti	<p>Kulttuuritilojen kävijämäärät</p> <p>Kansalaisopiston opiskelijamäärä ja opetustunnit</p> <p>Sisä- ja ulkoliikuntatilojen sekä kaupallisten tilaisuuksien käyntikerrat</p>	<p>Kirjastopalvelut tarjoavat maksutonta vapaa-ajan mielekästä tekemistä ja kokemista aineistojen, tilojen ja tapahtumien sekä muiden palveluiden kautta kaikille yhdenvertaisesti. Tapahtumien sisällöt painottuvat pedagogisiin, lukemista sekä yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua edistäviin ja myös yleisesti hyvinvointia edistäviin tapahtumasisältöihin.</p> <p>Liikuntapaikkapalvelut mahdollistavat kattavasti asukkaiden omaehtoisen liikunnan harrastamisen yksin tai yhdessä. Lisäksi liikuntapaikkapalveluiden</p>	<p>Kirjastopalvelut tarjosivat vuoden 2024 aikana erikikäisille kuntalaisille tapahtumia, opetusta, aineistoja, tiloja. Kirjaston Kirjasto kaikille -verkosto edisti kaikkien kuntalaisryhmien osallistumista kirjaston palveluihin ja tapahtumiin yhdenvertaisesti. Tapahtumakonsepteissa huomioitiin myös Kuopion moninaisuus ja monikulttuurisuus (esim. Svenska Klubben, kielikahvilat, selkosuomilukupiirit, monikielisen aineiston kokoelmat). Saavutettavuuden ja yhdenvertaisuuden</p>	<p>Etenee suunnitellusti / Valmis</p> <p>✓</p>

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
			<p>hallinnoimissa tiloissa järjestetään vuosittain tuhansia tunteja toimijoiden järjestämiä tilaisuuksia ja tapahtumia.</p> <p>Museot edistävät kaupunkilaisten harrastustoimintaa ja aktiivisuutta tuottamalla ja ylläpitämällä monipuolisia näyttelyitä, tietopalveluita, tapahtumia, oppimislejää, omatoimisia ja ohjattuja julkisen taiteen kierroksia sekä asiantuntijaopastettuja retkiä.</p>	<p>edistämiseksi osa tapahtumista striimattiin, osa tekstitettiin ja osassa oli viittomakielinen tulkkaus.</p> <p>Kirjastopalveluissa oli vuoden 2024 aikana yhteensä 1 366 091 käyntiä ja 1 559 573 verkkokäyntiä.</p> <p>Liikuntapaikkapalvelut tarjosivat yhdenvertaisesti tiloja omaehtoisen liikumisen harrastamiselle sekä alustan yhdistysten ja yhteisöjen toiminnalle. Kokonaisuudessa liikuntapaikkoja käytettiin 1 839 187 kertaa.</p> <p>Museot edistivät kuopiolaisten harrastustoimintaa ja aktiivisuutta tuottamalla ja ylläpitämällä monipuolisia näyttelyitä, tietopalveluita, tapahtumia, oppimislejää, audiosisältöjä, museon tietoiskuja kirjaston kirjanäyttelyihin, omatoimisia ja ohjattuja julkisen taiteen kierroksia sekä asiantuntijaopastettuja retkiä. Museoiden palvelut muodostavat kokonaisuuden, josta erilaisissa elämäntilanteissa olevat asiakkaat voivat ammentaa elämyksiä ja tietoa oman elämisen tukemiseen joko omatoimisesti tai ohjattuna. Museoiden palveluita ja näyttelyitä kehitettiin ja sisältöjä uudistettiin. Taidemuseon näyttelyuudistustyötä jatkettiin ja museossa käynnistyi Seinätön taide-hanke. Korttelimuseon palvelukonseptia</p>	

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
				<p>kehitettiin myös Museoviraston rahoituksen turvin. Luonnontieteellisen museon perusnäyttelyyn Migraatio-sali uudistettiin, perusnäyttelyyn toteutettiin audiokierrokset, asiasisältöjä lisättiin ja päivitettiin. Kuopion museon uutena pedagogisena palveluna toteutettiin mm. geologia - paleontologia -työpaja.</p>	

KASVAVA JA ELINVOIMAINEN KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
2.4. Kasvava ja vastuullinen matkailu	Edistämme monimuotoista kaupunkikulttuuria, tapahtumia ja matkailua	<p>Tapahtuma-avustukset</p> <p>Tapahtumakävijät</p>	<p>Kirjastopalvelut luovat monimuotoista ja elävää arkea ja kaupunkikulttuuria kaupungin eri osissa ja verkossa tilojen, tapahtumien ja muiden palveluidensa kautta. Kirjastopalvelut edistävät positiivista kaupunkikuvaa myös alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluiden hallinnoimat liikuntapaikat mahdollistavat laajasti erilaisten tapahtumien järjestämisen. Tilavarauksjärjestelmän kehittämistä jatketaan asiakaslähtöisemmäksi.</p> <p>Museot ovat aktiivisia kulttuuritoimijoita, jotka edistävät monimuotoista ja elävää kaupunkikulttuuria</p>	<p>Kirjastopalvelut kokonaisuudessaan, mukaan lukien kirjaston tapahtumat, kiinnostivat kuntalaisia ja matkailijoita ja vierailijoita, ja kirjastopalveluissa kävijämäärä lisääntyi yli 130 000 kävijällä edelliseen vuoteen verrattuna (ollen 1 366 091).</p> <p>Liikuntapaikkapalveluiden palveluita käytettiin 1 839 187 kertaa. Digitaalisia ratkaisuita kehitettiin jatkuvan kehittämisen periaatteen mukaan. Uuden tilavarauksjärjestelmän kehittämistä jatkettiin. Tilavarauksjärjestelmä mahdollistaa tilojen varaamisen ja käytön sekä maksamisen omatoimisesti. Liikkuvakuopio myyntiä, markkinointia ja</p>	<p>Etenee suunnitellusti /Valmis</p> <p>✓</p>

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
			järjestämällä mm. korkeatasoisia, matkailijoitakin kiinnostavia näyttelyitä ja tapahtumia. Tapahtumia järjestetään myös yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.	viestintää kehitettiin suunnitellusti. Museot edistivät monimuotoista ja elävää kaupunkikulttuuria järjestämällä mm. korkeatasoisia, matkailijoitakin kiinnostavia näyttelyitä ja tapahtumia. Vuonna 2024 museoissa järjestettiin yhteensä 11 vaihtuvaa näyttelyä. Museoiden näyttelyissä vierailtiin yhteensä 124 451 kertaa ja kaikkiaan museoissa kirjattiin 181 465 asiakaskäyntiä.	
2.5. Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta	Aktiivinen, ennakoiva edunvalvonta ja vaikuttaminen tukee Kuopion tunnettuutta ja kehittymistä. Painopisteenä alueen saavuttavuuden (tie-, raide-, lento-, vesiliikenne ja ICT-yhteydet) parantaminen.	Imago- ja mainetutkimukset Onnistuminen edunvalvonnessa	Kirjastopalvelut lisäävät kaupungin tunnettuutta toimimalla aktiivisesti alueellisissa, kansallisissa ja kansainvälisissä yhteistyöverkostoissa. Liikuntapaikkapalvelut lisäävät kaupungin tunnettuutta toimimalla aktiivisesti alueellisissa, kansallisissa ja kansainvälisissä yhteistyöverkostoissa	Kirjastotoimenjohtaja toimi vuodet 2022-2023 ja edelleen jatkokauden vuodet 2024-2025 puheenjohtajana Suomen yleisten kirjastojen neuvostossa ja sitä kautta myös monissa muissa valtakunnallisissa työryhmissä ja kontakteissa. Kuopion kaupunginkirjasto toimi kansainvälisessä kirjastojen IFLA-järjestössä. Kirjasto on osallistunut myös muihin valtakunnallisiin yhteistyöryhmiin mm, Suomen Kirjastoseuraan, kansalliseen metatietoryhmään jne. Liikuntapaikkapalvelut osallistuivat Sport Suomi - Kasvualusta liikunta- ja hyvinvointitoimialojen tutkimukselle, kehittämiselle ja innovaatiotoiminnalle. Hankkeessa oli mukana Jyväskylän kaupunki ja Lahden kaupunki.	Etenee suunnitellusti /Valmis

ILMASTO- JA RESURSSIVIISAS KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
3.1. Kiertotalous ja resurssiviisuus	Hankintamme ovat vastuullisia ja hiilineutraaleja	Ympäristökriteerit sisältävät kilpailutukset (M€/v, kpl/v, %)	<p>Kirjastopalveluissa hankinnat suoritetaan kilpailutetuista paikoista ja hankinnan tarvetta suunniteltaessa huomioidaan resurssiviisuus ja vastuullisuus ja esim. muovihankinnat ovat minimissään aineiston muovittamattomuuden vuoksi.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluissa hankinnat suoritetaan kilpailutetuista paikoista huomioiden ympäristövaikutukset ja resurssiviisuus.</p> <p>Museopalveluissa hankinnat suoritetaan kilpailutetuista paikoista huomioiden ympäristövaikutukset sekä toiminnassa huomioidaan resurssiviisuus.</p>	<p>Kirjastopalveluiden hankinnat tehtiin kilpailutetuista paikoista. Toiminnassa huomioitiin resurssiviisuus ja esimerkiksi aineiston muovittamattomuutta on jatkettu. Kirjastopalveluiden ilmasto-ohjelma on päivitetty ja kirjastopalveluilla on oma ekotukihenkilö.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluiden hankinnat tehtiin kilpailutetuista paikoista. Hankinnoissa huomioitiin ympäristövaikutukset ja resurssiviisuus.</p> <p>Museopalveluissa noudatettiin hankintaohjeita.</p>	<p>Etenee suunnitellusti / Valmis</p> <p>✓</p>
3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Teemme aktiivisesti toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmatoriskien (mm. sään ääri-ilmiöt) pienentämiseksi	CO ₂ -päästöt / asukas (t CO ₂ -ekv / as)	<p>Kirjastopalveluissa edistetään ilmasto- ja ympäristöasiain edistämällä kirjaston ilmastosuunnitelman mukaisesti. Tilojen käyttöä on tehostettu mm. omatoimiratkaisujen ja yhteiskäytön myötä, aineistokuljetuksia vähennetty kelluvan kokoelman myötä, viisasta liikkumista edistetty etätöiden ja kirjastofillarin avulla sekä aineistojen muovittamattomuus on otettu käyttöön nelisen vuotta sitten onnistuneesti ensimmäisenä Suomessa. Kuntalaisten ympäristötietoutta lisätään ympäristötietoisuushyllyn</p>	<p>Kirjastopalveluiden hankinnat on tehty kilpailutetuista paikoista. Kirjastopalveluissa edettiin vuoden 2024 aikana kirjaston ilmasto-ohjelman mukaisesti, osana Kuopion kaupungin ilmasto-ohjelmaa. Tilojen käyttöä on tehostettu omatoimiratkaisuin, aineistokuljetuksia on saatu vähennettyä kelluvan kokoelman myötä, viisasta liikkumista on edistetty etätöiden ja kirjastofillarin avulla sekä aineistojen muovittamattomuutta on jatkettu vuoden 2024 aikana (6. vuosi) ja jätteiden lajittelua niin asiakas- kuin henkilökunnan tiloissakin on kehitetty. Kuntalaisten ympäristötietoisuutta</p>	<p>Etenee suunnitellusti / Valmis</p> <p>✓</p>

Strategialinkitys	Valtuuston nähdessä sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
			<p>ja luontokirjalukupiirin avulla. Kirjastoautopalveluja kehitetään resurssiviisaasti erillisessä hankkeessa.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluissa hankinnat suoritetaan kilpailutetuista paikoista huomioiden ympäristövaikutukset ja resurssiviisaus.</p> <p>Museopalveluissa kuntalaisten ympäristötietoutta lisätään ympäristökasvatuksen keinoin ja mm. kirjaston kanssa yhteistyössä järjestetyn luontokirjalukupiirin avulla. Hankinnat suoritetaan kilpailutetuista paikoista ympäristövaikutukset huomioiden.</p>	<p>lisättiin ympäristötietoisuushyllyn, luontokirjalukupiirin ja muun tapahtumatuotannon (mm. Kantin kestävä keskiviikko) avulla. Pääkirjaston kaupunkiverstas tarjosi yhteyskäyttöön kaavalabran, ompelukoneen ja saumurin.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluiden hankinnat tehtiin kilpailutetuista paikoista. Hankinnoissa huomioitiin ympäristövaikutukset ja resurssiviisaus.</p> <p>Museopalveluissa kuntalaisten ympäristötietoutta on lisätty etenkin ympäristökasvatuksen keinoin.</p>	
3-4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Tehostamme energiankäyttöä 10 prosenttia ja lisäämme uusiutuvien energiamuotojen käyttöä	<p>Sähkön ja lämmön ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä (kWh / r-m³)</p> <p>Uusiutuvan energian osuus tuotetusta energiasta (%)</p>	Liikuntapaikkapalveluissa huomioidaan sähkön- ja lämmönkulutus yhteistyössä tilapalveluiden kanssa sekä kehitetään ulkoliikuntapaikkojen energiatehokkuutta yhteistyössä Kaupunkiympäristön palvelualueen kanssa.	<p>Kirjastopalveluissa on optimoitu lämmön kulutusta yhdessä tilapalveluiden kanssa.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluiden hallinnoimissa tiloissa optimoitiin sähkön ja lämmön kulutus yhteistyössä tilapalveluiden kanssa.</p>	<p>Etenee suunnitellusti / Valmis</p> <p></p>

UUDISTUVA JAYHDESSÄ TEKEVÄ KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Kehitämme palvelujamme (ml. digipalvelut) asiakaslähtöisesti ja ratkaisukeskeisesti organisaatorajat ylittäen ja teemme aktiivista verkostoyhteistyötä palvelujen kehittämiseksi	Palvelujen digitalisaatioaste Tyytyväisyys palveluihin	<p>Kirjastopalveluja kehitetään ja muotoillaan yhteistyössä asiakkaiden ja muiden toimijoiden kanssa. Kirjastopalveluissa on otettu käyttöön monikanavainen asiakaspalvelu ja myös palautteita kerätään monikanavaisesti huomioiden eri asiakasryhmien tarpeet ja mahdollisuudet. Verkkokirjaston kautta kehitetään palvelujen digitaalista saatavuutta.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluiden palvelut tuotetaan ja muotoillaan laadukkaasti, asukkaat ja yhteistyökumppanit osallistaen. Palveluiden tuottamisessa huomioidaan saatu data, jonka pohjalta palveluja kehitetään.</p> <p>Museopalveluissa kehitetään digitaalisia palveluita, mm. verkkokauppaa sekä kokoelmien digitaalista saatavuutta.</p>	<p>Kirjastopalveluja on kehitetty vuoden 2024 aikana yhteistyössä asiakkaiden ja muiden toimijoiden kanssa. Lasten ja nuorten kirjallisuuden osallistavaa valintaa pilotoitiin vapauttamalla 5 000 euroa aineistorahasta heidän suorille aineistovalinnoille. Samoin kaikkia asiakkaita on aktivoitu jättämään hankintatoiveita. Kirjastopalveluissa on käytössä monikanavainen asiakaspalvelu, ja myös palautetta kerätään monikanavaisesti ja ollaan jatkuvassa vuoropuhelussa asiakkaiden kanssa, jonka avulla palveluja kehitetään. Kirjastopalveluissa toimii kymmenisen verkostoa, joissa työskentelee työntekijöitä ja ulkojäseniä. Tämä toimintatapa edistää kaikkien asiakasryhmien ja potentiaalisten asiakkaiden huomioimista palveluja kehitettäessä. Digitaalisia e-kirjastopalveluja kehitettiin liittymällä valtakunnalliseen E-kirjastoon 29.4.2024, joka tarjoaa laajan etäkäyttöisen e-aineistokokoelman. Vuoden 2024 lopussa kokoelmassa oli 39 370 äänikirjaa ja 31 081 E-kirjaa. Asiakkaat lainasivat palvelusta vuoden 2024 aikana (toukokuu-joulukuu) viime vuonna 18 168 teosta ja e-lehtien lukukertoja oli 73 907.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluiden investointihankkeissa ja palvelujen muotoilussa osallistettiin asukkaita ja yhteistyökumppaneita laajasti. Liikuntapaikkapalveluilla oli käytössä sähköinen</p>	<p>Etenee suunnitellusti /Valmis</p> <p>✓</p>

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
				<p>palautekanava ja sitä seurattiin aktiivisesti ja toimintoja on kehitetty saadun tiedon pohjalta.</p> <p>Museopalveluissa on jatkettu mm. museo-objektien ja kokoelmatietojen digitaalista saatavuutta. Työtä on tehty sekä omana työnä että ulkopuolisella rahoituksella.</p>	
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Lisäämme hallinnon ja päätöksenteon avoimuutta ja asukkaiden vaikuttamisen mahdollisuuksia	Kuntalais- ja asiakaspalautteet Kuntalaisaloitteet	<p>Kirjastopalvelut osallistaa ja luo osallisuutta. Kirjastopalveluissa toimitaan yhteistyössä muiden toimijoiden ja asiakasryhmien kanssa ja kirjaston verkostoihin kutsutaan myös asiakasryhmien edustajia. Lautakuntaesittelyjä varten tehdään vaikutusten arviointi.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluiden palvelut tuotetaan laadukkaasti, asukkaat ja yhteistyökumppanit osallistaen. Lautakuntaesittelyjä varten tehdään vaikutusten arviointi.</p> <p>Museopalvelut tuotetaan avoimesti ja laadukkaasti, tarvittaessa asukkaat ja yhteistyökumppanit osallistaen. Lautakunnan päätöksenteon tueksi laaditaan vaikutusten arviointi kaupungin ohjeen mukaisesti.</p>	<p>Kirjastopalvelut osallistaa ja luo osallisuutta. Kirjastopalveluissa toimittiin vuoden 2024 aikana yhteistyössä muiden toimijoiden ja asiakasryhmien kanssa. Kirjasto on luonut strategisesti tärkeitä teemoista verkostot ja jokainen kirjastolainen työskentelee jossakin verkostossa. Kirjaston verkostoihin on kutsuttu myös yhteistyökumppaneiden ja asiakasryhmien edustajia. Tällainen työskentelytapa edistää avoimuutta ja kaikkien asiakasryhmien huomioimista kehittämisessä.</p> <p>Kirjastopalveluilla on käytössään myös sähköinen palautekanava ja sitä seurattiin aktiivisesti ja palveluja kehitettiin saadun tiedon pohjalta. Lautakunnan esityksiin tehtiin vaikutusten arvioinnit.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluiden investointihankkeissa ja palvelujen muotoilussa osallistettiin asukkaita ja yhteistyökumppaneita laajasti. Liikuntapaikkapalveluilla oli käytössä sähköinen palautekanava ja sitä seurattiin aktiivisesti ja toimintoja kehitettiin saadun tiedon pohjalta. Lautakunnan esityksissä</p>	<p>Etenee suunnitellusti /Valmis</p> <p>✓</p>

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
				huomioitiin vaikutusten arvioinnit. Museopalvelut tuotetaan avoimesti ja laadukkaasti, tarvittaessa kuopiolaisia ja yhteistyökumppanit osallistaen. Viranhaltijapäätöksissä ja lautakunnan päätöksenteon tueksi laadittiin vaikutusten arviointi kaupungin ohjeen mukaisesti.	
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Lapsivaikutusten arviointi otetaan käyttöön valmistelussa ja päätöksenteossa	Tehtyjen lapsivaikutusarviointien määrä	Kirjastopalveluissa toteutetaan kaupungin ohjeiden mukaista arviointia päätöksenteossa. Liikuntapaikkapalveluissa toteutetaan kaupungin ohjeiden mukaista arviointia päätöksenteossa. Museopalveluissa toteutetaan kaupungin ohjeiden mukaista arviointia päätöksenteossa.	Kirjastopalveluissa toteutettiin kaupungin ohjeiden mukaista arviointia päätöksenteossa. Myös lasten palautteita kerättiin aktiivisesti. UNICEFin lapsiystävälliseen kuntaan tähtäävän koulutuksen pohjalta kerättiin ajatuksia, joiden mukaisesti kirjastossa voitaisiin edetä asiassa. Yhtenä ajatuksena toteutettiin lasten osallisuuden pilotointi kirjastoaineistojen valinnassa kirjastoon. Liikuntapaikkapalveluissa noudatettiin kaupungin ohjeen mukaista arviointia päätöksenteossa. Myös lasten palautteita kerättiin aktiivisesti. Museopalveluissa noudatettiin kaupungin ohjeiden mukaista arviointia päätöksenteossa.	Etenee suunnitellusti /Valmis
4.2. Uudistuva johtaminen	Vahvistamme Kuopion työnantajavetovoimaa	Hakijoita / avoin työpaikka Työnantajan suositteluindeksi	Kirjastopalveluissa rekrytointiprosesseissa ja muussa toiminnassa huolehditaan myös hyvästä työnantajakuvasta. Liikuntapaikkapalveluiden rekrytointiprosesseissa ja muussa toiminnassa huolehditaan hyvästä työnantajakuvasta. Museoiden rekrytointiprosesseissa ja	Kirjastopalveluissa rekrytointiprosesseissa ja muussa toiminnassa huolehdittiin vuoden 2024 aikana hyvästä työnantajakuvasta. Talontulijan opas päivitettiin ja kiinnitettiin erityistä huomiota perehdytykseen. Myös TET-harjoittelijat huomioitiin tulevaisuuden työntekijöinä.	Etenee suunnitellusti /Valmis

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
			muussa toiminnassa huolehditaan myös hyvästä työnantajakuva.	Liikuntapaikkapalveluiden rekrytointiprosesseissa ja muussa toiminnassa huomioitiin hyvä työnantajakuva. Museopalveluiden rekrytointiprosesseissa ja muussa toiminnassa huolehdittiin myös hyvästä työnantajakuva.	
4.2. Uudistuva johtaminen	Kehitämme laadukasta päätöksentekoa, johtamista sekä hyvää ilmapiiriä ja varmistamme toimivat rakenteet	Toimielinten itsearviointien kehitys	<p>Kirjastopalveluissa varmistetaan toimivat rakenteet laadukkaalle päätöksenteolle, johtamiselle sekä kannustavalle ja hyvälle ilmapiirille. Kirjastopalveluissa on otettu käyttöön verkostot, joissa jokainen työntekijä ja ulkojäsenet pääsevät vaikuttamaan kirjastopalveluihin ja kehittämään niitä.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluiden toiminta pohjautuu hyväksytyyn strategiaan, joka antaa pohjan laadukkaalle päätöksenteolle, johtamiselle sekä "lupa tehdä toisin" ilmapiirille.</p> <p>Museoiden palvelutarjonta perustuu hyväksytyyn strategiaan, joka antaa pohjan laadukkaalle kehittyvälle ja tavoitteelliselle johtamiselle sekä myös <i>lupa tehdä toisin</i> -ilmapiirille.</p>	<p>Kirjastopalveluissa laadukas päätöksenteko, johtaminen ja kannustava ilmapiiri perustuivat vuoden 2024 aikana strategian mukaiselle toiminnalle ja toimiville rakenteille. Työhyvinvointisuunnitelmat tehtiin vuodelle 2024 työhyvinvointikyselyn pohjalta yhdessä henkilöstön kanssa toimipisteittäin ja koko kirjaston laajuudelta ja niiden toteutumista seurattiin toimipisteiden kokouksissa ja kirjaston johtoryhmässä.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluiden palvelutarjonta perustui hyväksytyyn strategiaan, joka antoi pohjan laadukkaalle päätöksenteolle, johtamiselle sekä lupa tehdä toisin ilmapiirille.</p> <p>Museoiden palvelutarjonta perustui kaupungin strategiaan, joka antoi pohjan laadukkaalle päätöksenteolle, kehittyvälle ja tavoitteelliselle johtamiselle sekä myös lupa tehdä toisin -ilmapiirille.</p>	<p>Etenee suunnitellusti / Valmis</p>

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
4.2. Uudistuva johtaminen	Tuemme esimiestyötä ja kehitämme esimiesten osaamista	Johtamisen arvioinnit	<p>Kirjastopalveluissa läsnäolevaa ja vuorovaikutuksellista esimiestyötä tuetaan ja esihenkilöiden osaamista kehitetään koulutuksin. Tavoitteena on, että jokainen esihenkilö suorittaa johtamisen erikoisammattitutkinnon tai lähiesimiestyön ammattitutkinnon. Osaamista kehitetään myös alueellisen kehittämistehtävän kirjastona Etelä- ja Pohjois-Savon laajuisesti sekä kansallisesti.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluiden esihenkilöille mahdollistetaan ammatillista koulutusta osaamisen kehittämiseksi.</p> <p>Museokeskuksessa esihenkilöille on mahdollistettu ammatillista koulutusta osaamisen kehittämiseksi.</p>	<p>Kirjastopalveluissa esihenkilöiden osaamista tuettiin koulutuksin ja varmistamalla toimivat rakenteet.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluiden esihenkilöille mahdollistettiin ammatillista koulutusta johtamis- ja esimiestaitojen sekä osaamisen kehittämiseksi.</p> <p>Museokeskuksen esihenkilöiden yhteistyötä (mm. johtotiimin työskentelyä) on kehitetty. Esihenkilöille on ollut mahdollisuus verkostoitumiseen ja tarjolla olleeseen ammatillisiin kehittämiseen (mm. museonjohtajapäivät).</p>	Etenee suunnitellusti /Valmis
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Varmistamme henkilöstön osaamisen ja urakehityksen	Koulutuspäivät / htv Työkierto	<p>Kirjastopalveluissa henkilöstön osaamista kehitetään ja osaamistarpeita kartoitetaan. Koulutuspäivien määriä ja jakautumista seurataan. Kirjaston alueellisessa kehittämistehtävässä kartoitetaan kirjastojen työntekijöiden osaamistarpeita ja kehitetään osaamista koko Etelä- ja Pohjois-Savon laajuisesti. Urakehitystä tuetaan avaamalla tehtävät ensin sisäiseen täyttöön ennen julkista täyttöä. Osaamista lisää myös kirjastopalveluiden verkostomainen toiminta. Verkostoissa jokainen työntekijä pääsee kehittämään ja kehittymään.</p>	<p>Kirjastopalveluissa henkilöstön osaamistarpeita kartoitettiin osana kehityskeskusteluja ja alueellista kehittämistehtävää. Osaamista kehitettiin alueellisen kehittämistehtävän järjestämin koulutuksin sekä hyödyntäen AVIn ja kaupungin henkilöstökoulutuksia. Koulutuspäivien määrää ja jakautumista seurattiin. Koulutuspäiviä kirjastolaisille kertyi vuoden 2024 aikana 305 eli noin 3,7 koulutuspäivää / työntekijä. Urakehitystä tuettiin avaamalla tehtävät ensin sisäiseen täyttöön.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluiden henkilöstön osaamistarpeita</p>	Etenee suunnitellusti /Valmis

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
			<p>Liikuntapaikkapalveluiden henkilöstölle mahdollistetaan ammatillista koulutusta osaamisen kehittämiseksi. Liikuntapaikkapalveluille tehdään työhyvinvointisuunnitelma, jonka mukaisesti osaamista kehitetään ja seurataan. Henkilöstön urakehitystä tuetaan avaamalla tehtävät ensin sisäiseen täyttöön ennen julkista täyttöä.</p> <p>Museokeskuksessa henkilöstön osaamista pyritään kehittämään palvelutuotannon tarpeiden mukaisesti. Koulutusta järjestetään kaikille ammattiryhmille tarpeen ja koulutustarjonnan mukaan. Henkilöstön urakehitystä tuetaan avaamalla tehtävät ensin sisäiseen täyttöön ennen julkista täyttöä.</p>	<p>kartoitettiin mm. kehityskeskusteluissa, tavoitteena ammattitaidon ylläpito ja kehittäminen. Tarjolla olevia eri ammattiryhmien koulutuksia hyödynnettiin tarjonnan mukaan mahdollisimman monipuolisesti. Henkilöstön urakehitystä tuettiin avaamalla haettavana olevat tehtävät ensin sisäiseen täyttöön.</p> <p>Museokeskuksessa henkilöstön osaamista pyrittiin kehittämään palvelutuotannon tarpeiden mukaisesti ja koulutustarjonnan mukaan. Talouden tasapainottamistoimien vuoksi ulkopuolista koulutustarjontaa voitiin hyödyntää vain rajallisesti (esim. Museoiden saavutettavuus autismikirjon näkökulmasta, Tekoäly apuna museoiden sisällöntuotannossa).</p>	
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kehitämme henkilöstön koettua työhyvinvointia ja myönteistä työntekijäkokemusta	Työhyvinvointikysely	<p>Kirjastopalveluissa tehdään yhteinen työhyvinvointisuunnitelma ja yksikkökohtaiset työhyvinvointisuunnitelmat vuosittain ja edetään niiden mukaisesti. Läsnaolevaa ja vuorovaikutuksellista esihenkilötyötä tuetaan mm. koulutuksin.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluille tehdään työhyvinvointisuunnitelma, jonka mukaisesti osaamista kehitetään ja seurataan.</p> <p>Museokeskuksessa tehdään vuosittainen työhyvinvointisuunnitelma, jonka mukaisesti työhyvinvointia ja osaamista kehitetään ja seurataan. Työhyvinvointiin liittyvät asiat käydään läpi</p>	<p>Kirjastopalveluissa toteutettiin ennalta laadittuja koko kirjaston ja toimipisteiden omia työhyvinvointisuunnitelmia. Toteutumista seurattiin kirjaston johtoryhmässä, toimipisteiden omissa kokouksissa ja työnjohtajien kokouksissa.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluissa tehtiin työhyvinvointisuunnitelma ja osallistuttiin työhyvinvointikyselyyn. Työhyvinvointia ja osaamista kehitettiin ja seurattiin työhyvinvointisuunnitelman mukaisesti.</p> <p>Museokeskuksessa tehtiin työhyvinvointisuunnitelma ja osallistuttiin</p>	<p>Etenee suunnitellusti /Valmis</p> <p>✓</p>

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
			myös kehityskeskusteluissa.	työhyvinvointikyselyyn. Museokeskuksen yhteisiksi kehityskohteiksi nostettiin yksiköiden välisen yhteistyön kehittäminen, kognitiivisen ergonomian kehittäminen ja esihenkilötyön tukeminen.	
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kannustamme henkilöstöä oman työn ja työyhteisön kehittämiseen. Tuemme kokeilukulttuuria ja kehitämme osallisuuden rakenteita/foorumeita.	Henkilöstön kehittämisaloitteiden määrä Etätyötä tehneet henkilöt ja etätyöpäivät	Kirjastopalveluissa on otettu käyttöön strategisesti tärkeiden tavoitteiden toteuttamiseksi verkostoja. Jokainen työntekijä kuuluu ainakin yhteen verkostoon ja kehittää siinä työtä. Kirjastopalveluissa on jokaisella yksiköllä säännölliset oman yksikön kokoukset, koko kirjaston kokoukset, työnjohtajien kokoukset ja kirjaston johtoryhmän kokoukset. Kirjastopalveluissa haetaan balanssia lähi- ja etätöiden tekemiseen työhyvinvoinnilliset näkökulmat ja työn sujuvuus huomioiden. Liikuntapaikkapalveluiden toiminta pohjautuu hyväksytyyn strategiaan, joka antaa pohjan laadukkaalle päätöksenteolle, johtamiselle sekä "lupa tehdä toisin" ilmapiirille. Museokeskuksessa kannustetaan henkilöstöä oman tehtävän ja työyhteisön kehittämiseen.	Kirjastopalveluissa kannustettiin työntekijöitä oman tehtävänsä, palvelun ja työyhteisön kehittämiseen kaupungin strategian ja toimintaohjeiden mukaisesti. Kirjastopalveluiden verkostot loivat eri toimipisteiden välille yhteishenkeä ja yhteistyötä sekä toimivat aktiivisesti ja saavuttivat tavoitteensa. Jokainen työntekijä työskenteli vähintäänkin yhdessä verkostossa. Kokouskäytännöt toteutuivat ja olivat toimivia. Liikuntapaikkapalveluiden toiminta pohjautui hyväksytyyn strategiaan ja toiminnassa huomioitiin "lupa tehdä toisin" toimintatapaa. Esihenkilöitä ja henkilöstöä kannustettiin toimimaan toimintatavan mukaisesti. Museokeskuksessa sovittiin yhteisiksi kehittämiskohteiksi mm. yksiköiden välisen yhteistyön kehittäminen ja työn suunnitelmallisuuden kehittäminen. Tähän liittyen koulutusta hankittiin mm. kognitiivisen ergonomian kehittämiseen. Etätyöskentely oli mahdollista noin 50 % vakinaisista tehtävistä ja etätyömahdollisuuksia hyödynnettiinkin hyvin. Arviot etätyömahdollisuudesta tekee lähiesihenkilö tehtäväkohtaisesti	Etenee suunnitellusti /Valmis ✓

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
				huomioiden mm. tiimityöskentelyn tarpeet.	
4.4. Kestävä talous	Kehitämme toimintaa ja talouttamme siten, että tulo-rahoitus mahdollistaa toimivat palvelut ja tarvittavat investoinnit	Vuosikate % poistoista Investointien tulo-rahoitus % Lainamäärä € / asukas	Kirjastopalvelut ovat peruspalvelu, joissa tulot ovat asiakkaiden käyttäytymistä ohjaavia sanktiomaksuja. Kirjastopalvelut järjestetään ja palveluita kehitetään talousraamin puitteissa. Liikuntapaikkapalveluiden käyttömaksut ovat keskimääräisesti 77 % subventoituja. liikuntapaikkapalveluiden vastuulla olevat toiminnot järjestetään ja kehitetään talousarvion tavoitteiden mukaisesti. Museopalveluissa talous ja tulot perustuvat pääosin pääsylippujen myyntiin (ja toisaalta kaupungin, museoiden palveluita vastaan, saamiin valtionosuuksiin). Näyttelytuotannoissa hyödynnetään näyttelykohtaista tavoitebudjetointia (pääsylipputulotavoitetta voidaan nostaa, jos tarjolla on suurta yleisöä kiinnostava näyttely).	Kirjastopalvelut ylittivät hienoisesti sille asetetun tulotavoitteen. Asiakaskäyntien ja lainojen osalta kirjastopalveluissa saavutettiin ennätystaso. Liikuntapaikkapalveluiden tulot perustuivat asiakasmaksuihin. Palvelut on ollut keskimäärin 80 % subventoituja. Liikuntapaikkapalvelut saavuttivat talousarviossa asetetun toimintakatteen. Museopalveluiden toimintakate toteutui ylijäämäisenä.	Etenee suunnitellusti / Valmis
4.4. Kestävä talous	Mitoitamme palveluverkostomme asiakastarpeen ja talouden kestokyvyn mukaistesti ja pidämme palvelutuotannon tarvitsemat kiinteistöt kunnossa	Tilakustannukset % kokonaiskustannuksista	Kirjastopalveluiden palveluverkosta ja kirjastoautopysäkkien sijoittumista tarkastellaan tarvittaessa toimintaympäristön muuttuessa. Liikuntapaikkapalveluiden palveluverkosto mitoitetaan asiakastarpeen mukaisesti. Museopalveluiden palveluverkosto on mitoitettu museon tehtävien ja asiakastarpeen mukaiseksi. Toimipisteitä tarkastellaan tarvittaessa	Kirjastoverkosta on tarkasteltu osana talouden tasapainotusohjelmaa ja tässä yhteydessä tarkasteltu eri toimipisteiden toiminnan tuloksia ja kustannuksia. Pääkirjaston sunnuntai aukioloaika lopetettiin vuoden 2024 loppuun osana talouden tasapainotusta. Liikuntapaikkapalveluiden palveluverkosto mitoitettiin tehtävien, asiakastarpeen ja talouden kestokyvyn mukaisesti.	Etenee suunnitellusti / Valmis

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
			toimintaympäristön muuttuessa.	<p>Museopalveluiden palveluverkosto on mitoitettu museoiden tehtävien, henkilöstöressurssien ja asiakastarpeen mukaiseksi. Toimipisteiden kiinteistöjen kunnossa on haasteita, Korttelimuseossa ja Poijutien kokoelmatilassa. Tähän liittyen tarveselvitykset sekä Korttelimuseon palvelukonseptin kehittämisen liittyen että Kulttuurihistoriallisen museon ja Luonnontieteellisen museon kokoelmatilojen osalta ovat käynnissä.</p>	

Tunnusluvut

Vaikuttavuusmittarit

Mittari	TP 2022	TP 2023	Tavoite 2024	30.9.2024	TP 2024
Kirjastopalvelujen lainat/asukasmäärä (kpl) ★	16,2	16,6	17,6	13,3	18,1
Alle 20-vuotiaiden asiakaskäyntien määrä Kuntolaakson uimahallipalveluissa (kpl) ★	126 523	132 326	120 000	98 715	145 388

Lautakuntaan nähden sitovat mittarit

Mittari	TP 2022	TP 2023	Tavoite 2024	30.9.2024	TP 2024
---------	---------	---------	--------------	-----------	---------

Kirjastopalvelut

Mittari	TP 2022	TP 2023	Tavoite 2024	30.9.2024	TP 2024
Fyysiset kirjastokäynnit (kpl)	1 157 783	1 235 513	1 300 000	1 053 167	1 366 091
Verkoasiointikäynnit verkkokirjastossa (kpl)	1 204 902	1 295 957	1 200 000	1 141 317	1 559 573
Lainojen kokonaismäärä (kpl)	2 071 436	2 129 103	2 200 000	1 721 557	2 334 995
Nettokustannukset/laina (€)	3,0	3,0	3,2	2,9	2,9
Kirjaston aukiolotunnit	46 775	47 430	47 000	37 312	49 629
Kirjaston tilojen määrä (m ²)	10 024	10 024	10 024	10 063	10 063

Museopalvelut

Mittari	TP 2022	TP 2023	Tavoite 2024	30.9.2024	TP 2024
Näyttelykäynnit museokohteissa (kpl)	132 069	129 396	120 000	104 727	124 451
Museokohteiden aukiolotunnit	5 907	6 124	6 000	4 565	5 995
Järjestetty kokoelma-aineisto (kpl)	2 031 777	2 052 053	2 111 000	2 063 809	2 070 080
Nettokustannus €/asukas (€)	38,1	46,75	50,46	36,43	48,34
Museoiden tilojen määrä (m ²)	11 509	14 215	12 800	12 800	12 800

Liikuntapaikkapalvelut

Mittari	TP 2022	TP 2023	Tavoite 2024	30.9.2024	TP 2024
Liikuntapaikkojen käyntikerrat (kpl)	1 440 726	1 582 922	1 600 000	1 336 504	1 839 187
Liikuntapaikkojen tilojen määrä (m ²)	69 305	69 435	81 088	81 088	81 088

Ohjatun hyvinvoinnin ja omaehtoisen oppimisen palvelut

Hyvinvoinnin edistämisen johtaja Janne Hentunen

Toiminta

Kansalaisopiston kokonaistuntimäärä pienentyi vuoteen 2023 verrattuna. Kurssisuunnittelun keinoin tuntiresurssit kohdennettiin paremmin tuottaviin ryhmiin. Tällaiset toimenpiteet kuitenkin heikentävät alueellista tasa-arvoa ja opetustarjonnan monipuolisuutta. Resurssien taloudellisesta kohdentamisesta huolimatta kaikkien ainealueiden kysyntään ei pystytä vastaamaan mm. liikuntatilojen puutteiden takia. Kurssitulot kasvoivat vuodesta 2023 n. 33.000 euroa.

Kansalaistoiminnan palveluiden toiminta toteutui suunnitellusti ja laajoja monialaisia yhteistoimintoja kehittäen ja koordinoiden. Ulkopuolisen rahoituksen hankkeet vauhdittivat asiantuntijuuden ja palveluiden yhteiskehittämistä (organisaation sisällä, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti) merkittävästi. Kino Kuvakukon ja Kino Mantun kävijöitä yhteensä 26 000. Muuhun ohjattuun liikunta- ja kulttuuriryhmätoimintaan osallistui yhteensä 61 000 osallistujaa. Laajalle yleisölle järjestettiin tapahtumia yhteensä 370 toimijatahon kanssa, yhteensä 50 tapahtumaa, joihin osallistui yhteensä 53 000 henkilöä. Asukastoimintaa toteutettiin asukastiloissa ja kirjastoissa lähes 80 eri toimijatahon kanssa tuottaen n. 42 000 osallistumiskertaa asukkaille.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Kansalaisopistossa ei suuria poikkeamia, talousarvio toteutui 99 %:n tarkkuudella.

Kansalaistoiminnan palveluissa ei suuria poikkeamia, toimintakulut toteutuivat 98 % tarkkuudella. Tulot ylittyivät 349 000 €:lla ulkopuolisen hankerahoituksen (KUDOS, AKE-alueellinen kehittämishanke, One Health 4 Cities -hanke) ja saatujen testamenttivarojen vuoksi (nämä eivät budjetissa, vaan näkyvät ainoastaan toteutuneina tuloissa, mikä hieman vääristää toimintakatetta). Kino Kuvakukon pääsylipputulot ylitti TA-ennusteen 26 000 €:lla (muutos 7 %). Koko yksikön toimintakate toteutui ulkopuolisen rahoituksen myötävaikutuksella 93 %:n tarkkuudella (500 000 € alle TA:n).

Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestäminen

1. Päivitetyn hankintaohjeistuksen noudattamisen seuranta ja valvonta

- Kansalaistoiminnan palvelujen hankinnoissa noudatetaan kaupungin hankintaohjeistusta ja esihenkilöt valvovat ja ohjaavat hankintojen valmistelua.

2. Päivitettyjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeiden jalkautus ja erityisesti tunnistettujen riskien hallintatoimenpiteiden seuranta

- Kansalaisopistossa riskikartoitusta ja suunnitelmallista riskienhallintaa toteutetaan osana normaalitoimintaa. Henkilökuntaa on perehdytetty tietosuoja-asioihin.
- Kansalaistoiminnan palveluissa riskienkartoitus ja hallinta säännöllistä, toteutetaan osana normaalitoimintaa työterveyshuollon kanssa yhteistyössä ja yhteisesti sovitussa aikataulussa.

3. Henkilöstön saatavuus ja sijaisketjut

- Kansalaisopiston henkilöstösaatavuudessa alueellisia ongelmia. Rekrytointi maaseudulle on haasteellista.
- Kansalaistoiminnan palveluiden henkilöstön saatavuus hyvä, lukuun ottamatta kesäliikunnanohjausta (pätevien uimaohjaajien saatavuus heikko). Sijaisjärjestelyissä haasteita - useinkaan ei mahdollisuutta sijaisten palkkaamiseen, joten sijaistukset oman työn ohella kuormittavat henkilöstöä. Toisaalta

tehtävät niin spesifejä, että poissaolojen aikana tehtävien järjestely muulle henkilöstölle erittäin haasteellista. Tunnistettu riski.

Ohjatun hyvinvoinnin ja omaeht.opp. 1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio yhteensä	Toteuma	Poikkeama	Tot-%
Myyntituotot	788		788	773	-15	98,1 %
Maksutuotot	1 391		1 391	1 374	-17	98,8 %
Tuet ja avustukset	68		68	368	300	541,5 %
Muut toimintatuotot	73		73	195	122	266,7 %
Vuokratuotot	67		67	76	9	112,8 %
Muut tuotot	6		6	119	113	1985,1 %
TOIMINTATUOTOT	2 320		2 320	2 710	390	116,8 %
Palkat ja palkkiot	-4 411	-28	-4 439	-4 388	51	98,8 %
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-953	10	-943	-910	32	96,6 %
Muut henkilösivukulut	-137	-1	-137	-122	15	88,7 %
Henkilöstökulut	-5 501	-19	-5 520	-5 420	99	98,2 %
Palvelujen ostot	-991	-2	-993	-998	-5	100,5 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-180	-1	-181	-151	30	83,7 %
Avustukset	-4 111		-4 111	-4 020	91	97,8 %
Muut toimintakulut	-1 751	2	-1 749	-1 807	-58	103,3 %
Vuokratulot	-1 707	-12	-1 719	-1 779	-60	103,5 %
Muut kulut	-44	14	-30	-28	2	94,5 %
TOIMINTAKULUT	-12 534	-20	-12 554	-12 397	157	98,8 %
TOIMINTAKATE	-10 214	-20	-10 234	-9 687	547	94,7 %

HYVINVOIVA JA YHTEISÖLLINEN KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Lisäämme asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia		<p>Kansalaisopiston viestinnän kehittäminen mm. saavutettavuuden näkökulmasta. Kansalaisten digitasa-arvoa ja osallistumismahdollisuuksia kehitetään monimuotoisilla matalan kynnyksen kursseilla. Asiakkaiden toiveita ja palautteita seurataan aktiivisesti ja toteutetaan resurssien puitteissa.</p> <p>Kansalaistoiminnan palveluissa kehitämme monin tavoin osallistumismahdollisuuksia. Otamme asukkaat mukaan palvelujen kehittämiseen - palvelumuotoilun menetelmiä hyödynnetään laajasti. Kehitämme jatkuvasti pitäjäraatitoimintaa ja edistämme lähiöiden yhteissuunnittelua. Kulttuurin digipalveluiden kehittämishankkeen avulla tuemme kulttuurista osallisuutta. Koordinoimme lasten ja nuorten osallisuuden ja oikeuksien kehittämistä Unicefin lapsiystävällinen kunta -toimintamallin mukaisesti. Pilotoimme vähävaraisille suunnattua Kaiku-korttia Kuopiossa ja Pohjois-Savossa. Kortti oikeuttaa maksuttomiin kulttuuri- ja liikuntapalveluihin osallistumiseen.</p>	<p>Vähävaraisille suunnattu Kaiku-kortti -pilottia toteutettu (mm. kansalaisopistossa) ja koordinoitu Kuopiossa ja Pohjois-Savossa.</p> <p>Kansalaisopisto osallistui digi- markkinoinnin auditointiin KUDOS-hankkeessa. Opistossa otettiin käyttöön uutiskirje (Liana-Mailer) sekä asiakkaiden että henkilöstön viestintään.</p> <p>Kansalaisopiston Esteet nurin -hankkeessa aloitettiin osallistava vertaisohjaajatoiminta.</p> <p>Kansalaistoiminnan palveluissa koordinoitu lasten ja nuorten osallisuuden ja oikeuksien edistämistä poikkihallinnollisesti Unicef-lapsiystävällinen kunta- mallin mukaisesti. Vastataan lisäksi kulttuurin ja liikunnan yhdenvertaisuutta edistävän Kaiku-kortin koordinoinnista koko Pohjois-Savon alueella.</p> <p>Kansalaistoiminnan palveluissa kehitettiin lähidemokratiaa; valmistettiin esitys Kuopion osallisuusmallista, laadittiin Pitäjäraatitoiminnalle raatitoimintaa ohjaava opas ja kehitettiin erityisesti maaseudulla toimijaverkostoja.</p> <p>Kansalaistoiminnan palveluissa selkeytetty palvelumuotoilun keinoin kaupungin prosesseja sekä kansalaistoiminnan</p>	<p>Etenee suunnitellusti / Valmis</p> <p>✓</p>

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
				<p>omia palveluja saavutettavammaksi ja asiakaslähtöisemmäksi.</p> <p>Kansalaistoiminnan palveluissa kehitetty asukkaiden osallisuusmahdollisuuksia vapaaehtoistoimintaa kehittämällä (uusi vapaaehtoistyön koulutus kehitetty ja toteutettu ja yhdenmukaistettu kaupunkitasoisesti vapaaehtoistyön prosesseja)</p>	
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Parannamme arjen turvallisuutta ja ympäristön esteettömyyttä	<p>Katuturvallisuusindeksi</p> <p>Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä</p>	<p>Kansalaistoiminnan palveluissa tuemme ikääntyneiden fyysistä ja psyykkistä toimintakykyä liikkumista, osallisuutta ja aktiivisuutta edistämällä. Ehkäisemme kiusaamista kouluilla draamakasvatuksen keinoin, hyödynämme kampanjoita yksinäisyyden ehkäisytyössä, vastaamme kaupungin ehkäisevän päihdetyön toteutumisesta ja olemme tiiviisti monialaisen turvallisuusryhmän toiminnassa mukana.</p>	<p>Kansalaistoiminnan palvelujen rooli ehkäisevän päihdetyön (ept) koordinoijana on tärkeä osa arjen turvallisuuden edistämistä. Kaupunkikeskustan turvallisuutta edistävä työryhmä perustettu ja tilannekuva rakennettu kyselyin ja poikkihallinnollisen turvallisuustyöskentelyn avulla.</p> <p>Kansalaistoiminnan palveluissa toteutettu ikääntyneiden toimintakykyä ja resilienssiä (arjen turvallisuutta) lisääviä liikunta- ja kulttuuriryhmiä ja -tapahtumia. Tapahtumatuotannon avulla luodaan turvallista ja yhteisöllistä elinympäristöä lähiöissä ja maaseudulla. Kaupunkialueella järjestettiin ensimmäinen Back to School -tapahtuma koululaisille lukuvuoden alkaessa. Tapahtuman tavoitteena on tuoda esiin kaveruutta ja kiusaamisen ehkäisyn tärkeyttä. Kansalaistoiminnan palveluilla rakennettu toiminnan kuvausta</p>	<p>Etenee suunnitellusti / Valmis</p> <p></p>

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
				kokonaisturvallisuuden näkökulmasta. Kansalaistoiminnan rooli järjestöjen ja yhdistysten, verkostojen ja pitäjäraatien koolle kutsujana merkittävä arjen turvallisuuden osa.	
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Lisäämme aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä tukevia kohtaamispaikkoja ja luonnon saavutettavuutta	Virkistys- ja urheilulueiden määrä / 1000 asukasta Asukastoiminnan ja nuorisotilojen kävijämäärät	Kansalaisopiston toiminta on lähtökohtaisesti aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä lisäävää. Kurssisisällöissä huomioidaan erityisesti ihmisen luontosuhteen merkitys ja sen monet mahdollisuudet. Kansalaistoiminnan palvelut edistävät laaja-alaisesti kansalaistoimintaa niin järjestö-, kulttuuri-, liikunta- ja vapaaehtoistyötä ja asukastoimintaa tukemalla, toteuttamalla ja kehittämällä. Luomme uusia toimintamalleja luonnon saavutettavuuden edistämiseksi ja luontoliikuntaosaajiksi 2023 koulutetut liikuntakoordinaattorimme, kulttuuri- ja asukastoiminnan palvelut kytkevät luontoympäristön eri kohderyhmien palveluihin.	Kansalaisopistossa järjestettiin useita luontoaiheisia kursseja mm. retkeily- ja puutarhakursseja. Kestävä kehitys ja planetaarisuus läpileikkaavat koko kansalaisopiston toimintaa. Henkilökunnan osaamista on tuettu em. asioissa. Kansalaistoiminnan palveluissa kehitetty aktiivisesti kaupungin julkisissa ulkotilojen (puistot, kaupunkimetsät) olosuhteita tapahtumatuotantoa tukevaksi. Tavoitteena lisätä yhteisöllisyyttä asukaslähtöisin tapahtumin ja helpottaa tapahtumien järjestämisen prosesseja. Asukastoimintaa ja liikuntaa viety entistä aktiivisemmin luontoon. Särkiniemessä asukastoiminta seurakunnan tiloissa päättyi -24 loppuun. Utta tilaa etsitään. Laajalle yleisölle järjestettyjä tapahtumia järjestimme yhteensä 370 yhteistyökumppanin kanssa. Asukastoimintaa toteutimme lähes 90 kumppanin kanssa.	Etenee suunnitellusti / Valmis ✔
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Arjen fyysinen aktiivisuus lisääntyy kaikissa ikäryhmissä	Lasten ja nuorten liikkuminen, aikuisten liikkuminen Kotona asuvien 75-	Toteutetaan poikkihallinnollista Liikkuva Kuopio -ohjelmaa kuopiolaisten liikkumisen edistämisen tavoitteen mukaisesti.	Kansalaisopistossa toteutui vuonna 2024 732 liikuntakurssia kaiken ikäisille kuntalaisille, joissa oli n. 10300 osallistujaa.	Etenee suunnitellusti / Valmis ✔

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
		vuotta täyttäneiden osuus ikäluokasta	<p>Kansalaisopisto aktivoi liikkumaan kaiken ikäisiä kuntalaisia. Tavoitteena on tarjota liikunnan iloa ja hyötyä läpi elämän.</p> <p>Kansalaistoiminnan palveluissa kehitämme Liikkuva Kuopio - verkkosivustoa ja liikuntaviestintää sekä yhteistoimintamalleja tukemaan asukkaiden liikunnallista elämäntapaa ja elintapamuutosta. Koordinoimme laajoja liikkumisen edistämisen seura- ja vapaaehtoisverkostoja ja kehitämme liikunnan edistämisen toimintamalleja yhä vaikuttavammiksi. Edistämme niin omatoimista kuin ohjattua liikkumista kaikissa ikäryhmissä erilaisissa liikkumisympäristöissä erityisryhmät ja monikansallisuus huomioiden. Luodaan kustannusvaikuttavia liikkumaan ohjaavia toimintamalleja erityisesti riittämättömästi liikkuville. Liikkuva Kuopio - toimenpideohjelman toteutus tukee hallitusohjelman Suomi liikkeelle tavoitteita.</p>	<p>Kansalaistoiminnan palveluissa järjestettiin liikunnan starttikursseja ikääntyneille ja työikäisille kuntosaleilla ja ulkoympäristöissä, liikuntaryhmiä erityisryhmille ja ikääntyneille sekä liikuntaneuvontaa yksilö- ja ryhmämuotoisena. Ryhmämuotoista liikuntaneuvontaa kehitettiin AVI:n hankerahoituksen avulla - tavoitteena lisätä liikuntaneuvonnan kustannusvaikuttavuutta. Koordinoitiin n. 130 henkilön liikunnan ohjauksen vapaaehtoisverkostoa.</p>	
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Päihdemyönteisyys ja päihteiden käyttö vähenevät kaikissa ikäryhmissä	<p>Nuorten päihdemyönteisyys ja päihteiden käyttö</p> <p>Aikuisten päihteiden käyttö</p>	<p>Kansalaistoiminnan palveluiden ehkäisevä päihdetyö tukee päihde- ja pelikasvatuksen toteutumista systemaattisesti. Tehostetaan systemaattista viestintää päihdeettömyyttä/kohtuuskäytön tukevan kulttuurin rakentamiseksi kaikissa ikäryhmissä. Tehdään tiiviistä monitoimijaista yhteistyötä päihteidenkäytön ehkäisemiseksi. Päihteiden käyttöön liittyvien haasteiden (rikollisuus, turvattomuus, mielenterveys) jyrkkä kasvu edellyttää vahvaa, jatkuvaa verkostoyhteistyön koordinoitua. Ehkäisevän päihdetyön tarve ja resurssit eivät tällä hetkellä kohtaa -</p>	<p>Kansalaistoiminnan palveluissa ehkäisevä päihdetyö toiminut aktiivisesti ja laajasti yhteistyössä eri tahojen kanssa päihteiden käytön ja riippuvuuksien sekä niistä aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi. Ehkäisevän päihdetyön viestintäkampanjat (mm. WHO:n kampanja) toteutettu sosiaalisessa mediassa, kouluilla järjestetty vanhempainiltoja ja koulutettu henkilöstöä. Valmisteltu ehkäisevän päihdetyön koordinaattorin ja vuonna 2025 uutena rekrytoitavan</p>	<p>Etenee suunnitellusti / Valmis</p> <p></p>

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
			selvitämme ehkäisevän päihdetyön resurssin lisäämistarvetta vuoden 2025 talousarviovalmistelua varten.	ehkäisevän päihdetyön suunnittelijan lisäresurssin työtehtäviä.	
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Asukkaiden, erityisesti nuorten, mielen hyvinvointi kohenee	Positiivista mielenterveyttä kokeneiden osuus	<p>Kansalaisopiston toimintaan osallistuneiden kokemus on, että hyvinvointi ja mielenterveys lisääntyy kursseille osallistuttaessa.</p> <p>Kansalaistoiminnan palvelut edistävät laaja-alaisesti kaikissa palveluissaan (kulttuuri, liikunta, asukastoiminta, osallisuus, yhteisöllisyys, vapaaehtoisuus, ehkäisevä päihdetyö) asukkaiden mielen hyvinvointia ja mielenterveyttä. Teemme monialaista yhteistyötä mielen hyvinvoinnin edistämiseksi.</p>	<p>Kansalaisopiston kurssipalautteiden perusteella osallistujat kokevat hyvinvointinsa lisääntyneen kursseille osallistumisen myötä. Syyslukukaudella aloitettiin Kappas Kaposta -hankkeen osalta nuorille suunnattu arjen hallintaa ja mielen hyvinvointia tukeva hanke.</p> <p>Kansalaistoiminnan palveluissa kehitetty lasten ja nuorten hyvinvoinnin tilan säännölliseksi mittaamiseksi uusi kyselyyn pohjautuva työväline (hyvinvointitiedolla johtamisen kehittäminen). Kyselyä pilotoitu kouluilla ja todettu erittäin hyväksi. Kysely täydentää kouluterveyskyselyn tuottamaan tietoa merkittävästi. Tavoitteena ottaa käyttöön kaikilla kouluilla. Mahdollistaa analyysien teon eri muuttujien välillä ja lisää siten ymmärrystä nuorten hyvinvoinnin haasteista. Aineiston analyysi tarjoaa mahdollisuuden kohdentaa mielen hyvinvoinnin edistämisen toimenpiteitä niitä erityisesti tarvitseville.</p> <p>Kansalaistoiminnan palvelujen laaja tapahtumatuotanto ja niiden mahdollistaminen mm. Meidän Kuopio -festivaalin tuotantotuen avulla luodaan päihteettömiä ja yhteisöllisyyttä lisääviä tapahtumia kaikille</p>	Etenee suunnitellusti / Valmis

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
				<p>ikäryhmille, myös nuorille maaseudulla ja kaupungissa.</p> <p>Kansalaistoiminnan palveluissa avattiin uusi kansainvälinen yhteistyö lasten ja nuorten liikunnan ja mielen hyvinvoinnin edistämiseksi. Tanskan suurlähetystön ja Novo Nordiskin Cities for Better Health -verkoston uudeksi jäseneksi kutsuttiin Kuopio (50 jäsenkaupunkia, joista 25 Euroopassa ja Kuopion lisäksi vain Turku Suomesta).</p>	
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Yksinäisyyden kokeminen vähenee	<p>Lasten ja nuorten kokema yksinäisyys</p> <p>Aikuisten kokema yksinäisyys</p>	<p>Sosiaalisen pääoman kertyminen on yksi kansalaisopisto-opiskelun suurimmista hyödyistä.</p> <p>Kansalaistoiminnan palvelut pyrkii kaikissa palveluissaan osallisuuden edistämiseen ja yksinäisyyden tunteen vähenemiseen. Pyrimme tunnistamaan palvelumuotoilun keinoin ne tekijät, jotka estävät osallistumista ja kehittämään ratkaisuja palvelujen saavutettavuuden parantamiseksi.</p>	<p>Kansalaisopiston kurssipalautteiden perusteella osallistujat ovat saaneet uusia ystäviä ja kokevat yhteisöllisyyden lisääntyneen kurseille osallistumisen myötä.</p> <p>Kansalaistoiminnan palveluiden asukastoiminta (asukastiloissa, kirjastoissa ja julkisissa ulkotiloissa sekä tapahtumissa) tarjoaa mahdollisuuden kuulua joukkoon ja osallistua. Kansalaistoiminnan palveluiden kulttuuri- ja liikuntatoiminta, vapaaehtoistoiminta sekä yhdistysten tukeminen tilojen, talouden ja toiminnan kautta on merkittävä osa yksinäisyyden ehkäisyä. Kansalaistoiminnan palveluissa valmisteltu STM/THL terveyden edistämisen määrärahan hankehakemusta yhteistyössä Hyvinvointialueen ja Pohjois-Savon kuntien kanssa. Hanke sai myönteisen rahoituspäätöksen.</p>	<p>Etenee suunnitellusti / Valmis</p> <p>✓</p>

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
				Tullaan rakentamaan ikääntyneiden kulttuuritoiminnan yhdyspintoja hva:n ja Kuopion + muiden PS kuntien välillä sekä kehittämään etsivää kulttuurista vanhustyötä ja kulttuuriluotsitoimintaa vuoden 2027 loppuun saakka.	
1.4. Laadukas varhaiskasvatus ja yleissivistävä koulutus	Tarjoamme kaikille lapsille ja nuorille laadukkaan varhaiskasvatuksen ja koulupolun sekä siihen tarvittavan tuen	Perusopetus: opetuksen eurot / oppilas, vuosiviikkotunnit / oppilas, ryhmäkoko, Kuopion koulutuspoliittisen ohjelman toteutuminen	Toimimme kansalaistoiminnan palveluissa KOP:n kanssa yhteistyössä mm. Liikkuva Kuopio, KulttuuriKuopio kehittämisessä, osallisuuden ja hyvinvointitiedolla johtamisen kehittämisessä.		Etenee suunnitellusti / Valmis
1.5. Vapaa-ajan mielekäs tekeminen ja kokeminen	Tarjoamme eri-ikäisille merkityksellistä tekemistä ja kokemista, muun muassa kulttuurista, harrastuksista ja vapaaehtoistoiminnasta yhdenvertaisesti	Kulttuuritilojen kävijämäärät Kansalaisopiston opiskelijamäärä ja opetustunnit Sisä- ja ulkoliikuntatilojen sekä kaupallisten tilaisuuksien käyntikerrat	Kansalaisopisto pyrkii tarjoamaan opiskelumahdollisuuksia mahdollisimman monimuotoisesti koko toiminta-alueella resurssit huomioiden. Kansalaistoiminnan palvelut tukee harrastamisen ja tekemisen mahdollisuuksia tuottamalla itse palveluja ja toimimalla laajan toimijaverkoston kanssa yhteistyössä, ylläpitämällä tapahtumakalenteria (uudistetaan osana verkkosivu-uudistusta 2024) sekä avustamalla taloudellisesti järjestötoimijoita kaupungin strategian mukaisen toiminnan tuottamisessa. Ylläpidämme vapaaehtoistyö.fi - verkkopalvelua ja koordinoimme ja kehitämme vapaaehtoisohjaajatoimintaa (liikunnassa n. 140 vapaaehtoista vertaisohjaajaa ikääntyneille, kulttuuriluotsit kulttuuripalveluissa ja	Kansalaisopistossa toteutettiin 1838 kurssia eri aihealueista koko toiminta-alueella. Osallistujia kursseilla oli n. 23500. Lisäksi kansalaisopisto koordinoi Suomen Harrastamisen mallia, jossa kerhoja toteutui 222 kpl ja osallistujia oli n. 2200 lasta. Kansalaistoiminnan palveluissa toteutettu avustusuudistusta talouden tasapainotustavoitteet huomioiden (v. 2025 -400 000 € yhdistysten avustuksiin ja sopimuksiin). Painopiste aiempaa vahvemmin lasten ja nuorten ja ikääntyneiden harrastamisen tukeen. Kansalaistoiminnan palveluiden vapaaehtoistoimintaan pohjautuvat liikunnan vertaisohjaajat ja kulttuurin kulttuuriluotsitoiminta	Etenee suunnitellusti / Valmis

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
			asukastoiminnassa vapaaehtoisia tuottamassa toimintaa). Huomioimme palvelujen saavutettavuuden erilaiset kohderyhmät ja osallistumisen rajoitteet huomioiden. Kehitämme asukastoimintaa omaehtoisen toiminnan suuntaan - tarjoamme tiloja ja tukea 3. ja 4. sektorien toimintaan.	sekä asukastilojen vapaaehtoistoiminta laajentaa merkittävästi mielekkään tekemisen mahdollisuuksia kaupungin ja yhdistysten toiminnan rinnalla. Uudistimme tapahtumista ja toiminnasta viestivän Kuopion Seinä - verkkopalvelun. Mahdollistaa tekemisen mahdollisuuksien löytämisen entistä paremmin.	

KASVAVA JA ELINVOIMAINEN KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
2.4. Kasvava ja vastuullinen matkailu	Edistämme monimuotoista kaupunkikulttuuria, tapahtumia ja matkailua	Tapahtuma-avustukset Tapahtumakävijät	Kansalaisopisto mahdollistaa kuntalaisten aktiivisen osallisuuden kaupunki- ja maaseutukulttuurin elävöittämisessä. Kansalaistoiminnan palvelut tukee erilaisin avustuksin ja tuotantotuin kaupunkikulttuuria ja tapahtumatuotantoa. Kehitämme Liikkuva Kuopio ja KulttuuriKuopio -viestinnän keinoin sekä KUDOS-hankkeen digikehittämisen toimenpiteiden avulla palvelujen saavutettavuutta myös matkailijoille. Tuotamme Meidän Kuopio -festivaalia yhä laajemmaksi ja saavutettavammaksi Kuopion 250 v-juhluvuosi tähtäimessä. Lisäämme merkittävästi tapahtumatukea asukaslähtöisten tapahtumien tuottajille.	Kansalaisopisto järjesti (tai oli mukana) 58 tapahtumaa, joissa oli n. 13700 osallistujaa. Nämä tapahtumat mahdollistavat opiskelijoiden itsensä tuottamaan kulttuuria koko toiminta-alueelle. Kansalaistoiminnan palveluiden tuottama Meidän Kuopio -festivaali toteutettiin jälleen laajana ja monipuolisena eri puolilla Kuopiota. Juhlavuoteen valmistautuva festivaali mahdollisti tuotantotukibudjetin avulla toimijakirjon (70-80 toteuttajatahoa) osallistumisen tapahtuman tuottamiseen. Järjestimme tapahtumatuotannoista kiinnostuneille tahoille useita koulutuksia tapahtumajärjestämisen valmiuksien lisäämiseksi. Kutsuimme koolle kaupunkiorganisaation eri	Etenee suunnitellusti / Valmis

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
			Avaamme uuden tapahtumaportaalin kuopio.fi -sivuille.	toimijoita tapahtumajärjestämisen olosuhteiden kehittämiseksi (mm. käymälöihin, sähkö- ja vesipisteisiin liittyvät tapahtumatuotannon edellytykset). Kulttuurin digipalveluiden kehittämishanke KUDOS kehitettiin tapahtumamatto-konseptia kaupunkiympäristöön. Kaiken kaikkiaan vahva tapahtumaedellytysten kehittäminen ollut käynnissä kansalaistoiminnassa, yhdessä kumppaneiden kanssa.	
2.5. Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta	Aktiivinen, ennakoiva edunvalvonta ja vaikuttaminen tukee Kuopion tunnettuutta ja kehittymistä. Painopisteenä alueen saavuttavuuden (tie-, raide-, lento-, vesiliikenne ja ICT-yhteydet) parantaminen.	Imago- ja mainetutkimukset Onnistuminen edunvalvonnassa	Kansalaistoiminnan palvelut koordinoi Terve Kunta ja WHO Healthy Cities toimintaa Kuopiossa ja viestii aktiivisesti Kuopion hyvinvoinnin edistämisen saavutuksista ja toimintamalleista valtakunnallisesti ja kansainvälisesti väylinä mm. EU Urbact-rahoitteinen One health 4 European cities -hanke sekä Itä-Suomen alueellinen kulttuuritoiminnan kehittämishanke sekä vuotuinen Kuopion hyvinvointiseminaari ja sen uusi Highlight Stage. Teemme tiivistä yhteistyötä Kuntaliiton kanssa HYTE-työssä.	Kansalaistoiminnan palvelut toiminut aktiivisesti THL:n Terve Kunta -verkostossa ja sen hallituksessa. Kuopion hyvinvointitiedolla johtamisen toiminta ja edistyksellinen hyvinvointikertomus- ja suunnitelma ovat kiinnostaneet laajasti niin valtakunnallisesti kuin kansainvälisesti. Kuopion toimintaa esitelty useissa tilaisuuksissa. Kuopiota nostettu merkittävästi esille One Health 4 Cities -hankkeen yhdeksän eurooppalaisen kaupungin verkostossa. Kulttuurin kehittämishankkeissa (KUDOS - Oulu, Jyväskylä, Lahti, Kuopio sekä Kulttuuri Itää - alueellinen kehittämistehtävä - Pohjois-Savo, Etelä-Savo ja Pohjois-Karjala) tiivistetty yhteistyö kaupunkien ja maakuntien välillä. Yhteys Pohjois-Savon liiton kanssa tiivistynyt alueellisten kulttuurin kehittämistehtävien myötä merkittävästi.	Etenee suunnitellusti /Valmis

ILMASTO- JA RESURSSIVIISAS KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
3.1. Kiertotalous ja resurssiviisaus	Hankintamme ovat vastuullisia ja hiilineutraaleja	Ympäristökriteerit sisältävät kilpailutukset (M€/v, kpl/v, %)	Toteutamme kansalaistoiminnan palveluissa ja kansalaisopistolla hankintamme vastuullisesti ja kestävästi.	Toimimme aina vastuullisesti huomioiden kestävän kehityksen tavoitteet.	Etenee suunnitellusti / Valmis
3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Teemme aktiivisesti toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmatoriskien (mm. sään ääri-ilmiöt) pienentämiseksi	CO ₂ -päästöt / asukas (t CO ₂ -ekv / as)	Jalkautamme One health - lähestymistapaa yhteistyössä Eurooppalaisen ja paikallisen kumppaniverkoston kanssa osana Urbact-hanketta. Tuotamme poikkisektorisen Puijo Summit -tapahtuman yhteistyössä mm. ELY:n KYP:n, Savonian ja P-Savon liiton kanssa yhteisin kestävän kehityksen tavoittein. Kehitämme Urbact-hankkeessa One health -toimintasuunnitelman Kuopioon ja luomme pohjaa strategiaohjelmamme yhteen nivovalle One health strategialle.	Kansalaistoiminnan palveluiden kumppanuuksverkosto EU Urbact - rahoitteen One Health 4 Cities - hankkeen 9 eurooppalaisen kaupungin ja toisaalta myös paikallisesti hankkeessa rakennetun monialaisen verkosto toiminut tiiviisti yhteistyössä One Health - lähestymistavan (ihmisen, ympäristön ja eläinten terveyden ja hyvinvoinnin saumaton yhteys kestävän tulevaisuuden rakentamisessa) jalkauttamisessa kaupunkien palveluihin ja toimintatapoihin. Paikallisverkoston kanssa rakennettu Integrated Action Plania Kuopion One Health -toimintavan jalkauttamiseksi mm. kaupungin strategiaan. Kehittämisen lähtökohtana on ollut siilojen purkaminen ja kokonaisuutena asioiden tarkastelu kaupunkien toiminnassa. Osallistuttu verkoston kokouksiin Lyonissa, Elefsinassa ja Tukholmassa vuonna 2024.	Etenee suunnitellusti / Valmis

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Tuemme paikallista maataloutta ja elintarviketuotantoa tarjoamalla lähellä tuotettua ja ilmastoviisasta ruokaa huoltovarmuuden parantamiseksi sekä vähennämme ruokahävikkiä	Lähiruuan osuus Kasviproteiinien osuus Ruokahävikin määrä (kg)	Kansalaistoiminnan palveluissa ja kansalaisopistossa edistetään kestävää kehitystä tukevia ruokailutottumuksia laajasti eri toimijoiden yhteistyöllä tutkittuun tietoon pohjautuen.	Kansalaisopistossa toteutettiin lukuisia ruokakursseja, joissa kaikissa pyritään huomioimaan kestävä kehitys esim. Villiyritit - lähiruokaa ja uusia makuja.	Etenee suunnitellusti /Valmis ✓

UUDISTUVA JAYHDESSÄ TEKEVÄ KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Kehitämme palvelujamme (ml. digipalvelut) asiakaslähtöisesti ja ratkaisukeskeisesti organisaatorajat ylittäen ja teemme aktiivista verkostoyhteistyötä palvelujen kehittämiseksi	Palvelujen digitalisaatioaste Tyytyväisyys palveluihin	Kansalaistoiminnan palvelujen ja Kansalaisopiston, sekä opetuksen että asiakaspalvelun toimintoja kehitetään edelleen monimuotoiseen ja asiakaslähtöiseen suuntaan digitaalisten palvelujen avulla. KUDOS (kulttuurin digitaalisuuden osaamiskeskus) - hankkeessa kehitämme Kuopion kulttuuripalvelujen digitaalisuutta neljän kaupungin kanssa yhteistyössä (2023- 2025) Kansalaistoiminnan palvelujen hallinnoimassa poikkihallinnollisessa One Health 4 European cities - hankkeessa (EU Urbact) luomme eurooppalaisen ja paikallisen ihmisen, luonnon ja eläinten hyvinvoinnin (one health - lähestymistapa) yhtenä kokonaisuutena huomioivan toimintasuunnitelman kestäväen tulevaisuuden rakentamiseksi.	Kansalaistoiminnan palveluissa vastattu KUDOS-kulttuuripalveluiden digitaalisuuden osaamiskeskushankkeen toteutuksesta. Useita kehittämistoimenpiteitä toteutettu HEP-palveluiden digikehittämiseksi eri yksiköissä (teatteri, musiikkikeskus, museo, kansalaistoiminnan palvelut). Kansalaistoiminnan palveluihin sijoittuva palvelumuotoilijan tehtävä osoittautunut hyvin tarpeelliseksi kaupungin monialaisten prosessien kehittämistyössä. Kehittämistyötä toteutettu monessa palvelussa ja kehittäminen jatkuu. Kansalaistoiminnan avustusprosessia kehitettiin merkittävästi ottamalla käyttöön avustushaussa kaupungin sähköinen asiointipalvelu, joka tuo merkittävän säästön	Etenee suunnitellusti /Valmis ✓

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
				hakemusten käsittelyyn tarvittavassa työajassa. Vuonna -24 avattiin uusi kolmivuotinen kumppanuushaku, joka mahdollistaa pitkäjänteisemmän yhteiskehittämisen kaupungin ja kumppaneiden välillä.	
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Lisäämme hallinnon ja päätöksenteon avoimuutta ja asukkaiden vaikuttamisen mahdollisuuksia	Kuntalais- ja asiakaspalautteet Kuntalaisaloitteet	Kehitämme kansalaistoiminnan palveluissa asukkaiden osallisuutta ja lähidemokratiaa poikkihallinnollisesti palvelumuotoilun keinoin mm. lähiöiden kehittämisen suunnitelman mukaisesti sekä pitäjäraatitoiminnan kautta. Pitäjäraatien toimintaa kehitetään jatkuvasti ja ohessa kehitetään kaupunkialueiden lähidemokratiamahdollisuuksia ja pilotoidaan aluekehittämisen mallia.	Kansalaistoiminnan palveluissa valmisteltu Kuopion osallisuuden mallia osana pitäjäraatitoimintaa ja osallisuuden kaupunkitasoista kehittämistä Lähidemokratiajaoston linjausten mukaisesti. Pitäjäraadeille laadittu toimintaohje toimintasäännön rinnalle. Unicef-lapsiystävällinen kunta - kandidaattivaiheen koordinoituvastuu ollut kansalaistoiminnan palveluissa. Kehitetty vuoden aikana mm. lapsiparlamentin ohjeistus, lapsivaikutusten arvioinnin lomakkeet sekä henkilöstön koulutus lasten oikeuksista ja osallisuudesta.	Etenee suunnitellusti / Valmis ✓
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Lapsivaikutusten arviointi otetaan käyttöön valmistelussa ja päätöksenteossa	Tehtyjen lapsivaikutusarviointien määrä	Käytetään lapsivaikutusten arviointia lapsia ja nuoria koskevassa päätöksenteossa.	Kansalaistoiminnan palveluissa valmisteltiin lapsivaikutusten arviointilomakkeet ja ohjeet arviointiin osana Unicef-lapsiystävällinen kunta kehittämistä.	Etenee suunnitellusti / Valmis ✓
4.2. Uudistuva johtaminen	Vahvistamme Kuopion työnantajavetovimaa	Hakijoita / avoin työpaikka Työnantajan suositteluindeksi	Kansalaistoiminnan palveluissa ja kansalaisopistossa kiinnitämme vahvasti huomiota työyhteisön motivaation ja työhyvinvoinnin tukemiseen ja luomme siten positiivista työnantajamielikuvaa. Kansalaisopisto toimii edelleen Hyvän mielen	Tuemme jatkuvasti henkilöstön hyvinvointia, kuulemme henkilöstöä ja toimimme avoimesti. Kansalaisopistolle myönnettiin edelleen Hyvän mielen työpaikka -merkki (Mieli ry.)	Etenee suunnitellusti / Valmis ✓

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
			työpaikka -kriteerien mukaisesti.		
4.2. Uudistuva johtaminen	Kehitämme laadukasta päätöksentekoa, johtamista sekä hyvää ilmapiiriä ja varmistamme toimivat rakenteet	Toimielinten itsearviointien kehitys	<p>Kansalaisopistossa käytetään säännöllisesti CAF-arviointityökalua. Erityisesti työhyvinvointisuunnitelman toteuttamisessa huomioidaan hyvän ilmapiirin merkitys.</p> <p>Kehitämme kansalaistoiminnan palveluissa jatkuvasti hyvinvointitiedolla johtamisen edellytyksiä kaupunkitasoisesti. Työhyvinvoinnin tilaa seurataan jatkuvasti ja pidetään huoli, että työyhteisö voi hyvin, sillä hyvinvoiva työyhteisö tarjoaa parhaat edellytykset edistää kuopiolaisten hyvinvointia motivoituneesti. Vahvistamme palvelujen asiakaslähtöistä kehittämistä palvelumuotoilu- ja osallisuusosaamista lisäämällä.</p>	<p>Kansalaisopistossa toteutettiin toukokuussa suunnitelman mukainen CAF-arviointi. Lisäksi määräaikaikaisille tuntiopettajille toteutettiin työhyvinvointikysely, jonka tuloksia hyödynnettiin työhyvinvointisuunnitelman tekemisessä.</p> <p>Kansalaistoiminnan palveluissa osallistuttu aktiivisesti työhyvinvointikyselyihin. Yksikössä henkilöstön työhyvinvointi kaupungin keskiarvoa korkeammalla tasolla. Sisäisiä prosesseja kehitetään aktiivisesti.</p>	<p>Etenee suunnitellusti / Valmis</p> <p>✓</p>
4.2. Uudistuva johtaminen	Tuemme esimiestyötä ja kehitämme esimiesten osaamista	Johtamisen arvioinnit	<p>Kehittämistyötä on jaettu aiheittain eri tiimeille ja työryhmille kestävän johtajuuden mukaisesti osallistaen. Pedagogista johtamista tuetaan aktiivisesti mm. erilaisin koulutuksin.</p> <p>Kansalaistoiminnan palvelujen esihenkilöt osallistuvat aktiivisesti oman substanssinsa koulutuksiin sekä esimiestyötä tukeviin koulutuksiin. Esimiehet toimivat tiiviissä tiimissä yhdessä yksikköä kehittäen. Kehittämävastuuta jaetaan tiimeille, jotta kukin pääsee kehittämään ja hyödyntämään osaamistaan yhteisten tavoitteiden mukaisesti.</p>	<p>Esimiestyötä tuetaan avoimella keskustelulla ja kannustaen osallistumaan esimiesvalmiuksia tukeviin koulutuksiin ja verkostoihin.</p>	<p>Etenee suunnitellusti / Valmis</p> <p>✓</p>

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Varmistamme henkilöstön osaamisen ja urakehityksen	Koulutuspäivät / htv Työkierto	Kansalaisopiston henkilökuntaa kannustetaan osallistumaan aktiivisesti täydennyskoulutuksiin. Järjestämme myös itse mahdollisuuksia osaamisen päivittämiseen. Kansalaistoiminnan palvelujen henkilöstöä kannustetaan osallistumaan keskitetyn kalenterin koulutuksiin sekä oman substanssin koulutuksiin. Ajan hermolla pysymiseen kannustetaan ja räätälöidään omia koulutuksia tukemaan yksikön kehittämistavoitteita.	Kansalaisopiston ja kansalaistoiminnan palveluiden henkilöstö on osallistunut aktiivisesti sekä kaupungin järjestämiin koulutuksiin että oman alan erityiskoulutuksiin ml. Erasmus-koulutukset.	Etenee suunnitellusti / Valmis ✓
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kehitämme henkilöstön koettua työhyvinvointia ja myönteistä työntekijäkokemusta	Työhyvinvointikysely	Kansalaisopistossa toimii aktiivisesti työhyvinvoinnista ja -turvallisudesta vastaava työryhmä. Kansalaistoiminnan palveluissa esimiehet, työhyvinvointipari ja työhyvinvointiryhmä kehittävät yhdessä työhyvinvointia. Henkilöstön työhyvinvointia seurataan kyselyin, kehityskeskusteluin sekä keskustelemalla avoimesti tiimipalavereissa työhyvinvoinnista.	Työyhteisön hyvinvointiin panostetaan jatkuvasti ja ennakoiden. Kansalaisopiston aktiivinen Tyhy-ryhmä huolehtii koko henkilöstön hyvinvoinnista monipuolisesti (esim. Hyvän mielen työpaikka-mallin toteuttaminen ja työhyvinvointikyselyt) Kansalaistoiminnan palveluissa huolehditaan henkilöstön hyvinvoinnista jatkuvasti, osana arkea. Tiimi- ja yksikkökokoukset sekä lähiesihenkilön kanssa keskustelut ja kyselyt (työhyvinvointikysely) ja palautteet (mm. kesätyöntekijät ja harjoittelijat) sekä aktiivisesti käytyt Aino-keskustelut tarpeen mukaan tukevat henkilöstön hyvinvointia ja työkykyä.	Etenee suunnitellusti / Valmis ✓

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
				Sairauspoissaolot vähentyneet jo aiemminkin hyvältä tasolta.	
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kannustamme henkilöstöä oman työn ja työyhteisön kehittämiseen. Tuemme kokeilukulttuuria ja kehitämme osallisuuden rakenteita/foorummeita.	Henkilöstön kehittämisaloitteiden määrä Etätöitä tehneet henkilöt ja etätöypäivät	Kansalaisopiston toimintatapana on työn kehittäminen ja erityisesti työhyvinvoinnin vahvistaminen. Työkulttuuriin kuuluu henkilöstön mahdollisuus vaikuttaa omaan työhön. Kansalaistoiminnan palveluissa kannustetaan itsenäiseen ja oma-aloitteiseen työn kehittämiseen. Monialaisessa yksikössä kannustetaan yhteistyöhön ja yhdessä ideointiin ja kehittämiseen. Uusiin kehittämisideoihin suhtaudutaan kannustavasti. Vastuu ja vapaus kehittää kulkevat käsi kädessä. Esimiehet ohjaavat kehittämistä tavoitteiden mukaiseen suuntaan. Toteutamme 2024 kansalaistoiminnan palvelujen strategian yhdessä henkilöstön kanssa.	Kansalaistoiminnan palveluissa ja kansalaisopistossa henkilöstö osallistuu oma-aloitteisesti ja erittäin aktiivisesti yhteiseen työn ja palvelujen kehittämiseen.	Etenee suunnitellusti / Valmis ✓
4.4. Kestävä talous	Kehitämme toimintaa ja talouttamme siten, että tulo-rahoitus mahdollistaa toimivat palvelut ja tarvittavat investoinnit	Vuosikate % poistoista Investointien tulo-rahoitus % Lainamäärä € / asukas	Pyrimme kansalaistoiminnan palveluissa etsimään ulkopuolista rahoitusta mahdollistamaan palvelujen laajemman kehittämisen.	Kansalaistoiminnan palveluissa toteutettu tarvittavat talouden tasapainotuksen toimenpiteet.	Etenee suunnitellusti / Valmis ✓
4.4. Kestävä talous	Mitoitamme palveluverkostomme asiakastarpeen ja talouden kestokyvyn mukaistesti ja pidämme palvelutuotannon tarvitsemat kiinteistöt kunnossa	Tilakustannukset % kokonaiskustannuksista	Kiinnitämme huomiota palveluverkoston tarkoituksenmukaisuuteen ja vaikuttavuuteen.	Kansalaistoiminnan palvelujen palveluverkosto mitoitetaan resurssien ja linjausten (valtuusto, lautakunta) mukaisesti.	Etenee suunnitellusti / Valmis ✓

Tunnusluvut

Mittari	TP 2022	TP 2023	Tavoite 2024	30.9.2024	TP 2024
Kansalaisopiston nettokustannus €/opetustunti (€)	75,3	78,9	82,4	71,0	80,6
★					

Lautakuntaan nähden sitovat mittarit

Mittari	TP 2022	TP 2023	Tavoite 2024	30.9.2024	TP 2024
---------	---------	---------	--------------	-----------	---------

Kansalaistoiminnan palvelut

Mittari	TP 2022	TP 2023	Tavoite 2024	30.9.2024	TP 2024
Kulttuurin ja liikunnan edistämispalvelujen ryhmiin osallistuneet (hlö)	55 940	62 298	50 000	46 991	60 087
Kino Kuvakukon ja Nilsiäen Mantun kävijöiden lukumäärä (kpl)	22 755	28 103	25 000	16 991	25 063
Laajalle yleisölle järjestetyt tapahtumat (kpl, yli 50 hlöä)	214	35	30	37	50
Laajalle yleisölle järjestettyjen tapahtumien toteuttajatahot määrä (kpl)	239	297	200	235	370
Laajalle yleisölle järjestettyjen tapahtumien osallistujat (hlö)	87 517	76 106	80 000	47 551	52 771
Yleis- ja erityisavustukset €/asukas (€)	32,36	31,66	33	29,26	31,47
Asukastoimintaan osallistuvien määrä (hlö)	50 832	45 432	50 000	31 071	42 405
Asukastoimintaa järjestävien kumppaneiden määrä (kpl)	150	70	200		83
Kansalaistoiminnan aktivoinnin tilojen määrä (m ²)	2 351	2 226	2 338	2 123	2 123

Kansalaisopisto

Mittari	TP 2022	TP 2023	Tavoite 2024	30.9.2024	TP 2024
Kansalaisopiston opiskelijamäärä (brutto)	22 259	24 304	24 000	21 849	23 498
Kansalaisopiston opetustuntien lukumäärä	44 013	43 564	44 000	29 389	43 212
Kansalaisopistojen tilojen määrä (m ²)	3 746	3 714	3 965	3 965	3 965

Taidepalvelut

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkangas

Toiminta

Taidetalot ovat odottaneet koronavuosien jälkeen, että päästäisiin ns. normaaliin päiväjärjestykseen. Kummassakin talossa vuosi 2024 on ollut hyvä. Teatterilla oli uusi kävijäennätys, yli 94 000 kävijää (aiempi ennätys oli vuodelta 2018 n. 81 000 kävijää). Teatterilla tapahtumatuotanto on edelleen kasvanut aiemmasta vuodesta kaikilla mittareilla mitattuna.

Kaupunginorkesteri on kehittänyt ohjelmistoaan klassisen ohella viihteellisempään suuntaan. Perinteisten klassisten kausikonserttien lisäksi orkesteri on toteuttanut viihdekonsertteja, jotka ovat olleet loppuunmyytyjä.

Taidetalojen toiminta on ollut tasaista niin, että isoja yllätyksiä ei ollut. On ollut mahdollista keskittyä ydintoimintaan ja myös talojen omaan sisäiseen kehitystyöhön.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Musiikkikeskus ylsi talousarvion mukaiseen tulotavoitteeseen ja menomäärärahojen käyttö alittui. Kaupunginorkesteri jäi tulotavoitteesta ja menot ylittyivät arvioidusta.

Kaupunginorkesteria rasittaa vuodesta toiseen jatkuva väliaikaisten sijaisten tarve, lähinnä viikkokohtaiset (tai pidemmät) sairauslomasijaisuudet ovat tässä kyseessä. Kuopiossa ei ole kaikkiiin soitinryhmiin saatavana paikallisia sijaisia, jolloin sijaiset joudutaan hankkimaan Kuopion ulkopuolelta. Tämä lisää kustannuksia, mm. matkakulujen, päivärahojen ja majoituksen osalta. Päivärahojen maksamisesta on luovuttu loppuvuonna 2024, joten näiden ennakoimattomien kulujen taso on tulevaisuudessa matalampi. Kevätkaudella 2024 orkesterin taiteellisen johtajan suunnittelemat suurimuotoiset konserttihankkeet rasittivat myös taloutta. Jatkossa orkesterin ohjelmisto suunnitellaan oman henkilökunnan varaan, ja ylimääräisiä soittajia kiinnitetään vain perustelluista syistä.

Kaupunginteatterilla oli sama tilanne kuin orkesterilla: tulotavoitteesta jäätiin ja menot ylittyivät arvioidusta. Menot ylittyivät kuitenkin vain murto-osan verrattuna vuoteen 2023, ja toimintakatteen alijäämäkin on alle puolet vuoden 2023 alijäämästä, joten teatterilla tehdyt korjaavat toimenpiteet ovat alkaneet vaikuttaa. Mikäli Veriveljet -musikaali olisi myynyt odotetulla tavalla, alijäämä olisi ollut tätäkin pienempi.

Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestäminen

1. Päivitetyhän hankintaohjeistuksen noudattamisen seuranta ja valvonta

- Taidepalvelut noudattavat hankintoihin liittyvää sääntelyä ja ohjeita. Usein hankinnat ovat pienhankintoja kaupungin pienhankintaohjeen mukaisesti, tai isot hankinnat ovat täydennys Hankintoja aiempaan kalustoon ja tekniikkaan, jolloin ne on tehtävä suorahankintoina.

2. Päivitettyjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeiden jalkautus ja erityisesti tunnistettujen riskien hallintatoimenpiteiden seuranta

- Taidetaloissa toimitaan ohjeiden mukaisesti, ja kummassakin talossa esim. työturvallisuusriskit on varsin hyvin tunnistettu ja ennakoitu.

3. Henkilöstön saatavuus ja sijaisketjut

- Henkilöstöä on saatu vuonna 2024 tarvittaessa mm. sijaistuksiin, tai tehtäviä on saatu järjestettyä sisäisesti niin, että työt ovat sujuneet.

Taidepalvelut 1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio yhteensä	Toteuma	Poikkeama	Tot-%
Myyntituotot	86		86	73	-13	85,3 %
Maksutuotot	2 060		2 060	1 693	-367	82,2 %
Tuet ja avustukset	34		34	50	16	146,5 %
Muut toimintatuotot	1 157		1 157	1 196	39	103,4 %
Vuokratuotot	937		937	933	-4	99,6 %
Muut tuotot	220		220	263	43	119,6 %
TOIMINTATUOTOT	3 337		3 337	3 013	-324	90,3 %
Palkat ja palkkiot	-6 077	-36	-6 113	-6 178	-65	101,1 %
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-1 321	22	-1 299	-1 266	34	97,4 %
Muut henkilösivukulut	-189	-1	-190	-168	22	88,5 %
Henkilöstökulut	-7 587	-15	-7 602	-7 612	-10	100,1 %
Palvelujen ostot	-1 320		-1 320	-1 539	-220	116,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-265		-265	-364	-99	137,5 %
Avustukset						
Muut toimintakulut	-3 809		-3 809	-3 808		100,0 %
Vuokratulot	-3 743		-3 743	-3 745	-2	100,0 %
Muut kulut	-66		-66	-64	2	97,5 %
TOIMINTAKULUT	-12 979	-15	-12 994	-13 323	-329	102,5 %
TOIMINTAKATE	-9 642	-15	-9 657	-10 311	-653	106,8 %

HYVINVOIVA JA YHTEISÖLLINEN KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Lisäämme asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia		<p>Taidepalveluissa selvitetään säännöllisesti asiakaskyselyin mielipiteitä ja näkemyksiä. Teatteri tekee aktiivista yhteistyötä Teatterikerho ry:n kanssa, eli teatterin maallikkoystävien kanssa. Asiakasraadista selvitetään, voisiko sitä käyttää ohjelmistosuunnittelussa tukena.</p> <p>Kaupunginorkesteri tekee säännöllisiä asiakastutkimuksia, ja selvittää siten yleisön kantoja eri asioihin.</p> <p>Taidepalveluiden tapahtumiin osallistuminen on jokaiselle jollakin tavalla mahdollista. Maksuttomat tapahtumat ja striimaukset takaavat saavutettavuuden kenelle tahansa paikasta riippumatta.</p>	<p>Teatterilla on otettu käyttöön Lyyti-ohjelmistoa, jonka avulla on (kaiken muun lisäksi) tarkoitus alkaa tehdä asiakaskyselyjä.</p> <p>Musiikkikeskuksella /kaupunginorkesterilla on ollutkin säännöllisesti asiakastutkimuksia.</p>	<p>Etenee suunnitellusti / Valmis</p> <p>✓</p>
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Parannamme arjen turvallisuutta ja ympäristön esteettömyyttä	<p>Katuturvallisuusindeksi</p> <p>Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä</p>	<p>Taide ja taidelaitokset luovat läsnäolollaan viihtyisää elinympäristöä.</p> <p>Teatterin piha ja ympäristö on huolella suunniteltu ja istutukset hyvin hoidettuja. Teatterin hyvä ulkovalaistus ja se, että talo on hereillä suurimman osan vuorokaudesta ja viikosta (eli talon laajat toiminta-ajat) luovat turvallisuutta.</p> <p>Musiikkikeskus on julkinen tila: avoin, valvottu ja turvallinen. Talon ulkovalaistus vaatii tarkastelua, sillä rakennus sijaitsee tiiviisti rakennetun ruutukaava-alueen reunalla.</p>	<p>Taidetalo parantavat arjen turvallisuutta toimenpiteiden mukaisesti ja talot ja tapahtumat ovat esteettömiä.</p>	<p>Etenee suunnitellusti / Valmis</p> <p>✓</p>

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Lisäämme aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä tukevia kohtaamispaikkoja ja luonnon saavutettavuutta	Virkistys- ja urheilualueiden määrä / 1000 asukasta Asukastoiminnan ja nuorisotilojen kävijämäärät	Taidelaitosten aula- ja lämpiötilat ovat kuntalaisten olohuone. Ravintoloitsija on näissä mukana mahdollistamassa viihtyisät hetket. Aula- ja lämpiötilojen käyttöastetta ei voida nostaa ilman henkilökuntaresurssien lisäämistä. Toiminnallisuutta aulatiloiissa voidaan kehittää yhteistyössä esim. oppilaitosten ja muiden toimijoiden kanssa.	Taidelaitokset tekevät systemaattista ja määrätietoista työtä kaikkien tilojen käyttöasteiden kasvattamiseksi. Teatteri on edistänyt lämpiötilojen käyttöä mm. kalustoteknisillä ratkaisuilla sekä yhteistyösopimuksin.	Etenee suunnitellusti / Valmis ✔
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Arjen fyysinen aktiivisuus lisääntyy kaikissa ikäryhmissä	Lasten ja nuorten liikkuminen, aikuisten liikkuminen Kotona asuvien 75-vuotta täyttäneiden osuus ikäluokasta	Taidepalvelut kuuluvat kaikille. Kulttuuritaloille kutsutaan maksuttomiksi koyleisöksi sellaisia ryhmiä, yhteistyötahoja ja henkilöitä, jotka eivät ehkä muuten lähtisi liikekannalle lainkaan. Taidelaitosten ohjelmisto on monipuolista ja houkuttelee kaikenlaisia ihmisiä. Maksuttomilla esityksillä ja teemapäivillä saadaan houkutelua myös uutta yleisöä. 2023 käynnistetty nuorisoteatteritoiminta jatkuu aktiivisella nuoria.	Taidetaloilla on vakiintuneet käytänteet mm. koyleisöjen, avointen harjoitusten, avoimien ovien ym. suhteen. Nämä tunnetaan yleisön keskuudessa ja ovat varsin suosittuja. Tuotannoittain järjestetään mahdollisuuksien mukaan yleisötyönä erilaisia matalan kynnyksen esteettömiä, helposti saavutettavia tapahtumia. Koska yleisötyön resurssit ovat niukat, teatteri tekee yhteistyötä siinä kaupungin kansalaistoiminnan yksikön sekä tanssiteatteri Minimim kanssa.	Etenee suunnitellusti / Valmis ✔
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Päihdemyönteisyys ja päihteiden käyttö vähenevät kaikissa ikäryhmissä	Nuorten päihdemyönteisyys ja päihteiden käyttö Aikuisten päihteiden käyttö	Taide tuottaa elämyksiä. Taide-elämykseen voi kuulua myös alkoholin nauttiminen esityksen väliajalla. Taidelaitokset ovat alkoholilainsäädännön mukaisia valvottuja tiloja, eikä alkoholia myydä päihtyneille tai alaikäisille.	Alkoholi ja alkoholitarjoilu eivät aiheuta ongelmia taidetalojen tapahtumissa, vaikka tilaisuuksia on mm. pikkujoulu-aikaan, iltaisin ja niihin	Etenee suunnitellusti / Valmis ✔

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
				tullaan viihtymään. Tilaisuudet ovat hyvin järjestettyjä ja valvottuja.	
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Asukkaiden, erityisesti nuorten, mielen hyvinvointi kohenee	Positiivista mielenterveyttä kokeneiden osuus	<p>Taidepalveluiden merkitys hyvinvoinnille on ollut erityisesti esillä koronaepidemian myötä. Aiheesta on tehty useita tutkimuksia, ja on kiistatonta, että keskeistä merkitystä on esimerkiksi kansanterveyden, fyysisen ja psyykkisen terveyden, osallisuuden kokemusten, työhyvinvoinnin jne. edistämisen osalta.</p> <p>Teatterin yleisötyön avulla lasketaan kynnystä osallistua tapahtumiin sekä löydetään uusia yleisöjä ja kohderyhmiä, heitä, jotka eniten hyötyvät palveluista hyvinvoinnin edistämisen näkökulmasta. Teatterin ohjelmisto on strategisesti suunniteltu monipuoliseksi ja laadukkaaksi, jossa on jokaiselle tarttumapintaa. Teatterin ohjelmiston teemoja ovat klassiset rakkauden, ilon ja surun aiheet, mutta myös nuoria koskettavat ajassa elävät ja olevat teemat.</p> <p>Musiikkikeskus tarjoaa elämyksiä kaikissa genreissä kaikille ikäluokille. Orkesterikonserttien lisäksi huomioimme erilaiset alaryhmät ja ajankohtaisuuden (esim. meemitour, Anime-päivät, vanhusten viikon konsertti, konsertit erityisryhmille). Musiikkikeskuksen kokonaistarjonta noudattaa myös maakuntakeskuksen mallia: kaikille kaikkea.</p>	<p>Ks. aiempi selostus. Viime aikoina on ollut puhetta teatterista demokratian alustana, yhteisenä tilana ja yhteisinä hetkinä, kun ventovieraat kokoontuvat yhteen - nauravat, liikuttuvat, kokevat tunteita yhdessä. Mm. yleisötyön kautta tavoitamme niitä ryhmiä, jotka eniten tällaisesta yhteisöllisyydestä voisivat hyötyä.</p> <p>Kaupunginorkesterin yhteisömuusikko sekä orkesterin jalkautuvat konsertit vievät taidetta ja musiikkia heillekin, joilla ei ole mahdollisuutta tulla Musiikkikeskukselle.</p>	Etenee suunnitellusti / Valmis
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Yksinäisyyden kokeminen vähenee	Lasten ja nuorten kokema yksinäisyys Aikuisten kokema yksinäisyys	<p>Taidelaitokset ottavat huomioon lasten, nuorten ja aikuisten yksinäisyyden.</p> <p>Teatteri tarjoaa mahdollisuuden kokea yhteisöllisyyttä ja osallisuutta joko näytelmien kautta tai osallistumalla teatterin avoimiin tapahtumiin tai</p>	<p>Ks. aiempi selostus. Teatteri jatkoi nuortenteatterikokouksia hyvien kokemusten pohjalta. Teatteri tekee yhteistyössä Lions Club Kuopion kanssa Good Game -tuotannon, kaveruutta kouluun -teemalla. Teos</p>	Etenee suunnitellusti / Valmis

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
			teatterileirille tai nuorisoteatteriin. Musiikkikeskus järjestää matalan kynnyksen tilaisuuksia, ja mm. avaa konserttiohjelmien taustoja taiteilijatapaamisissa. Musiikkikeskus järjestää lapsille ja nuorille suunnattua toimintaa myös talon ulkopuolella (vierailut kouluihin, päiväkoteihin ja muihin relevantteihin paikkoihin).	kiertää kouluilla ja esitetään myös teatterilla.	
1.4. Laadukas varhaiskasvatus ja yleissivistävä koulutus	Tarjoamme kaikille lapsille ja nuorille laadukkaan varhaiskasvatuksen ja koulupolun sekä siihen tarvittavan tuen	Perusopetus: opetuksen eurot / oppilas, vuosiviikkotunnit / oppilas, ryhmäkoko, Kuopion koulutuspoliittisen ohjelman toteutuminen	Taidepalvelut osaltaan tarjoavat oppisisältöjen elävöittämistä mm. Musiikkipolun, Kulttuuripolun, TET-harjoittelupaikkojen ja koululaisnäytösten jne. avulla. Molemmat taidelaitokset tekevät oppilaitosyhteistyötä eri asteilla, ja ovat mukana Taidetestaajat-hankkeessa.	Näitä toteutetaan jatkuvasti. Teatterilla yleisöyöntekijän toimesta ja orkesterilla esim. kummiluokkatoiminta on vakiintunut käytäntö. Taidetestaajissa olemme mukana, sekä kulttuuripolku-ohjelmassa.	Etenee suunnitellusti / Valmis
1.5. Vapaa-ajan mielekäs tekeminen ja kokeminen	Tarjoamme erikikäisille merkityksellistä tekemistä ja kokemista, muun muassa kulttuurista, harrastuksista ja vapaaehtoistoiminnasta yhdenvertaisesti	Kulttuuritilojen kävijämäärät Kansalaisopisto on opiskelijamäärä ja opetustunnit Sisä- ja ulkoliikuntatilojen sekä kaupallisten tilaisuuksien käyntikerrat	Taidelaitosten ohjelmistosuunnittelun lähtökohta on, että taide kuuluu kaikille. Ohjelmistosta löytyy aina jokaiselle jotakin. Teatteri käynnisti vuonna 2023 teatterin näytäntö- ja toimintavuoteen rytmittyvän nuorisoteatterin, eli säännöllisen teatteriharrastusmahdollisuuden nuorille. Aiempina kesinä toteutetut teatterileirit ovat olleet erittäin suosittuja ja luoneet pohjaa tälle. Teatteri tekee oppilaitosyhteistyötä Lumitin, Kuopion konservatorion ja Savonia AMK:n kanssa. Musiikkikeskuksen oppilaitosyhteistyötä tehdään laajalla rintamalla, ala-asteen musiikkiluokkalaisista kummilukio Lumitiin. Lisäksi saman katon alla olevat Kuopion konservatorio, Savonia AMK ja Sibelius-Akatemia näkyvät päivittäisessä toiminnassa yhteistyökumppaneina.	Kävijämäärät ovat alkaneet palautua koronaepidemiaa edeltäneelle tasolle	Etenee suunnitellusti / Valmis

KASVAVA JA ELINVOIMAINEN KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
2.4. Kasvava ja vastuullinen matkailu	Edistämme monimuotoista kaupunkikulttuuria, tapahtumia ja matkailua	Tapahtuma-avustukset Tapahtumakävijät	<p>Kulttuurilaitosten ohjelmistovalinnoissa huomioidaan monipuolisuus ja kansallinen kiinnostavuus ja näiden osalta markkinointia tehdään valtakunnallisissa kanavissa. Kansainvälistä näkyvyyttä vahvistetaan kulttuurivaihdolla esimerkiksi teatterintekijöiden (ohjaajat, scenografit, koreografit) ja musiikin alan ammattilaisten (kapellimestarit, solistit ja orkesterimuusikot) kautta.</p> <p>Kulttuurilaitokset sijaitsevat aivan keskustan kyljessä. Teatteri Niiralassa ja Musiikkikeskus Kuopionlahden rannalla. Teatterin ja Musiikkikeskuksen toiminta näkyy laajalti keskustan alueen näytöissä, pop-up -myyntitapahtumissa Apajassa tai keskustan tavaratalojen kampanjapäivillä. Kuopion kaupunginorkesteri jalkautuu säännöllisesti esiintymään kaupungin keskustaan eri tapahtumiin. Teatteriin saapuvan yleisön pysäköintimahdollisuuksia on parannettu mm. Kuntolaakson pysäköintitalolla. Teatteri ja Musiikkikeskus ovat saavutettavissa hyvin jalan, julkisilla liikennevälineillä ja polkupyörällä.</p>	<p>Teatterilla yleisötyö ja tapahtumatuotanto on tuonut uusia kävijöitä ja tavoitamme uusia kohdeyleisöjä. Teatterin tapahtumatuotannon tulot ovat kasvaneet voimakkaasti kuluvana vuonna uusien tapahtumien ja uusien kävijöiden myötä. Teatterin kokonaiskävijämäärä oli v. 2024 ennätyksellisen korkea, yli 94 000, aiempi ennätys oli vuodelta 2018, n. 81 000 kävijää.</p> <p>Kaupunginorkesterin kuulijamäärä on vahvassa kasvussa: 2024 livekuulijoita oli 41.618, kun 2023 määrä oli 31.481 ja 2022 koronahäntänä 27.877.</p> <p>Musiikkikeskuksen tapahtumissa kävijöissä on myös hienoista nousua. 2024 kävijöitä oli 85.539 (ei sisällä kaupunginorkesterin lukuja).</p>	<p>Etenee suunnitellusti /Valmis</p>

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
2.5. Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta	Aktiivinen, ennakoiva edunvalvonta ja vaikuttaminen tukee Kuopion tunnettuutta ja kehittymistä. Painopisteenä alueen saavuttavuuden (tie-, raide-, lento-, vesiliikenne ja ICT-yhteydet) parantaminen.	Imago- ja maineutkimukset Onnistuminen edunvalvonnessa	Taidelaitokset ovat verkostoituneet kansallisesti ja kansainvälisesti. Teatteri kuuluu Suomen Teatterit ry:seen, joka on teattereiden yhteinen valtakunnallinen edunvalvontajärjestö ja tekee yhteistyötä myös Kulta ry:n kanssa, joka kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö. Kuopion kaupunginorkesteri kuuluu suomen orkestereiden edunvalvontajärjestöön Suomen Sinfoniaorkesterit ry ja tekee yhteistyötä pohjoismaisten ja keski-eurooppalaisten orkestereiden kanssa. Musiikkikeskuksen ja Kaupunginorkesterin johtaja on 2024 alkaen valittu Suomen Sinfoniaorkesterit ry:n hallituksen jäseneksi.	Edunvalvonnan osalta tuleva syksy on kiinnostava, kuinka Suomen Sinfoniaorkesterit ry ja Suomen Teatterit ry onnistuvat edunvalvonnessa valtion talousarvion rahoituksen leikkausten kohdentamisessa. Kevät on vaikuttamisen aikaa, kun tiedossa on, että leikkauksia on tulossa lisää vuonna 2026 myös vuosilaitoksille.	Etenee suunnitellusti /Valmis ✓

ILMASTO- JA RESURSSIVIISAS KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
3.1. Kiertotalous ja resurssiviisaus	Hankintamme ovat vastuullisia ja hiilineutraaleja	Ympäristökriteerit sisältävät kilpailutukset (M€/v, kpl/v, %)	Taidelaitokset pyrkivät hankkimaan vastuullisesti ja hiilineutraalisti tuotettuja tuotteita. Toimipisteissä kierrätetään ja hankinnoissa huomioidaan kiertotalous mahdollisuuksien mukaan. Molemmat taidelaitokset selvittävät kuinka voivat toteuttaa kansainvälisten suositusten ja käytäntöjen mukaiset ympäristöviisaat toimet.	Teatterilla valmistellaan alan green book -ohjeistuksen käyttöönottoa. Teatteri on tehnyt yhteistyötä tuotannoissa esim. lavastusten ja niiden osien myynnissä ja ostamisessa toisilta teattereilta. Kaupunginorkesterin soittimet ovat vuosikymmeniä, osittain yli satakin vuotta vanhoja. Nuottihankinnoissa pyritään digitaalisiin ratkaisuihin, aina sen ollessa mahdollista.	Etenee suunnitellusti /Valmis ✓

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
3.4- Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Teemme aktiivisesti toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmatoriskien (mm. sään ääri-ilmiöt) pienentämiseksi	CO ₂ -päästöt / asukas (t CO ₂ -ekv / as)	Taidelaitokset voivat herätellä ja puhutella kuntalaisia ohjelmistovalintojen kautta. Teatteri voi joillakin esityksillä pitää aihetta esillä ja ottaa kantaa - sillä tavoin toimia mm. ilmastonmuutoksen hidastamisen ja luontokadon torjumisen puolesta. Kaupunginorkesteri voi ottaa ohjelmistoon ilmastonmuutosta kommentoivia teoksia.	Taidetalot ja niiden henkilöstö ovat tiedostavia ja ympäristöaiheet ovat kaikessa tekemisessä läsnä. Käytännön toimia on esimerkiksi bussilippuyhteistyö, teatterilipulla pääsee ilmaiseksi bussiin ennen ja jälkeen esityksen. Se oli ensin vain kokeilu, mutta on saanut erittäin hyvää palautetta, ja käyttäjiä on ollut runsaasti, joten teatteri jatkaa tätä toistaiseksi. Tämä bussilippuyhteistyö on osaltaan helpottanut teatterin pysäköintihaasteita ja kannustanut kulkemaan linja-autolla. Musiikkikeskuksen tapahtumiin pääsee helposti julkisilla liikennevälineillä. Musiikkikeskuksella tutkitaan teatterin kaltaista bussilippuyhteistyötä.	Etenee suunnitellusti /Valmis ✓
3.4- Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Tuemme paikallista maataloutta ja elintarviketuotantoa tarjoamalla lähellä tuotettua ja ilmastoviisasta ruokaa huoltovarmuuden parantamiseksi sekä vähennämme ruokahävikkiä	Lähiruuan osuus Kasviproteiinien osuus Ruokahävikin määrä (kg)	Taidelaitosten nykyinen kahvila- ja ravintolapalveluiden tuottaja on tietoinen linjauksesta ja seuraavan kilpailutuksen yhteydessä (2025) tätä voidaan haluttaessa painottaa.	Tämä toteutuu linjatulla tavalla pääpiirteissään ihan hyvin.	Etenee suunnitellusti /Valmis ✓
3.4- Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Tehostamme energiankäyttöä 10 prosenttia ja lisäämme uusiutuvien energiamuotojen käyttöä	Sähkön ja lämmön ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä (kWh / r-m ³) Uusiutuvan energian osuus tuotetusta energiasta (%)	Taidelaitoksissa pyritään eroon vanhoista halogeenilamppuja käyttävistä valaisimista ja käytetään enenevässä määrin LED-lamppuja.	Tätä tehdään jokaisen hankinnan ja kalustonpäivityksen yhteydessä.	Etenee suunnitellusti /Valmis ✓

UUDISTUVA JAYHDESSÄ TEKEVÄ KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Kehitämme palvelujamme (ml. digipalvelut) asiakaslähtöisesti ja ratkaisukeskeisesti organisaatorajat ylittäen ja teemme aktiivista verkostoyhteistyötä palvelujen kehittämiseksi	Palvelujen digitalisaatioaste Tyytyväisyys palveluihin	Musiikkikeskus striimaa valikoiman konsertteja paikalliselle, kansalliselle ja kansainväliselle yleisölle. Nämä maksuttomat striimaukset ovat katsottavissa myös catch up -lähetysinä kaupunginorkesterin Youtube-kanavalla. Kaupunginorkesteri ja kaupunginteatteri ovat yhdessä kulttuuripalveluiden kanssa mukana kolmen kaupungin KUDOS-hankkeessa. Hankkeessa kehitetään applikaatio asiakaspolun digitalisointiin.	Taidetalot olivat mukana KUDOS-hankkeessa ja teatteri sai hyvät digitaaliset piirustukset omista tiloistaan, joita hyödynnetään suunnittelutyössä sekä tapahtumatuotannossa.	Etenee suunnitellusti /Valmis
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Lisäämme hallinnon ja päätöksenteon avoimuutta ja asukkaiden vaikuttamisen mahdollisuuksia	Kuntalais- ja asiakaspalautteet Kuntalaisaloitteet	Taidelaitokset tekevät säännöllisesti asiakastutkimuksia, joiden tulokset otetaan huomioon toiminnassa ja sen kehittämisessä.	Teatterille hankittiin Lyyti-ohjelmisto, jota voidaan käyttää mm. asiakaskyselyiden tekemiseen. Kaupunginorkesteri teki yleisökyselyn keväällä 2024.	Etenee suunnitellusti /Valmis
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Lapsivaikutusten arviointi otetaan käyttöön valmistelussa ja päätöksenteossa	Tehtyjen lapsivaikutusarviointien määrä	Vuonna 2024 taidelaitokset tutkivat yhdessä, miten lapsivaikutusarviointi voidaan taidelaitosten osalta Kuopiossa toteuttaa.	Tämä asia ei ole edennyt vuonna 2024 aiotulla tavalla.	Ei etene / Ei alkanut
4.2. Uudistuva johtaminen	Vahvistamme Kuopion työnantajavetoimaa	Hakijoita / avoin työpaikka Työnantajan suositteluindeksi	Taidelaitokset tekevät monipuolista yhteistyötä erilaisten kumppanien (mm. yrittäjät, oppilaitokset, toiset kulttuuritoimijat) kanssa. Taidelaitokset työllistävät laajalaisesti eri toimialojen ja eri ammattien osaajia.	Rekrytoinneissa on joissakin tehtävissä ollut haasteita mm. palkkatason ja tehtäväsisällön ristiriidan vuoksi.	Etenee hitaasti / osittain

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
			<p>Näin taidelaitokset edistävät osaltaan kaupungin vetovoimaa työnantajana.</p> <p>Kansainvälisessä kilpailussa Kuopion palkkataso ei ole kilpailukykyinen.</p>		
4.2. Uudistuva johtaminen	Kehitämme laadukasta päätöksentekoa, johtamista sekä hyvää ilmapiiriä ja varmistamme toimivat rakenteet	Toimielinten itsearviointien kehitys	<p>Taidelaitokset pyrkivät kehittämään systemaattisesti henkilökunnan työyhteisötaitoja. Musiikkikeskuksen henkilökunta ottaa osaa räätälöityyn työyhteisökoulutukseen, jonka tuottaa Virite ry, ja tämä hanke jatkuu 2024.</p> <p>Teatterilla järjestetään koko henkilökunnalle työyhteisökoulutusta ja siltä pohjalta soveltaen täsmällistä jatkokoulutusta joillekin tiimeille. Henkilöstö osallistetaan teatterin strategiatyöhön.</p>	Taidetaloissa on kiinnitetty huomiota tiedolla johtamiseen: mitä tietoa kerätään, miten se sanoitetaan ja jalostetaan niin, että olennaiset asiat tulevat tietoon hyvin kiteytettyinä ja ymmärrettävällä tavalla.	Etenee suunnitellusti / Valmis ✓
4.2. Uudistuva johtaminen	Tuemme esimiestyötä ja kehitämme esimiesten osaamista	Johtamisen arvioinnit	<p>Teatterilla on säännölliset esimiespalaverit sekä esimiehet koulutetaan (esim. ammattitutkinnolla). Ohjeistukset ja säännöt ovat käytännölliset, arkea palvelevat, ajan tasalla ja saatavilla toimien selkänojana esimiestyölle.</p> <p>Musiikkikeskuksella kehitetään uuden johtajan johdolla uusia kohtaamisen ja toimimisen malleja. Tähän prosessiin kuuluu mm. pidettävien kokousten tarkoituksenmukaisuuden tarkastelu sekä</p>	Teatterilla on käynnissä esihenkilöiden roolien täsmennys ja päivitys. Musiikkikeskuksella hallintohenkilökunnan toimenkuvia on tarkasteltu 2024. Samoin kaupunginorkesterin muusikot ovat osallistuneet esiintymislavalla tapahtuvan lähiesihenkilöyteen koskeviin kysymyksiin, joiden perusteella suunnitellaan valmennuksia vuodelle 2025.	Etenee suunnitellusti / Valmis ✓

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
			<p>uusien foorumien perustaminen tarvittaessa (esim. säännölliset päällikköpalaverit).</p> <p>Kehityskeskustelut ovat osa vuosikelloa molemmissa organisaatioissa.</p>		
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Varmistamme henkilöstön osaamisen ja urakehityksen	<p>Koulutuspäivät / htv</p> <p>Työkierto</p>	<p>Taidelaitokset kantavat vastuun henkilöstön osaamisen kehittämisestä. Teatteri kouluttaa henkilöstöään tarpeen mukaan esim. räätälöityä täydennyskoulutusta ammatinhallinnan kehittämiseksi ja ylläpitämiseksi.</p> <p>Musiikkikeskuksen henkilökuntaa kannustetaan kouluttautumaan ja ottamaan osaa relevanteille ammatillista osaamista päivittäville ja laajentaville kursseille. Kaupunginorkesterin muusikot osallistuvat vuosittain erilaisiin koulutustapahtumiin.</p>	<p>Teatterilla on jokaisella henkilöstön jäsenellä jokin alan ammatillinen koulutus tai vastaava, tarvittaessa oppisopimuskoulutuksella. Musiikkikeskuksen henkilökunnalla on ammatillinen koulutus. Kaupunginorkesterin muusikoista valtaosalla on korkeakoulutason koulutus. Täydennyskoulutustamien tuetaan.</p>	<p>Etenee suunnitellusti / Valmis</p> <p>✓</p>
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kehitämme henkilöstön koettua työhyvinvointia ja myönteistä työntekijäkokemusta	Työhyvinvointikysely	<p>Taidepalveluiden henkilöstölle tehdään yksikkökohtaiset työhyvinvointisuunnitelmat ja niiden etenemistä seurataan. Taidepalveluissa kannustetaan henkilöstöä arjen fyysiseen aktiivisuuteen. Vahvistetaan työpäivän aikaiseen aktiivisuuteen kannustavaa työkuultuuria ja työmatka- ja vapaa-ajan liikumista.</p>	<p>Teatterilla on tehty lisäksi laaja, koko talon toiminnan kattava työpaikkaselvitys työterveyshuollon kanssa kevään 2024 aikana, jonka pohjalta on jo aloitettu täsmätoimet. Myös Musiikkikeskuksella on tehty koko talon toiminnan kattava työpaikkaselvitys työterveyshuollon kanssa kevään 2024 aikana, jonka pohjalta on jo aloitettu täsmätoimet.</p>	<p>Etenee suunnitellusti / Valmis</p> <p>✓</p>

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
			<p>Musiikkikeskuksen henkilökunta ottaa osaa räätälöityyn työhyvinvointikoulutukseen. TYHY-päivät suunnitellaan yhdessä työntekijöiden kanssa.</p> <p>Kaupunginorkesterin muusikoiden käytettävissä on erilaisia räätälöityjä hyvinvointipalveluista, kuten muusikkojen työergonomiaan liittyvää. Orkesterimuusikoiden Tyhy-viikko suunnitellaan yhdessä muusikkojen edustajien kanssa.</p>		
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kannustamme henkilöstöä oman työn ja työyhteisön kehittämiseen. Tuemme kokeilukulttuuria ja kehitämme osallisuuden rakenteita/foorumeita.	<p>Henkilöstön kehittämisaloitteiden määrä</p> <p>Etätyötä tehneet henkilöt ja etätyöpäivät</p>	<p>Taidelaitoksissa tehdään hybridityötä tehtävissä, joihin se soveltuu.</p> <p>Musiikkikeskuksella pyritään luomaan avoimen keskustelun kulttuuria, jossa jokainen rohkaistuu kertomaan omista ajatuksistaan ja ideoistaan.</p>	Hybridityön käytänteet ovat toimivat ja soveltuvat joihin tehtäviin hyvin. Kummassakaan taidetalossa ei ole sellaisia työtehtäviä, joita olisi mahdollista tehdä kokonaan etätyönä.	<p>Etenee suunnitellusti /Valmis</p> <p>✓</p>
4.4. Kestävä talous	Kehitämme toimintaa ja talouttamme siten, että tulo-rahoitus mahdollistaa toimivat palvelut ja tarvittavat investoinnit	<p>Vuosikate % poistoista</p> <p>Investointien tulo-rahoitus %</p> <p>Lainamäärä € / asukas</p>	<p>Taidelaitosten omaa tulo-rahoitusta pyritään kasvattamaan lipunmyyntiä nostamalla. Tämä vaatii riittävästi kiinnostavia ohjelmistoja ja valovoimaisia tähtiä.</p> <p>Taidelaitoksissa selvittäään vuonna 2024, kuinka kausibudjetointi voisi työkaluna mahdollistaa suurten panostusten jaksottamisen pidemmälle aikavälille. Suuret, kiinnostavat ohjelmistot ovat</p>	<p>Teatterin tulo-rahoituksen osalta tapahtumatuotanto on osoittanut, että kysyntää on ja kasvu on mahdollista: jo lyhyessä ajassa alle 40 000 euron vuosituotoista yli sadan tuhannen euron vuosituottoon - ja kysyntää on enemmän kuin mitä tilat ja talon toiminta tällä hetkellä antavat myöten. Toimintakulttuuria muutetaan tapahtumatuotannon edistämiseksi.</p> <p>Musiikkikeskus on kysytty ja haluttu tapahtuma-areena. Kasvun esteenä on tällä hetkellä teknisen</p>	<p>Etenee suunnitellusti /Valmis</p> <p>✓</p>

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Tila
			kalliita tuottaa, samoin suuret valovoimaiset tähdet ovat kalliita. Suunnittelun liikkumavara vuosibudjetoinnissa on erittäin rajallinen.	ja tuotannollisen henkilökunnan määrä. Henkilökuntaresurssit eivät mahdollista suurta kasvua.	
4.4. Kestävä talous	Mitoitamme palveluverkostomme asiakastarpeen ja talouden kestävyyden mukaistesti ja pidämme palvelutuotannon tarvitsemat kiinteistöt kunnossa	Tilakustannukset % kokonaiskustannuksista	<p>Taidelaitosten ajanmukainen konsertti- ja kokousteknikka vaatii jatkuvaa päivitystä.</p> <p>Musiikkikeskuksen peruskorjaustarve on ilmeinen. Osa tiloista on lähes alkuperäisessä asussa. Vuonna 2018 toteutetun remontin yhteydessä useita suunniteltuja toimenpiteitä jäi toteuttamatta. Huippuartistit ja suuret konferenssit edellyttävät tiettyä teknistä varustelutasoa, johon ainakaan Musiikkikeskuksella ei tällä hetkellä yllä. Suunnitteilla on auditorion peruskorjaus hybridiakustiikka-tilaksi.</p> <p>Teatterin suuren peruskorjauksen yhteydessä tilat ajanmukaistettiin, mutta tilat ja tekniikka vaativa jatkuvaa ylläpitoa ja päivittämistä.</p> <p>Tilakustannukset ovat suuria kiinteitä kuluja. Kaupunginteatterin tilakulut ovat 28 % toimintamenoista. Musiikkikeskuksen-kaupunginorkesterin yhteensä 25 %.</p>	<p>Pidetään esillä Musiikkikeskuksen peruskorjaus- ja parannustarpeita.</p> <p>Peruskalustoa kummassakin talossa päivitetään jatkuvasti osana normaalia operatiivista toimintaa.</p>	Etenee suunnitellusti /Valmis

Tunnusluvut

Suorituskykymittarit

Mittari	TP 2022	TP 2023	Tavoite 2024	30.9.2024	TP 2024
Teatterin ison salin täyttöaste (%)	54,3	78	85	60	63,5
★					

Lautakuntaan nähden sitovat mittarit

Mittari	TP 2022	TP 2023	Tavoite 2024	30.9.2024	TP 2024
---------	---------	---------	--------------	-----------	---------

Kaupunginteatteri

Mittari	TP 2022	TP 2023	Tavoite 2024	30.9.2024	TP 2024
Teatterissa kävijöiden lukumäärä (kpl)	53 013	77 881	80 000	48 598	94 295
Nettokustannukset / katsoja (€)	91,9	74,21	65,7	82,70	57,48
Näytäntöjen lukumäärä (kpl)	384	295	250	189	292
Kaupunginteatterin tilojen määrä (m ²)	7 982	7 982	7 845	7 845	7 981

Musiikkikeskus

Mittari	TP 2022	TP 2023	Tavoite 2024	30.9.2024	TP 2024
Musiikkikeskuksen kävijöiden lukumäärä (kpl)	73 245	81 168	100 000	56 321	85 593, joista Musiikkikeskuksen tapahtumissa 52 549
Tapahtumien lukumäärä (kpl)	400	566	400	354	486
Nettokustannukset / kävijät (€)	10,0	8,54	45	9,41	11,53
Musiikkikeskuksen tilojen määrä (m ²)	5 760	5 760	5 762	5 760	5 760

Kaupunginorkesteri

Mittari	TP 2022	TP 2023	Tavoite 2024	30.9.2024	TP 2024
Kaupunginorkesterin konserttien kokonaislukumäärä (kpl)	119	209	100	122	205
Livekuulijoiden kokonaislukumäärä (kpl)	27 877	31 481	30 000	29 542	41 618
Nettokustannukset / kuulijat (€)	136	128,56	130	104,15	102,09
Nettokustannukset / kuulijat, sis. striimit (€)	136,0	128,56	130	104,15	102,09

Työ ja mielen hyvinvointi – Mieliteko 2.0

Vuonna 2021 käynnistetyn kymmenvuotiseksi suunnitellun Mieliteko-ohjelman avulla halutaan kääntää Pohjois-Savon suunta kohti terveempää tulevaisuutta kiinnittämällä huomiota mielenterveyden ja mielen hyvinvoinnin edistämiseen sekä päihteiden käytön ja päihdemyönteisyyden vähentämiseen. Ohjelmaa toteutetaan hankerahoituksilla. Ensimmäinen hanke (*Hyvällä mielellä Pohjois-Savo 2021-2030*) päättyi 31.8.2023.

Mieliteko jatkui lokakuussa 2023 käynnistyneillä kahdella uudella ryhmähankkeella (*Työ ja mielen hyvinvointi – Mieliteko 2.0* ja *Yhdessä osallisiksi – Mieliteko 2.0*). Päärahoitus on myönnetty Euroopan Sosiaalirahasto plussasta (Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 EU:n alue- ja rakennepoliittikan ohjelma). Toimintaan on sitoutunut 13 Pohjois-Savon kuntaa sekä kattava joukko yksityisiä yrityksiä ja kolmannen sektorin toimijoita. Hankkeet ovat kestoltaan 3–4 vuotta. Kahden ryhmähankkeen turvin myös kohderyhmä laajenee. Työ jatkuu edelleen heikommassa työmarkkina-asetmassa olevien henkilöiden kanssa, mutta toiminta laajenee myös työssäkävään väestöön.

Kuopion kaupunki on päätoteuttajana *Työ ja mielen hyvinvointi - Mieliteko 2.0* -ryhmähankkeessa. Muut toteuttajat ovat Itä-Suomen yliopisto, Savonia-ammattikorkeakoulu ja Humanistinen ammattikorkeakoulu. Kuopion kaupungin toteuttamassa osahankkeen kokonaistavoite on valmentaa 576 työssäkävää henkilöä ja osallistaa 94 yritystä tai työpaikkaa 31.8.2026 mennessä. Pääviestintäkanavana on www.mielitekomedia.fi.

Vuoden 2024 loppuun mennessä pitkäkestoisen valmennuksen oli aloittanut 500 henkilöä. Valmennuksen läpikäyneitä henkilöitä oli tuolloin 210. Osallistuvia yrityksiä/työpaikkoja on mukana tällä hetkellä 66 (mikro 40, pieni 13, keskisuuri 8, suuri 5). EURA2021-järjestelmässä kerätyn anonyymien palautteen perusteella Kuopion kaupungin tiimin toteuttama valmennus koettiin kohentavana mielen hyvinvointia arvosanalla 4,0. Valmennus sai ajattelemaan omia toimintatapoja arvosanalla 4,3. Asteikkona on 1-5. Lisäksi hankkeen toimintaa suositellaan toiselle henkilölle hyvin todennäköisesti toiminnan sisällön perusteella.

Työ ja mielenhyvinvointi – Mieliteko 2.0 Kuopion osahanke on edennyt hankesuunnitelmassa esitettyä aikataulua nopeammin, vaikka henkilöstömuutoksia tapahtui vuoden aikana. Lähes koko vuoden työskenneltiin yhden muutosvalmentajan vajeella. Hankkeen hyvän etenemisen ja kaupungin talouden tasapainotusohjelman takia hankkeelta vähennettiin muutoshakemuksella pysyvästi tämä yksi henkilöresurssi. Samalla muutoshakemuksella hankkeelle lisättiin viestintään 2 x 20 % resurssi, jolloin koko hankehenkilöstö pystyy työskentelemään 100 % työpanoksella. Tämä muutos astui voimaan 1.12.2024. Muutoin talous on toteutunut suunnitellusti.

Savonia-ammattikorkeakoulu on *Yhdessä osallisiksi -Mieliteko 2.0* -ryhmähankkeen päätoteuttaja ja toisena toteuttajana on Humanistinen ammattikorkeakoulu. Kuopion kaupunki oli mukana myös tässä ryhmähankkeessa viestinnän 2 x 20 % työpanos ajalla 1.10.2023-31.8.2024. Viestinnän työpanokset siirrettiin Kuopion päätoteuttamaan ryhmähankkeeseen, mutta hankekonsortion hyvä yhteistyö jatkui käytännössä ennallaan muutoksesta huolimatta.

Selonteko vuoden 2024 palvelualueen sisäisen valvonnan järjestämisestä

Selonteko sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta

Hallinto- ja johtamiskulttuuri	Kyllä	Ei	Lisäselvitys
Toimialueen rakenne, toimivalta ja vastuu on määritelty asianmukaisesti.	X		Kaupungin hallintosääntö ja palvelualueen toimintasääntö päivitetty 2024.
Toimintaa ohjaavat säännöt, määräykset, ohjeet ja päätökset ovat ajan tasalla.	X		Kaupungin hallintosääntö ja palvelualueen toimintasääntö päivitetty 2024.
Henkilöstö tuntee nämä vaatimukset.	X		Ohjeistettu päälliköitä ja asiakkuusjohtajia tiedottamaan henkilöstöään.
Ilmapiiri kannustaa keskusteluun sekä kehittämis- ja epäkohtien esille tuomiseen.	X		Kannustavaa ilmapiiriä on luotu. Parannetaan työyhteisötaitoja antamalla työkaluja ja valmiuksia epäkohtiin puuttumiseen.
Henkilöstön työnkuvat on määritelty ja dokumentoitu.	X		Pääsääntöisesti on, vaatii jatkuvaa seurantaa ja tarkistusta. Päälliköiden ja asiakkuusjohtajien tehtäväkuvien laatiminen on edelleen kesken.
Tärkeille työtehtäville on määritelty varahenkilömenettely, jolloin tehtävät tulevat hoidettua poissaolotapauksissa.		X	Haltuun-hanketta ei ole saatu vielä valmiiksi. Avainhenkilöiden sijaistuksen määrittely on vielä kesken.
Henkilöstön rekrytointiin, perehdytykseen, palkkaukseen ja kehittämiseen on olemassa politiikka, jonka mukaan käytännössä toimitaan.	X		Ohjeet ovat kaupunkitasoiset. Tehtäviin perehdyttämisessä on eroja, kehitettävää.
Työhyvinvoinnista huolehditaan.	X		Puheeksiottojen ja Aino-ohjelman mukaisten keskustelujen nopeampi toteuttaminen huomioitava osana työhyvinvoinnin johtamistyötä.
Työturvallisuudesta huolehditaan.	X		Toimitaan kaupunkitasoisten ohjeiden mukaisesti.
Riskienhallinnan järjestäminen	Kyllä	Ei	Lisäselvitys
Organisaatio on määritelty strategiset ja operatiiviset tavoitteensa riittävällä selkeydellä.	X		Valtuustotasoiset strategiset ja operatiiviset tavoitteet.
Riskienkartointu ja analysointi on tehty ja se on ajan tasalla.	X		WProsta siirrytään Targetor Pro -järjestelmään, jossa kootusti tarkastellaan riskienhallintaa ja operatiivisia tavoitteita.
Merkittävimmille riskeille on laadittu riskienhallintatoimenpiteet ja päätetty vastuuhenkilöt.	X		Avainprosessien osalta riskienhallintatoimenpiteitä ja vastuita ollaan kehittämässä ja yhdistämässä toisiinsa. Samalla on käynnistetty yksikkötasoisten toimenpiteiden arviointi.
Riskienhallinnan raportointi on säännöllistä.	X		Pyritään luomaan käytänteet, joilla raportointi muuttuisi reaktiivisesta proaktiiviseksi. Käydään läpi johtotiimeissä ja johtoryhmissä.
Valvontatoimenpiteet	Kyllä	Ei	Lisäselvitys
Palvelualueen avainprosessit on tunnistettu ja kuvattu.	X		Kaupungin hallintosääntö ja palvelualueen toimintasääntö päivitetty 2024.

Avainprosesseihin liittyvät riskit on tunnistettu ja niille on luotu hallintakeinot.	X		Osittain kunnossa. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeiden jalkautus ja erityisesti tunnistettujen riskien hallintatoimenpiteiden seuranta avain- ja palveluprosessitasoilla järjestettävä
Tavoitteiden ja talouden seuranta sekä arviointi on järjestelmällistä ja luotettavaa.	X		Monet- ja HR tietojärjestelmät, mittarikortit, osavuosikatsaukset.
Havaittuihin poikkeamiin reagoidaan ja korjaaviin toimenpiteisiin ryhdytään riittävän ajan kuluessa.	X		Esim. reklamaatiot ja valitukset käsitellään hallintolain mukaisesti.
Hyväksymismenettely (ostolaskut, laskutus, palkat, jne.) on olemassa, ajantasainen ja toimii asianmukaisesti.	X		Päivitetty talousohje määrittelee hyväksymismenettelyn. Menettelytavan ohjeistus avainprosesseissa.
Työtehtävät on eriytetty asianmukaisesti.	X		Toimitaan toimintasäännön mukaan. Tehtäväkuvien laatiminen ja päivittäminen on jatkuva toimintaprosessi.
Tietojärjestelmissä on työtehtävien mukaiset käyttöoikeudet.	X		Esihenkilöt myöntävät käyttöoikeuksia työtehtävien mukaan.
Organisaatiolla on käytössään menetelmät ulkoistamiensa palveluiden sisäisen valvonnan asianmukaisuuden varmistamiseksi.	X		Omistajaohjaus päättää ko. palveluista. Palvelualueilla järjestetään sopimuskatselmuksia vuosittain.
Viestintä ja raportointi	Kyllä	Ei	Lisäselvitys
Toimialueen toiminnasta ja taloudesta on käytävissä oikeat ja riittävät tiedot.	X		Kaupunkitasoiset järjestelmät, joita kehitetään jatkuvasti.
Toiminnasta ja taloudesta viestitään säännöllisesti ja riittävässä laajuudessa.	X		Kuukausiraportointi, osavuosikatsaukset ja tilinpäätös.
Organisaatio jakaa asianmukaisesti tietoa ulkoisille kumppaneilleen ja muille sidosryhmille.	X		Kumppaneiden ja muiden sidosryhmien kanssa käytävät neuvottelut ja palaverit ovat säännöllisiä ja tarkoituksenmukaisia.
Poikkeustilanteiden tiedotukselle on luotu nopeat ja selkeät viestintämenettelyt.	X		Valmius- ja kriisiviestintäohjeet löytyvät ja ohjeistusta päivitetään.
Organisaatiossa on olemassa kanavat/toimintamallit, joiden kautta henkilöstö voi luottamuksellisesti ilmoittaa epäilyistä virheistä ja väärinkäytöksistä.	X		Kaupunkitasoinen järjestelmä ilmoittaa epäkohdista. Henkilöstö voi raportoida järjestelmän kautta.
Organisaation tuottamaa ja käyttämää informaatiota ja dokumentteja säilytetään asianmukaisen ajanjakson ajan. Kun niitä ei enää tarvita, ne hävitetään asianmukaisesti.	X		Kaupunkitasoisia ohjeita noudatetaan.
Seurantatoimenpiteet	Kyllä	Ei	Lisäselvitys
Organisaation johto ja esimiehet valvovat ja arvioivat toimintaohjeiden noudattamista jatkuvasti.	X		Valvonta tapahtuu osana operatiivista johtamistyötä. Tämä edellyttää jatkuvaa kehittämistä.
Sisäisen ja ulkoisen tarkastuksen, riskienhallinnan, laillisuusvalvonnan ym. havainnot käsitellään ja niiden perusteella ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin.	X		Toimielimet: Johtoryhmät, johtotiimit ja lautakunnat.

Sisäisen valvonnan tilaa ja kehittämistarpeita arvioidaan säännöllisesti.	X	Toimielimet: Johtoryhmät, johtotiimit ja lautakunnat.
Erilliskysymykset	Lisäselvitys	
Millaisia merkittäviä puutteita, epäkohtia, tms. sisäisessä valvonnassa on havaittu kuluneella tilikaudella?	Sisäinen valvonta on muutoksessa. Avainhenkilöt organisaatiossa ovat vaihtuneet/ vaihtumassa	
Miten sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa on tarkoitus kehittää?	Palvelualueen sisäistä tarkastusta on lisätty yhdessä kaupungin sisäisen tarkastuksen kanssa.	
Selvitys siitä, millaisia kehittämistoimenpiteitä on toteutettu sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan tilikauden aikana.	Palvelualueiden omia ohjeita päivitetään säännöllisesti.	
Arvio merkittävimmistä riskeistä, epävarmuustekijöistä ja muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista tekijöistä.	Siiloutuneet työtehtävät ja osittain puutteelliset tehtäväkuvat.	
<i>Lisäselvityksessä kerrotaan mm. mahdolliset puutteet ja epäkohdat, joita sisäisessä valvonnassa on havaittu tilikauden aikana. Samalla kuvataan, mitä kehittämistoimenpiteitä on tehty ja mitä aiotaan tehdä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiseksi.</i>		

Eniten parantamista ja kehittämistä vaativat seuraavat asiat, jotka huomioidaan v. 2025 sisäisen valvonnan suunnitelmassa ja jotka jatkuvat vuodesta 2024 vuodelle 2025:

- 1) Työelämän muutosten hallinta: etätyöskentely ja sen johtaminen, monipaikkatyöskentely ja uudenlaiset työympäristöt, työhyvinvointi, sairauspoissaolot, henkilöstön vaihtuvuus.
- 2) Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen käyttöönotto ja henkilöstön koulutus osaamisen vahvistamiseksi.

HTV- määrä ja sairauspoissaolot

HTV määrät HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN PALVELUALUE	TP 2022 htv	TP 2023 htv	TP 2024 htv	Muutos 2023 / 2024 htv	Muutos 2023 / 2024 %
Kirjastopalvelut	84,5	82,9	80,6	-2,3	-2,8 %
Museopalvelut	46,6	54,7	52,5	-2,2	-4,0 %
Liikuntapaikkapalvelut	43,2	43,4	44,3	0,9	2,1 %
Kansalaistoiminnan palvelut	29,0	29,6	28,9	-0,7	-2,4 %
Kansalaisopisto	57,0	54,9	56,7	1,8	3,3 %
Teatteri	62,3	64,9	64,4	-0,5	-0,8 %
Musiikkikeskus	58,3	56,2	57,2	1,0	1,8 %
Johdon tukipalvelut	14,9	10,8	11,4	0,6	5,6 %
Palvelualue yhteensä	395,8	397,4	396,0	-1,4	-0,4 %

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueella htv-määrä vähentyi -1,4 henkilötyövuodella edelliseen vuoteen verrattuna.

Sairauspoissaolot HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN PALVELUALUE	TP 2022 htv	TP 2023 htv	TP 2024 htv	Muutos 2023 / 2024 htv	Muutos 2023 / 2024 %
Kirjastopalvelut	17,0	10,5	9,6	-0,9	-8,6 %
Museopalvelut	13,9	7,8	9,1	1,3	16,7 %
Liikuntapaikkapalvelut	9,4	15,9	17,1	1,2	7,5 %
Kansalaistoiminnan palvelut	9,5	9,5	7,6	-1,9	-20,0 %
Kansalaisopisto	12,1	10,2	14,7	4,5	44,1 %
Teatteri	18,4	11,0	11,1	0,1	0,9 %
Musiikkikeskus	17,0	9,9	12,6	2,7	27,3 %
Johdon tukipalvelut	16,6	3,9	16,1	12,2	312,8 %
Palvelualue yhteensä	14,7	10,4	11,8	1,4	13,5 %

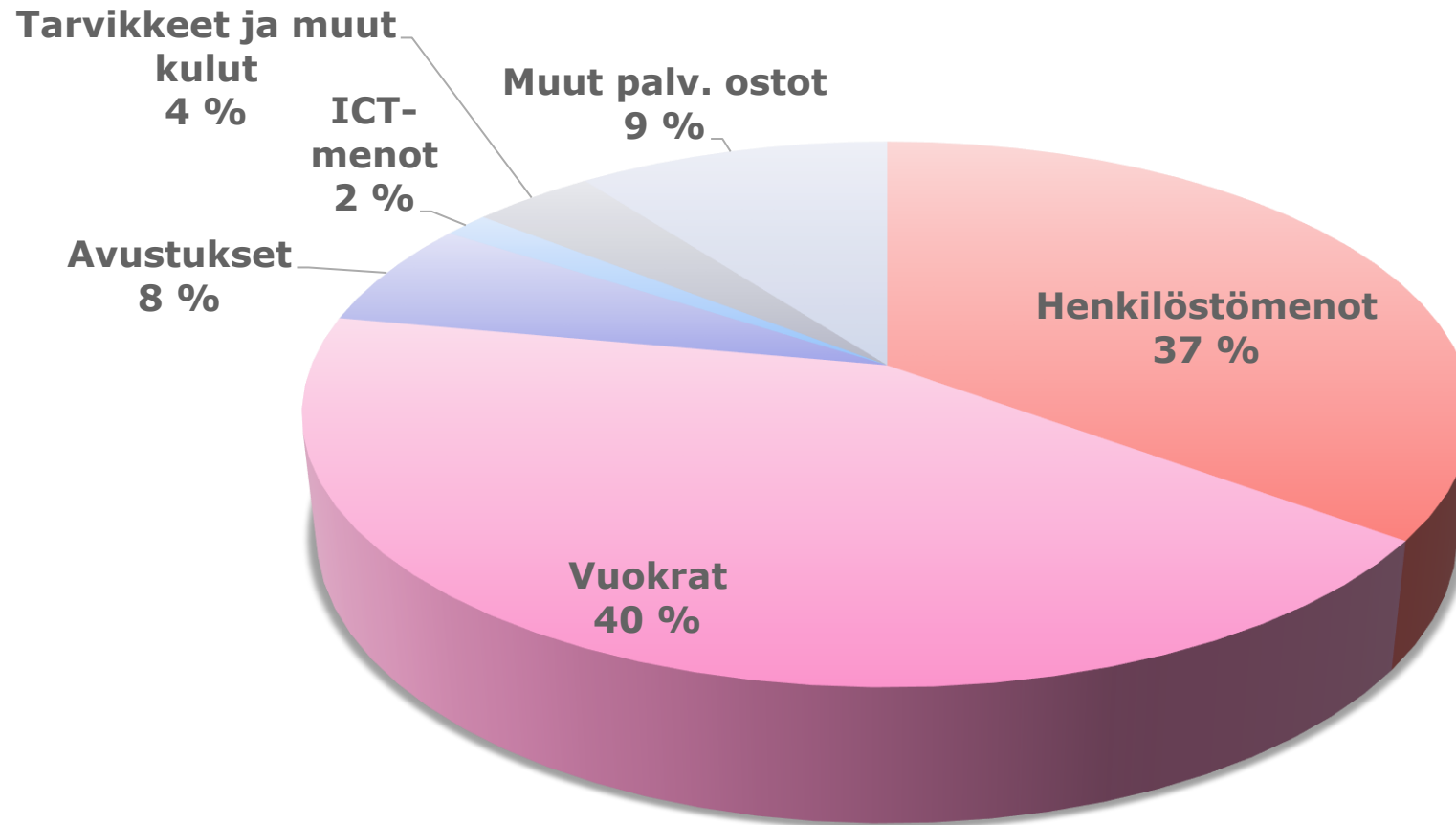
Sairauspoissaolojen määrä hyvinvoinnin edistämisen palvelualueella kasvoi hiukan viime vuoteen verrattuna. Pienissä yksiköissä vaihtelua tulee merkittävästi jo yhdestä pitemmästä sairauspoissaolosta.

Kaupunkitasoisesti vastaava luku vuodelta 2024 on 16,0 htv (vuonna 2023 17,0 htv).

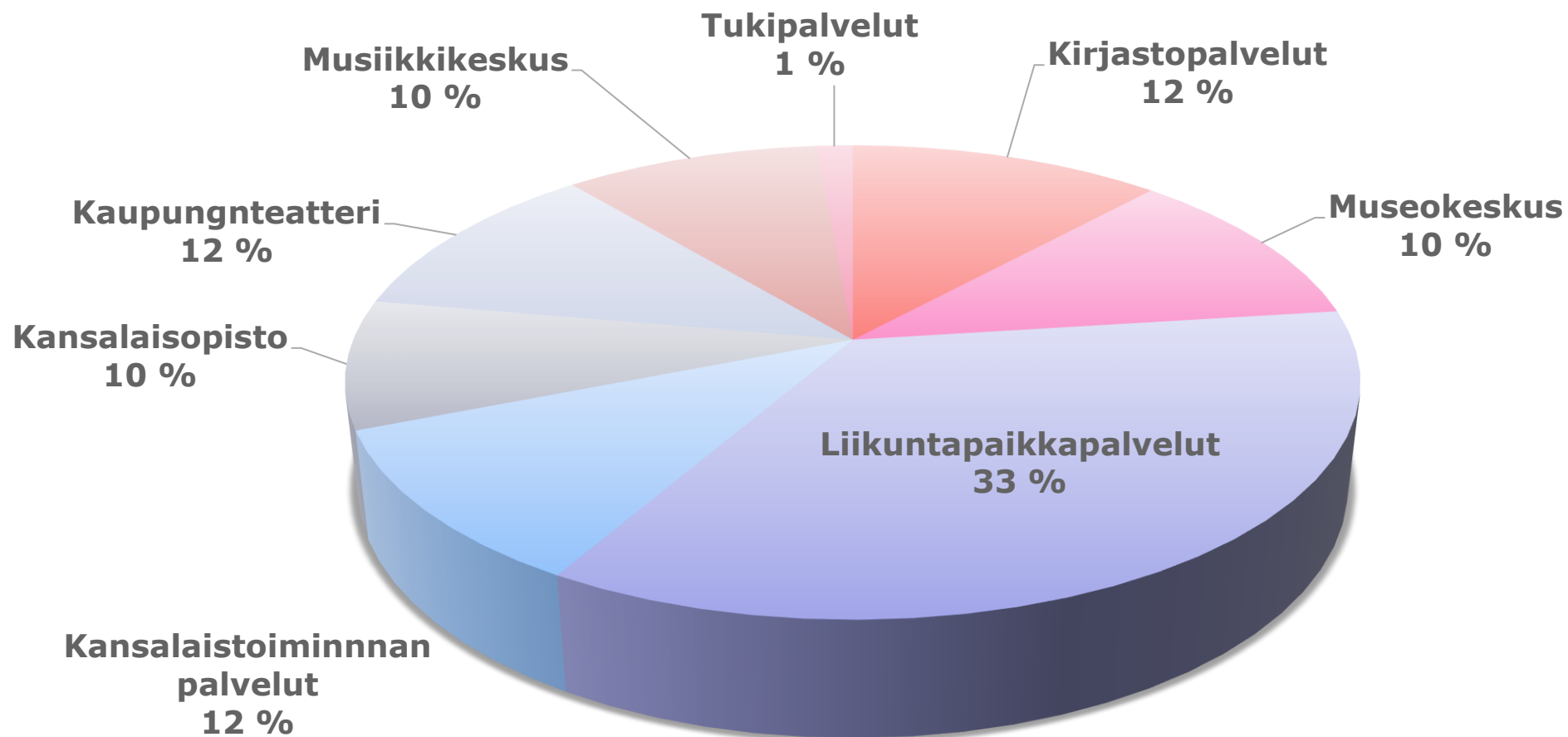
Käyttötaloustoteuma 2024

KÄYTTÖTALOUS- TOTEUMA 2024		TP 2023	TA+M 2024	TP 2024	Erutus TA24/ TP24	Toteuma % Lask.=100 %	Muutos % TA24/TP24	Muutos % TP23/ TP24
Tilinpäätös								
KIRJASTO- PALVELUT	Toimintatuotot	823 338	790 000	834 931	44 931	105,7 %	5,7 %	1,4 %
	Henkilöstökulut	-3 633 623	-3 733 200	-3 720 595	12 605	99,7 %	-0,3 %	2,4 %
	Vuokrat	-2 160 751	-2 367 000	-2 356 236	10 764	99,5 %	-0,5 %	9,0 %
	Muut kulut	-1 482 670	-1 542 700	-1 461 705	80 995	94,7 %	-5,3 %	-1,4 %
	Toimintakulut yht.	-7 277 044	-7 642 900	-7 538 536	104 364	98,6 %	-1,4 %	3,6 %
	Toimintakate	-6 453 706	-6 852 900	-6 703 606	149 294	97,8 %	-2,2 %	3,9 %
MUSEOKESKUS	Toimintatuotot	1 070 940	728 000	1 041 506	313 506	143,1 %	43,1 %	-2,7 %
	Henkilöstökulut	-2 522 649	-2 438 600	-2 657 448	-218 848	109,0 %	9,0 %	5,3 %
	Vuokrat	-3 320 531	-3 513 000	-3 574 336	-61 336	101,7 %	1,7 %	7,6 %
	Muut kulut	-1 025 574	-974 000	-885 116	88 884	90,9 %	-9,1 %	-13,7 %
	Toimintakulut yht.	-6 868 754	-6 925 600	-7 116 900	-191 300	102,8 %	2,8 %	3,6 %
	Toimintakate	-5 797 814	-6 197 600	-6 075 394	122 206	98,0 %	-2,0 %	4,8 %
LIIKUNTA- PAIKKA- PALVELUT	Toimintatuotot	4 133 376	4 708 000	4 563 727	-144 273	96,9 %	-3,1 %	10,4 %
	Henkilöstökulut	-2 150 726	-2 365 600	-2 263 157	102 443	95,7 %	-4,3 %	5,2 %
	Vuokrat	-12 655 958	-15 826 000	-15 834 509	-8 509	100,1 %	0,1 %	25,1 %
	Muut kulut	-4 464 177	-4 583 000	-4 447 205	135 795	97,0 %	-3,0 %	-0,4 %
	Toimintakulut yht.	-19 270 861	-22 774 600	-22 544 871	229 729	99,0 %	-1,0 %	17,0 %
	Toimintakate	-15 137 485	-18 066 600	-17 981 144	85 456	99,5 %	-0,5 %	18,8 %
KANSALAI- TOIMINNAN PALVELUT	Toimintatuotot	594 702	242 000	590 573	348 573	244,0 %	144,0 %	-0,7 %
	Henkilöstökulut	-1 465 054	-1 604 100	-1 585 569	18 531	98,8 %	-1,2 %	8,2 %
	Vuokrat	-553 288	-543 000	-588 567	-45 567	108,4 %	8,4 %	6,4 %
	Muut kulut	-4 677 744	-4 798 000	-4 619 283	178 717	96,3 %	-3,7 %	-1,2 %
	Toimintakulut yht.	-6 696 086	-6 945 100	-6 793 419	151 681	97,8 %	-2,2 %	1,5 %
	Toimintakate	-6 101 384	-6 703 100	-6 202 846	500 254	92,5 %	-7,5 %	1,7 %
KANSALAI- OPISTO	Toimintatuotot	2 009 886	2 078 000	2 119 655	41 655	102,0 %	2,0 %	5,5 %
	Henkilöstökulut	-3 793 121	-3 915 400	-3 834 587	80 813	97,9 %	-2,1 %	1,1 %
	Vuokrat	-1 158 181	-1 176 000	-1 189 947	-13 947	101,2 %	1,2 %	2,7 %
	Muut kulut	-495 916	-517 000	-578 842	-61 842	112,0 %	12,0 %	16,7 %
	Toimintakulut yht.	-5 447 218	-5 608 400	-5 603 376	5 024	99,9 %	-0,1 %	2,9 %
	Toimintakate	-3 437 332	-3 530 400	-3 483 721	46 679	98,7 %	-1,3 %	1,3 %
KAUPUNGIN- TEATTERI	Toimintatuotot	1 502 800	1 916 000	1 690 532	-225 468	88,2 %	-11,8 %	12,5 %
	Henkilöstökulut	-4 209 431	-4 108 000	-4 070 222	37 778	99,1 %	-0,9 %	-3,3 %
	Vuokrat	-2 159 103	-2 197 000	-2 191 657	5 343	99,8 %	-0,2 %	1,5 %
	Muut kulut	-914 102	-786 500	-885 057	-98 557	112,5 %	12,5 %	-3,2 %
	Toimintakulut yht.	-7 282 636	-7 091 500	-7 146 936	-55 436	100,8 %	0,8 %	-1,9 %
	Toimintakate	-5 779 836	-5 175 500	-5 456 404	-280 904	105,4 %	5,4 %	-5,6 %
MUSIIKKI- KESKUS	Toimintatuotot	1 085 171	1 421 000	1 322 023	-98 977	93,0 %	-7,0 %	21,8 %
	Henkilöstökulut	-3 349 220	-3 493 800	-3 541 668	-47 868	101,4 %	1,4 %	5,7 %
	Vuokrat	-1 493 412	-1 546 000	-1 552 947	-6 947	100,4 %	0,4 %	4,0 %
	Muut kulut	-983 127	-863 100	-1 081 715	-218 615	125,3 %	25,3 %	10,0 %
	Toimintakulut yht.	-5 825 759	-5 902 900	-6 176 330	-273 430	104,6 %	4,6 %	6,0 %
	Toimintakate	-4 740 588	-4 481 900	-4 854 307	-372 407	108,3 %	8,3 %	2,4 %
TUKIPALVELUT	Toimintatuotot	566 250	986 000	371 468	-614 532	37,7 %	-62,3 %	-34,4 %
	Henkilöstökulut	-699 343	-875 800	-736 803	138 997	84,1 %	-15,9 %	5,4 %
	Vuokrat	-23 571	-22 000	-23 565	-1 565	107,1 %	7,1 %	0,0 %
	Muut kulut	-170 443	-572 000	-105 674	466 326	18,5 %	-81,5 %	-38,0 %
	Toimintakulut yht.	-893 357	-1 469 800	-866 042	603 758	58,9 %	-41,1 %	-3,1 %
	Toimintakate	-327 107	-483 800	-494 575	-10 775	102,2 %	2,2 %	51,2 %
HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN PALVELU- ALUE YHT.	TOIMINTATUOTOT	11 786 464	12 869 000	12 534 416	-334 584	97,4 %	-2,6 %	6,3 %
	Henkilöstökulut	-21 823 168	-22 534 500	-22 410 048	124 452	99,4 %	-0,6 %	2,7 %
	Vuokrat	-23 524 795	-27 190 000	-27 311 764	-121 764	100,4 %	0,4 %	16,1 %
	Muut kulut	-14 213 753	-14 636 300	-14 064 598	571 702	96,1 %	-3,9 %	-1,0 %
	TOIMINTAKULUT YHT.	-59 561 718	-64 360 800	-63 786 410	574 390	99,1 %	-0,9 %	7,1 %
	TOIMINTAKATE	-47 775 254	-51 491 800	-51 251 994	239 806	99,5 %	-0,5 %	7,3 %

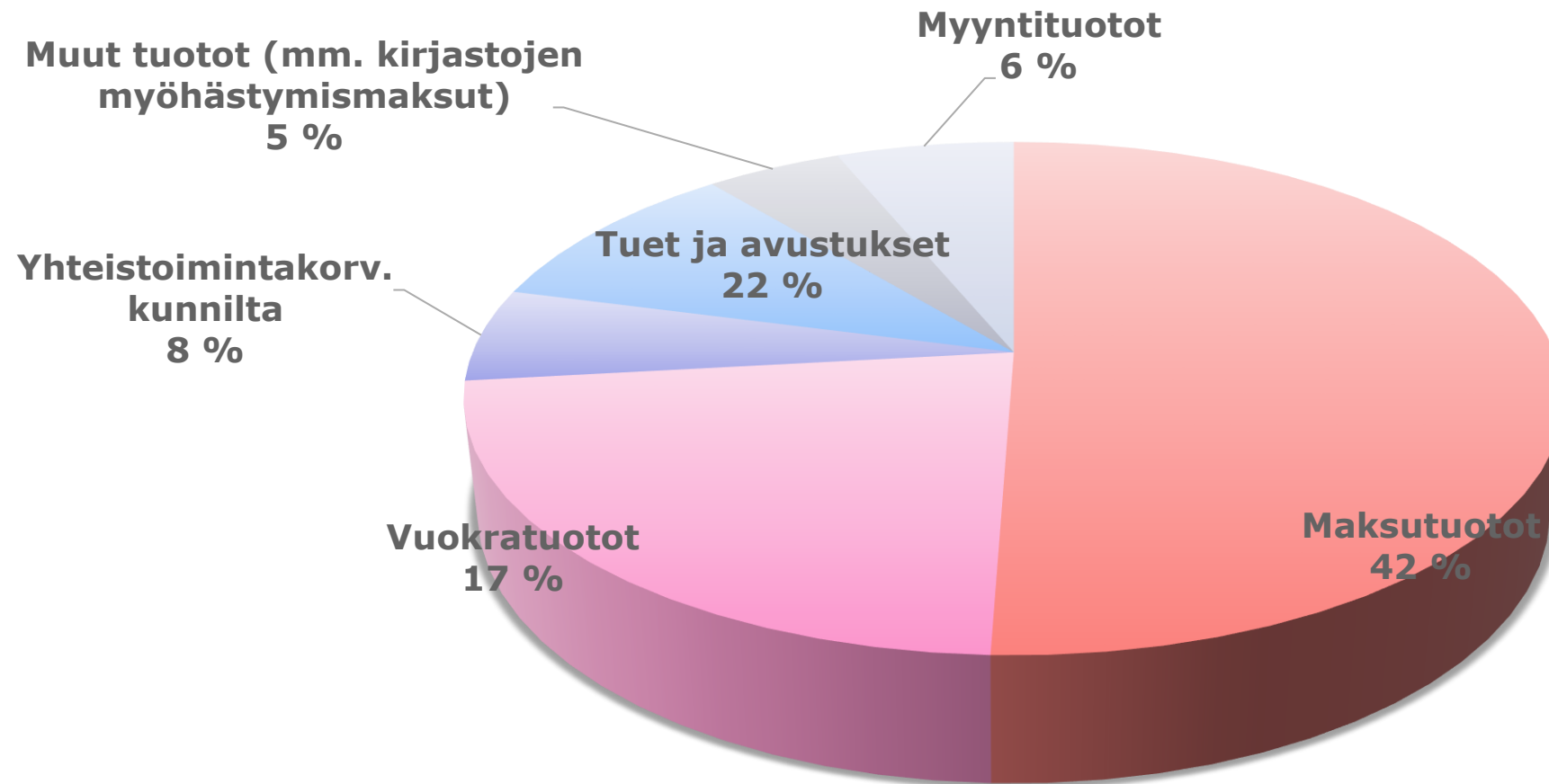
Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen menorakenne 2024 (-63,8 M€)

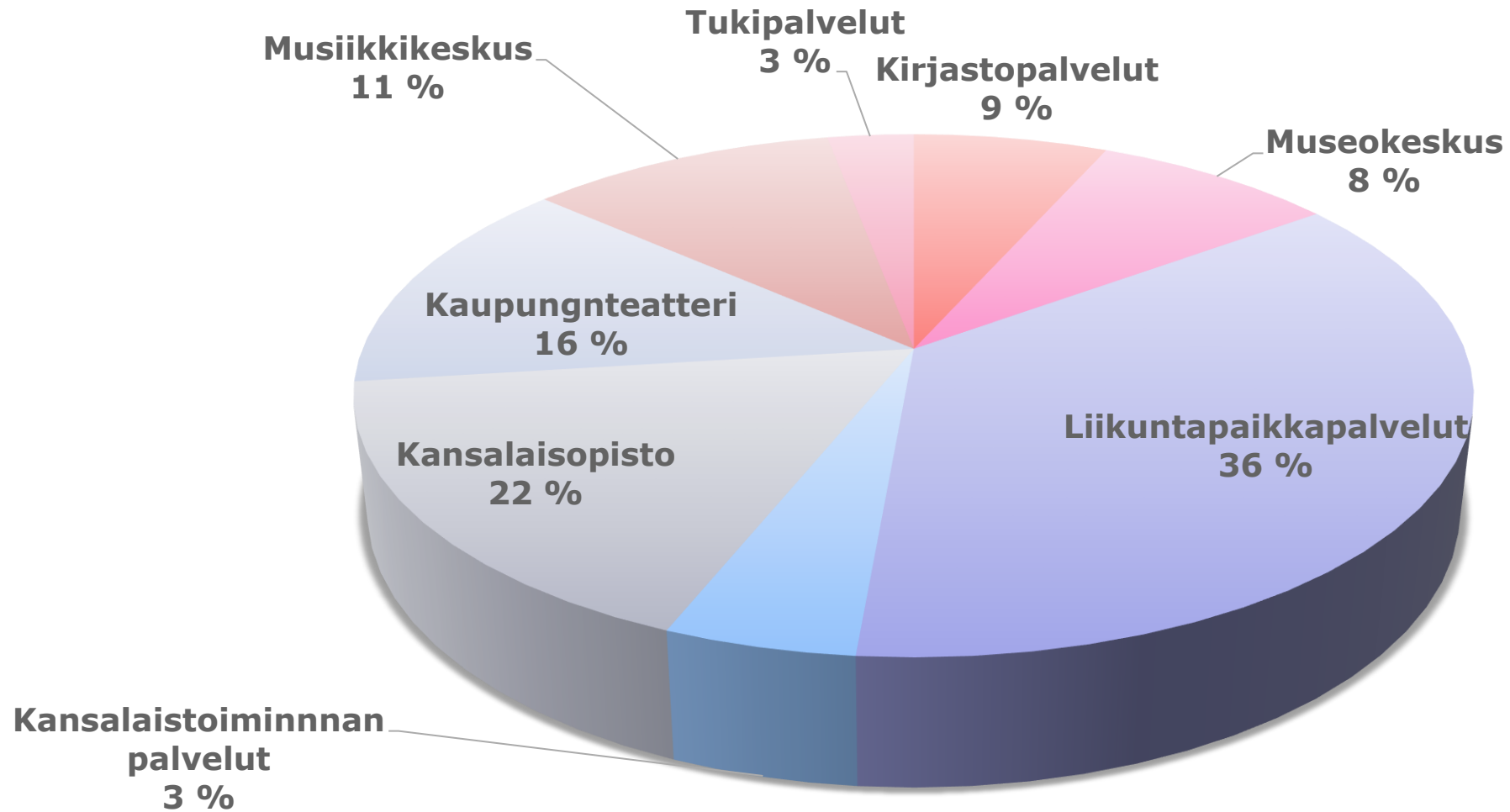
Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen menot palveluprosesseittain 2024 (-63,8 M€)

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen tulorakenne 2024 (12,5 M€)

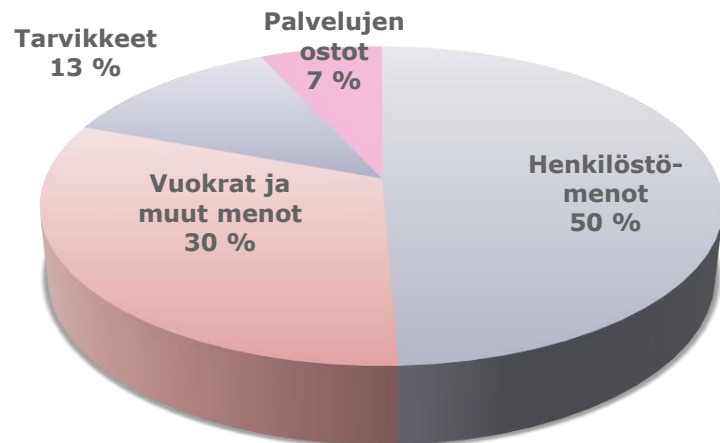

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen tulot palveluprosesseittain 2024 (12,5 M€)

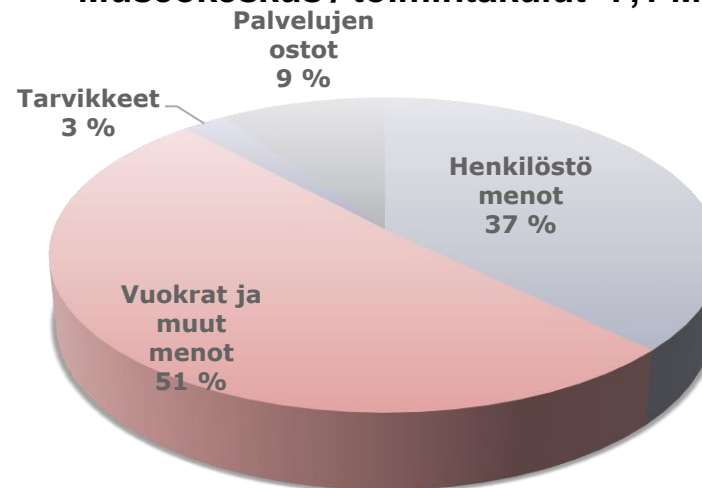

Palveluprosessit / toimintakulut

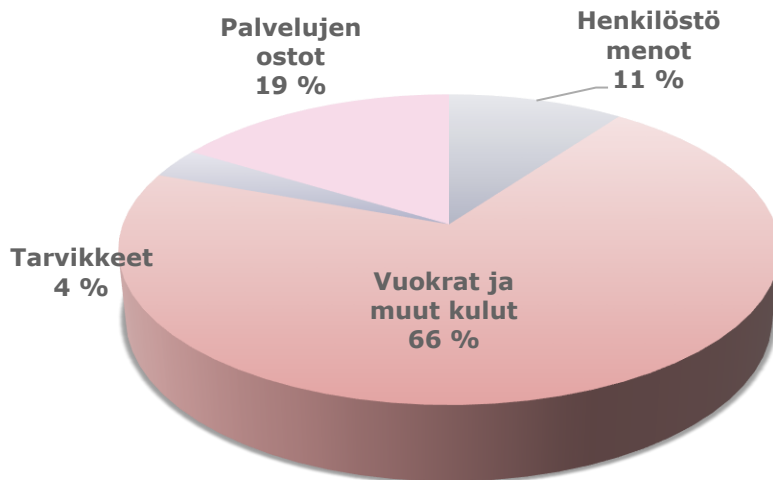
Kirjastopalvelut / toimintakulut -7,5 M€

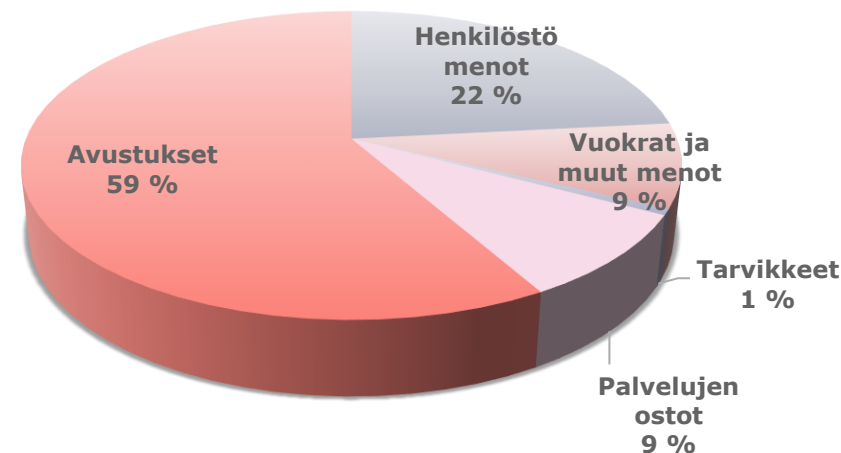
Museokeskus / toimintakulut -7,1 M€

Liikuntapaikkapalvelut / toimintakulut -22,5 M€

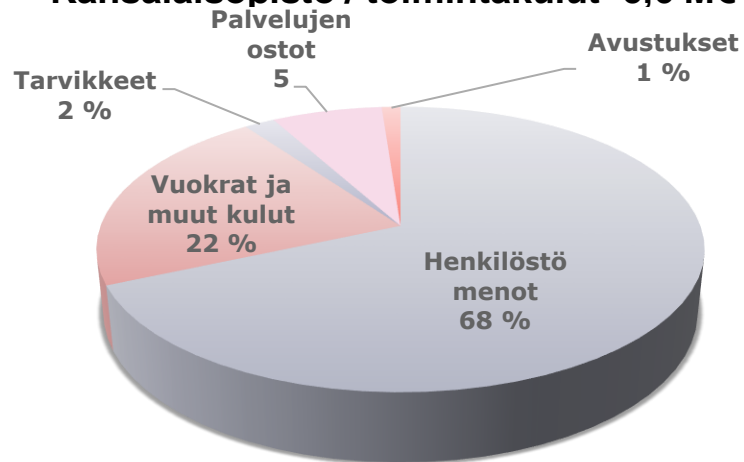

Kansalaistoiminnan palv./ toimintakulut -6,8 M€

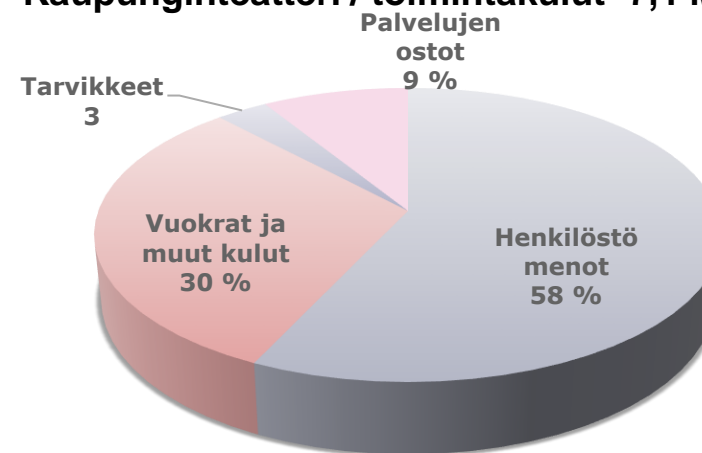

Palveluprosessit / toimintakulut

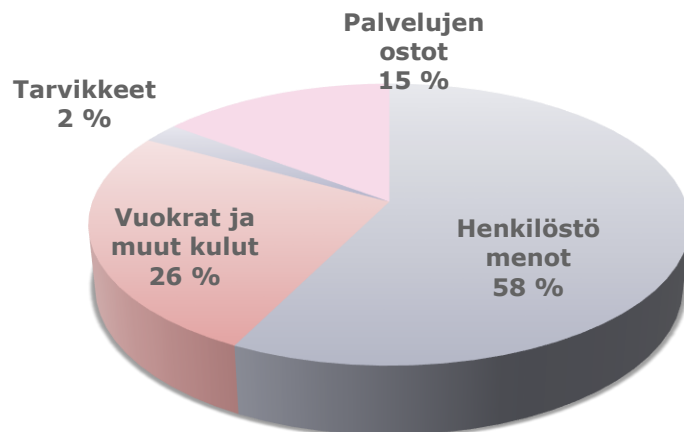
Kansalaisopisto / toimintakulut -5,6 M€

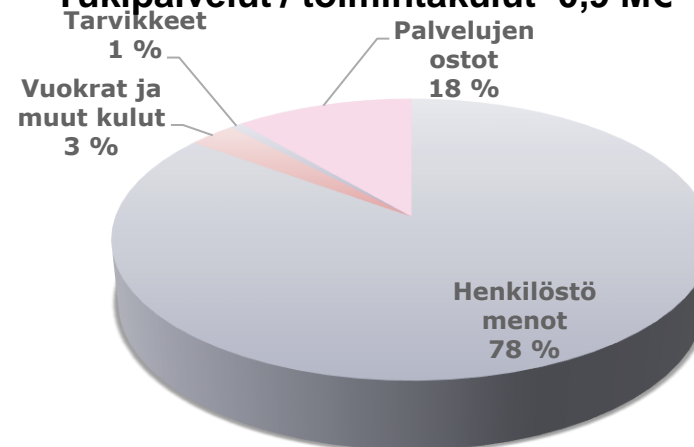
Kaupunginteatteri / toimintakulut -7,1 M€

Musiikkikeskus / toimintakulut -6,2 M€

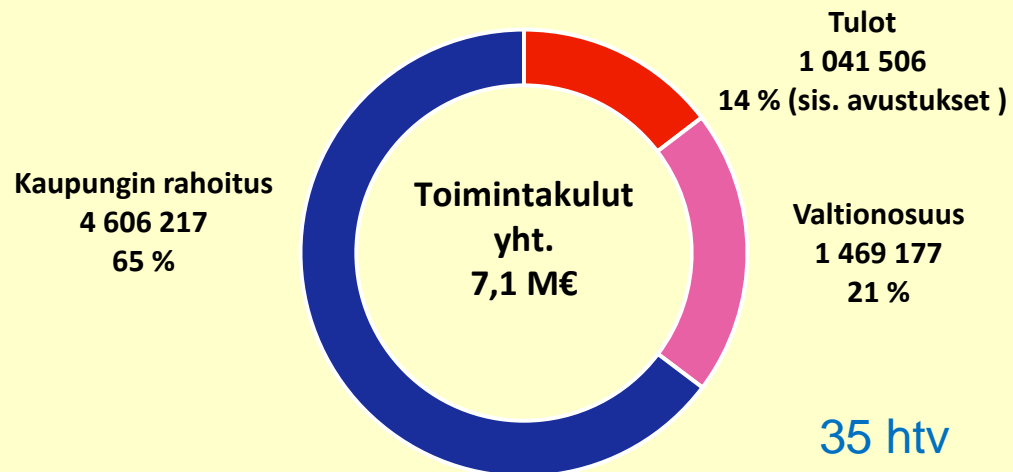

Tukipalvelut / toimintakulut -0,9 M€

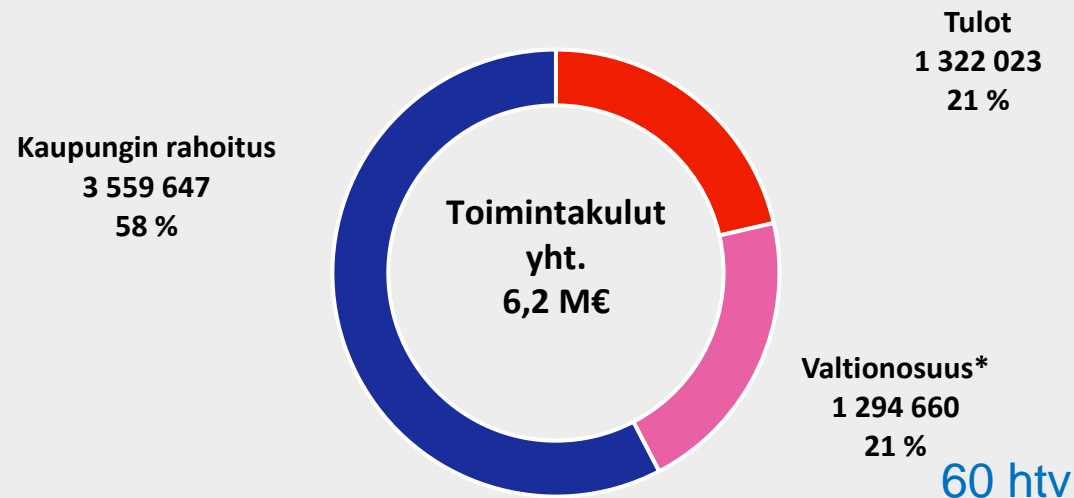

Kuopion kulttuurilaitosten ja kansalaisopiston valtionosuudet % kuluista/ TP 2024

Museokeskus

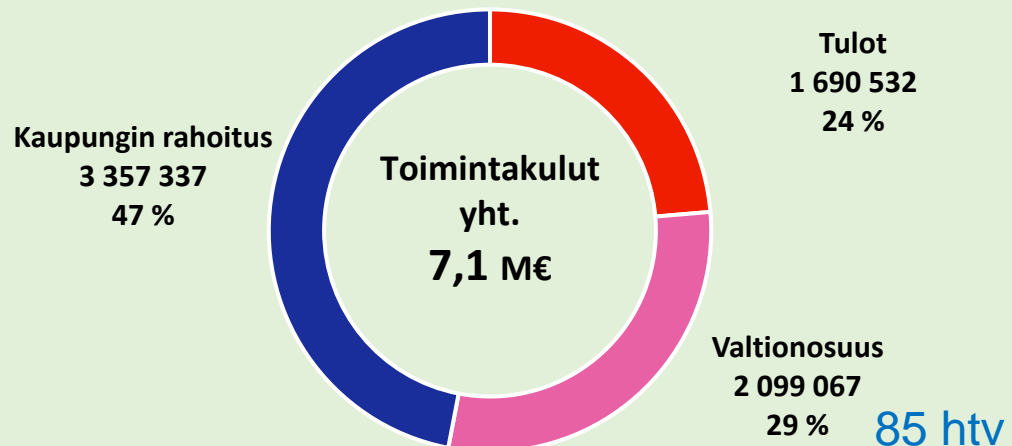

Musiikkikeskus

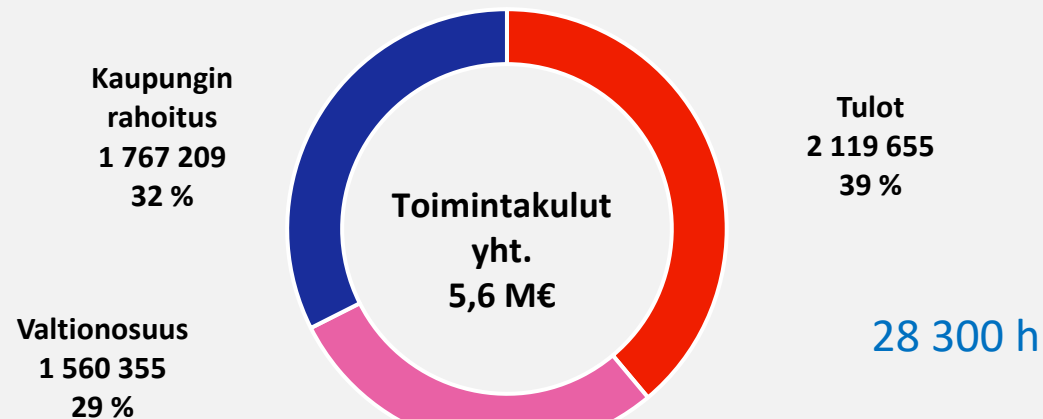

* Valtionosuus koskee kaupunginorkesterin toimintaa

Kaupunginteatteri

Kansalaisopisto

* Kansalaisopiston valtionosuuden peruste lasketaan kertomalla opetusministeriön ko. opistolle vahvistama opetustuntien määrä opetustunnin yksikköhinnalla

Kirjastot **14**,
joista **12** Kuopiossa

Kirjastoautot **3**

Omatoimikirjastot 8
Maaninka, Kaavi,
Tuusniemi
Riistavesi 10/2023

Lainat per asukas
16 v. 2023

Henkilöstömäärä
94 v. 2023
97 v. 2022

Kirjastojen lainat yht.
vuonna 2024

2,3 milj.

Fyysiset käynnit
kirjastoissa vuonna 2024

1,4 milj.

Lainat yhteensä

2 334 995

Lainaajien lukumäärä

39 422

Fyysiset käynnit

1 366 091

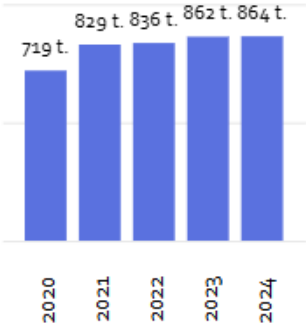
Aukiolotunnit yht.

49 629

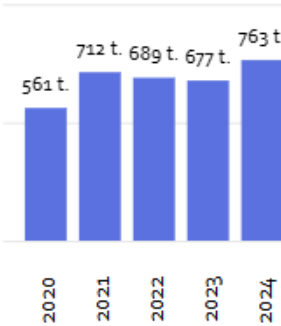

Kirjaston lainojen määrä

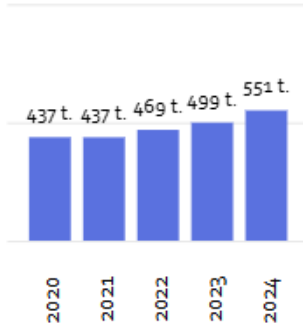
Itsepalvelulainat kirjasto...

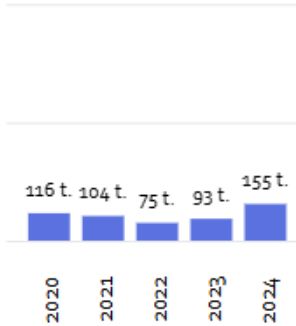
Lainojen uusinta netissä

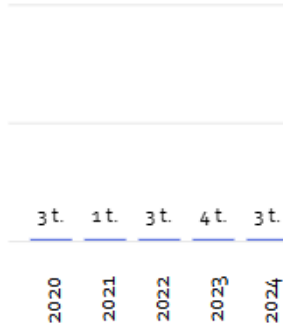
Lainat asiakaspalvelupis...

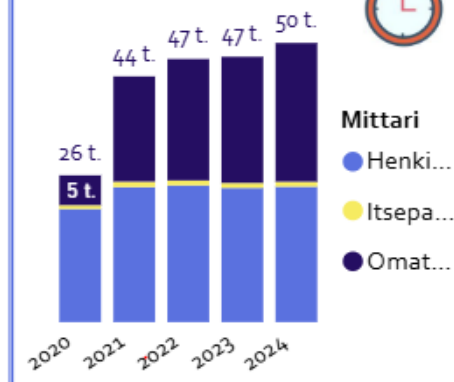
E-kirjaston lainat

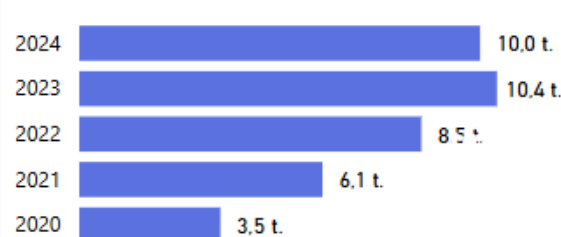
Kaukolainaus yht.

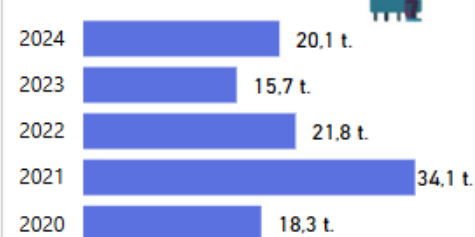
Kirjaston aukiolotunnit

Käyttäjäkoulutuksiin osallistuneet

Tapahtumiin osallistuneet

Kirjastoaineiston hankinta (lkm)

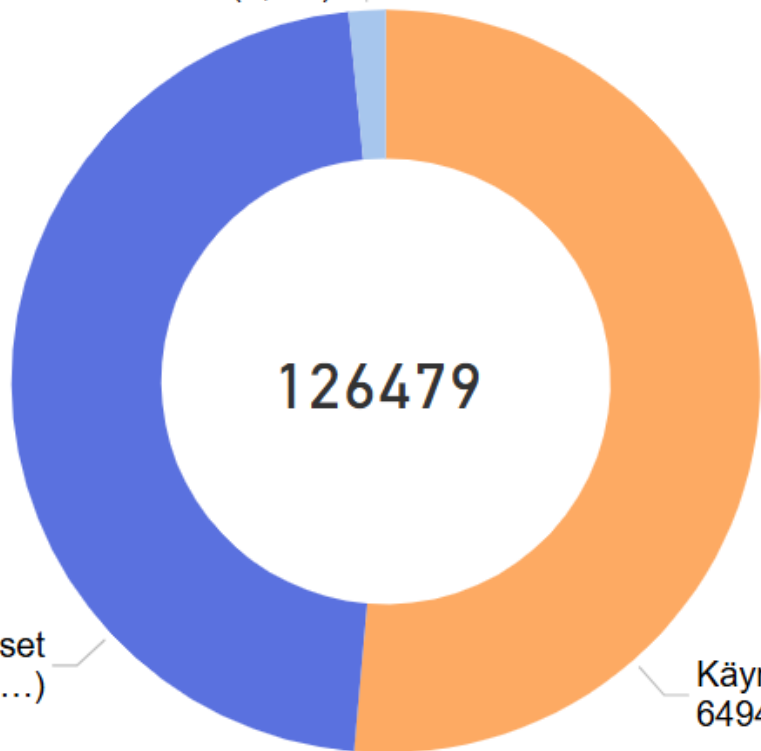
Mittari	2020	2021	2022	2023	2024
Kirjojen hankinta (lkm)	35324	32698	39942	42734	38637
Lehtienvuosikertojen hankinnat (lkm)	692	874	876	820	765
Muun kirjastoaineiston hankinnat (lkm)	3566	2371	2642	3032	2971
Yhteensä	39582	35943	43460	46586	42373

*) Vuoden 2020 ja 2021 tapahtumiin osallistuiat sisältävät virtuaalitapahtumat.

Toimintaan osallistuneet

Muut käynnit (kauppa ja kokoukset)
2029 (1,6%)

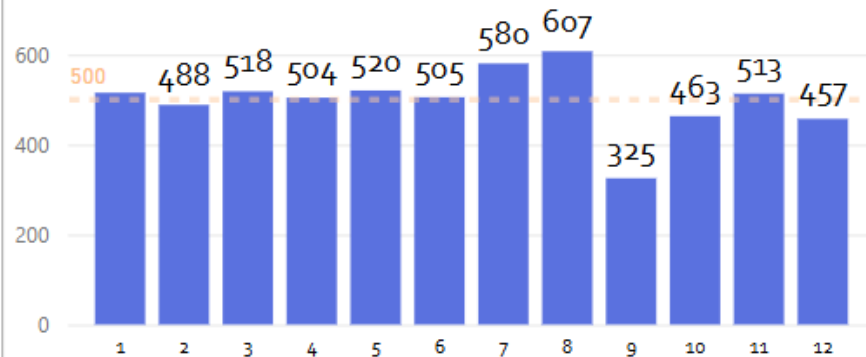

Käynnit, ilmaiset
59506 (47,0...)

Käynnit, maksulliset
64944 (51,35%)

Museoiden aukiolotunnit kuukausittain

vuosi ● 2024

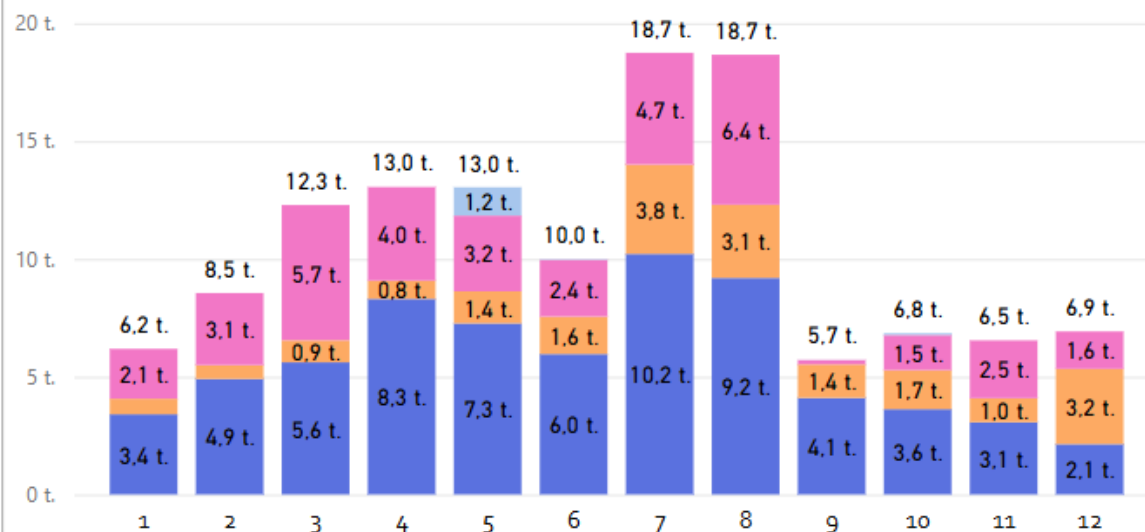
Valitse vuosi

- Valitse kaikki
- 2024
- 2023

- Valitse kaikki
- Kuopion museo
- Korttelimuseo
- Taidemuseo
- J.V. Snellmanin mu...

Museoiden toimintaan osallistuneet kuukausittain

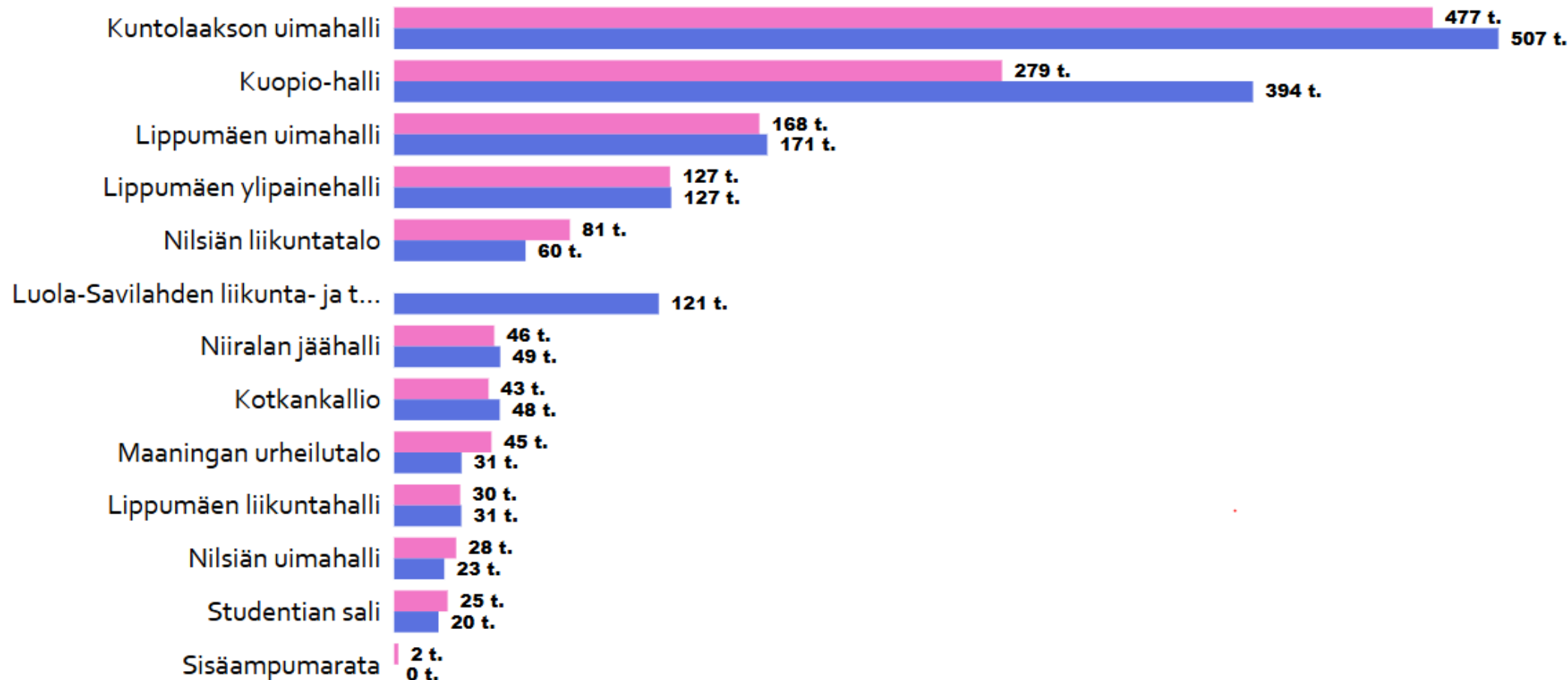
Museo ● Kuopion museo ● Korttelimuseo ● Taidemuseo ● J.V. Snellmanin mu...

*) Kuopion taidemuseo on suljettu 2.9. - 10.10.2024 remontin vuoksi. Kuopion museo on suljettu remontin vuoksi 25.8.2018 - vuoteen 2021. Museot olivat suljettuna pandemian vuoksi

Sisäliikuntapaikkojen kävijät

Vuosi ● 2023 ● 2024

Vuosi

- 2025
- 2024
- 2023
- 2022
- 2021
- 2020
- 2019

Sisäliikuntapaikkojen kävijät yht. vuonna 2024

1,58 milj.

Sisäliikuntapaikkojen kävijät yht. vuonna 2023

1,35 milj.

Uintikävijät yht. 2024

478579

Jäähallin kävijät yht. 2024

48684

Kuntosalikävijät yht. 2024

276867

Kuopiohallin tapahtumien kävijät yht. 2024

172313

Savilahden liikunta- ja tapahtumakeskus Luola avautui 14.8.2024.
Kuntolaakson uimahalli avattiin 3.8.2020 (korvaa Niiralan uimahallin).
Lippumäen jäähalli jäi pois käytöstä vuonna 2019.
Lippumäen ylipainehalli avattu 15.11.2019.
Nilsin uimahalli siirtyi kaupungille 1.4.2017.
Kuopio-hallin kävijämäärään sisältyy myös tilaisuuksien kävijät.

Vuosi

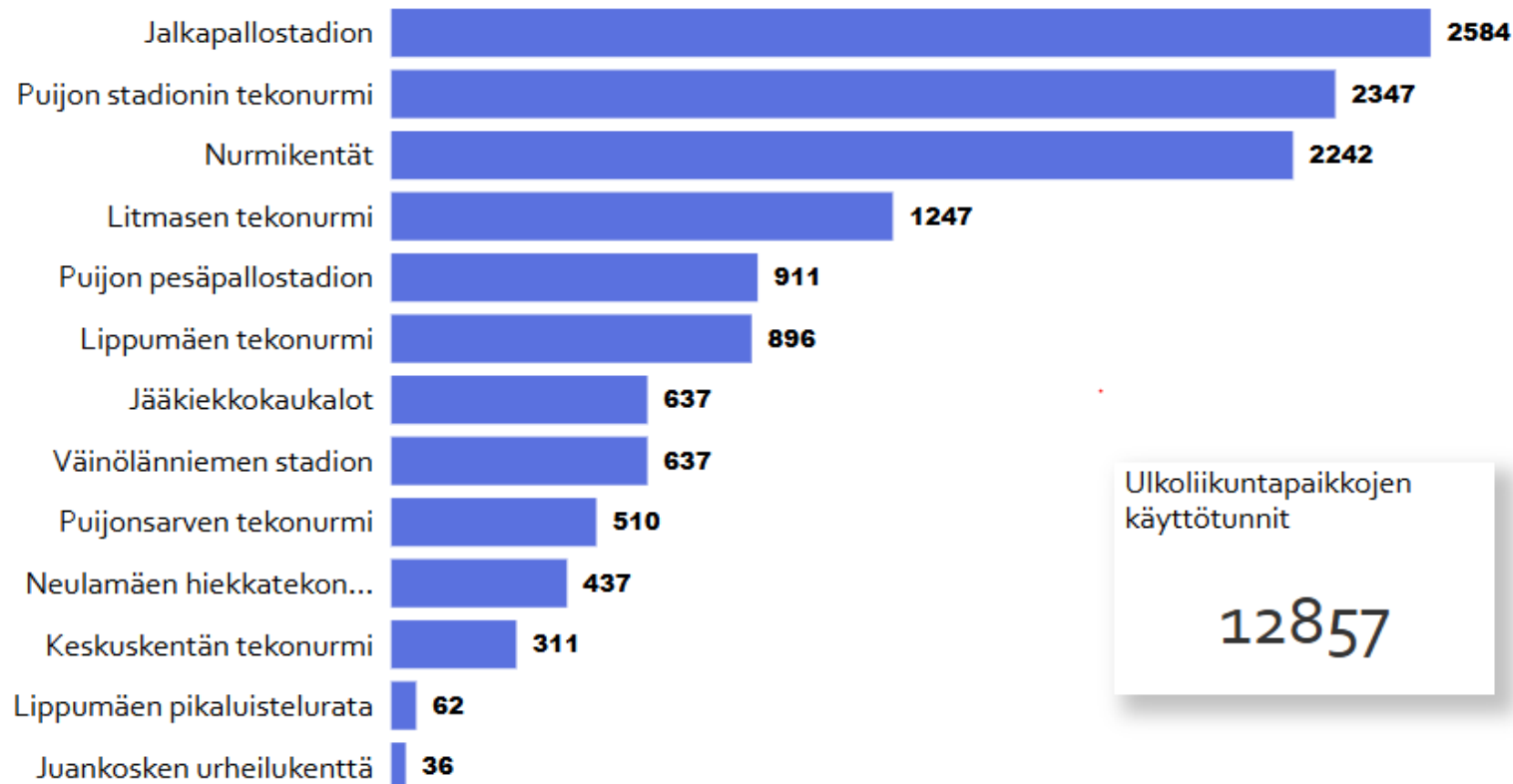
2023

2024

2025

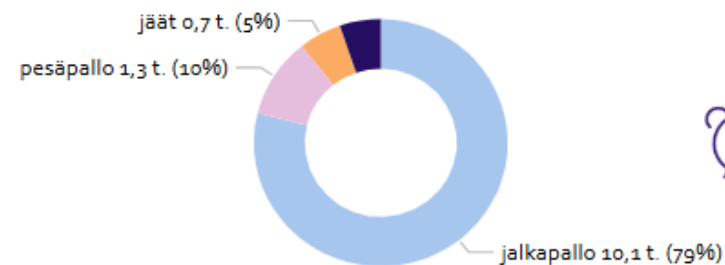
Ulkoliikuntapaikkojen käyttötunnit

Vuosi • 2024

Ulkoliikuntapaikkojen
käyttötunnit

12857

Ulkoliikuntapaikkojen käyttötunnit

Ulkoliikuntapaikkojen käyttötunnit

Laji	2024
jalkapallo	10137
Jalkapallostadion	2584
Puijon stadionin tekonurmi	2347
Nurmikentät	2242
Litmasen tekonurmi	1247
Lippumäen tekonurmi	896
Puijonsarven tekonurmi	510
Keskuskentän tekonurmi	311
pesäpallo	1348
Puijon pesäpallostadion	911
Neulamäen hiekkatekonurmi	437
jäät	699
Jääkiekkokaukalot	637
Lippumäen pikaluistelurata	62
Yhteensä	12857

Pesäpallostadionin
käyttötunnit yht.

(Tyhjä)

Jalkapallokenttien
käyttötunnit

10137

Muun urheilun käyttötunnit

673

- Puijon stadionin tekonurmi on avattu 17.7.2023.
- Neulamäen hiekkatekonurmi on avattu toukokuussa 2023.

Kansalaisopisto 2020 - 2024

Kunta
 ■ Valitse kaikki
 ■ Kuopio
 ■ Sopimuskunnat

Lukukausi
 ■ Valitse kaikki
 ■ Kevät
 ■ Syksy

Kurssien määrä 2020-2024

1818

Opetustuntien määrä 2020-2024

43173

Opiskelijamäärä, täytetyt kurssipaikat

22999

Opetuskerroilla käynnit 2020-2024

290036

Kurssien lukumäärä

Kunta	2020	2021	2022	2023	2024
Kuopio	1677	1724	1665	1657	1656
Sopimuskunnat	169	211	160	168	162
Yhteensä	1846	1935	1825	1825	1818

Opetustuntien lukumäärä

Kunta	2020	2021	2022	2023	2024
Kuopio	36409	39575	39900	39626	39429
Sopimuskunnat	3905	4117	3688	3884	3744
Yhteensä	40314	43692	43588	43510	43173

Opetuskerroilla käynnit

Kunta	2020	2021	2022	2023	2024
Kuopio	217914	213575	236045	256822	275661
Sopimuskunnat	14663	13807	13516	14457	14375
Yhteensä	232577	227382	249561	271279	290036

Opiskelijamäärä, täytetyt kurssipaikat

Kunta	2020	2021	2022	2023	2024
Kuopio	18815	18121	19663	20834	21467
Sopimuskunnat	1646	1504	1390	1514	1532
Yhteensä	20461	19625	21053	22348	22999

Luennot ja tapahtumat

Mittari	2020	2021	2022	2023	2024
Luennot ja tapahtumat, osallistujat	1906	2608	6414	13013	14165
Luennot ja tapahtumat, tunnit	155	143	173	399	264
Luennot ja tapahtumat, lkm	40	55	77	107	78

Kansalaisopiston toiminta oli tauolla keväällä maalis-toukokuussa 2020 koronapandemian vuoksi.

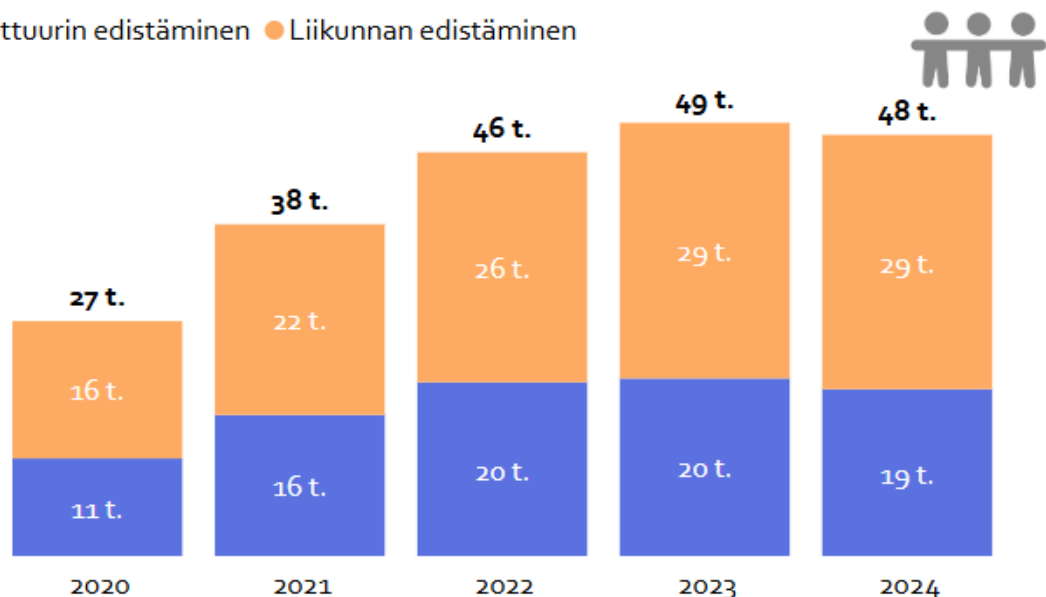
Kansalaistoiminnan palvelut

2020 2021 2022 2023 2024 2025

KUOPIO

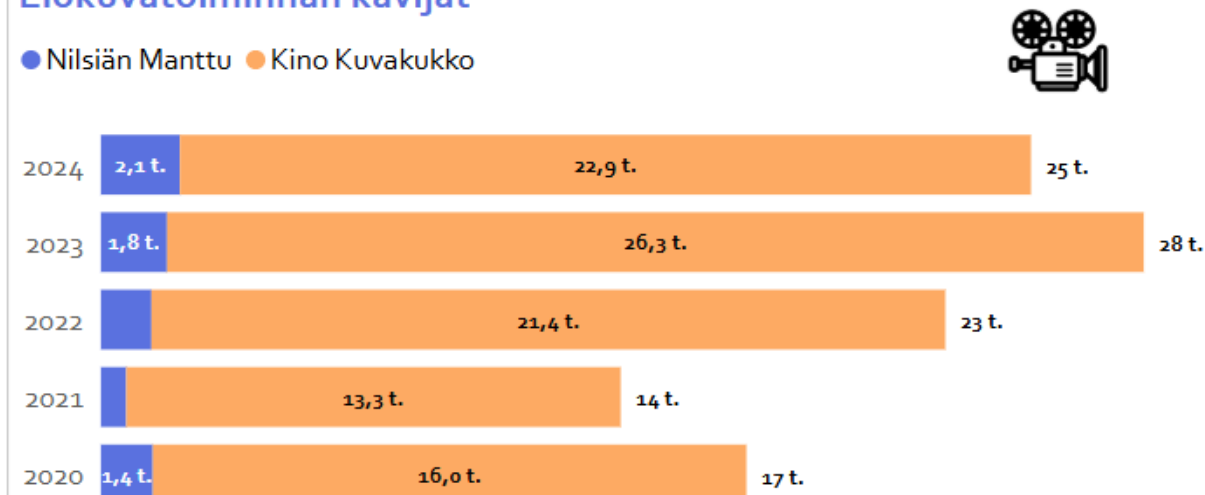
Kulttuurin ja liikunnan edistämisen osallistumiskerrat

● Kulttuurin edistäminen ● Liikunnan edistäminen

Elokvatoiminnan kävijät

● Nilsin Manttu ● Kino Kuvakukko

Koulujen loma-ajan toimintaan osallistuneet

Supersyysloma 2024

3769

Hyperhiihtoloma 2024

9533

Kesäajan liikuntaan osallistuneet 2024

14525

Järjestöavustusta hakeneiden asukas- ja kyläyhdistysten määrä 2024

376

Maksetut järjestö- ja ym. avustukset M€ 2024

4,0 milj.

Asukastoiminta 2024
42 400 osallistumiskertaa
4 asukastilaa ja toimintaa eri pisteissä

Asukastuvat, elokuvateatterit olivat suljettuina pandemian vuoksi aj. 16.3.-13.5.2020.
Kino Kuvakukko oli suljettuna keväällä 2019 remontin vuoksi.

Vuoden 2024 luvut valmiit 16.1.2025.

Kaupunginteatteri TULOSKORTTI 2024

Teatteritalossa kävijät
yht. v. 2024

94295

Katsojat omissa
esityksissä v. 2024

37839

Omien esitysten lkm.
v. 2024

180

Vierailuesitysten ja yht.
tuotantojen lkm. v. 2024

112

Kaupunginteatterin kävijät yht.

94295

Katsojat omissa esityksissä

37839

Katsojat vierailu esityksissä

25221

Muiden tapahtumien kävijät

15391

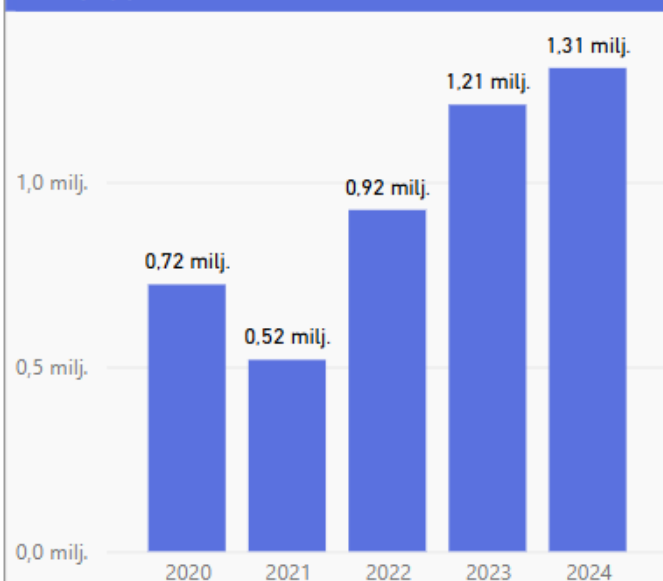

Vuokraustoiminnan kävijät

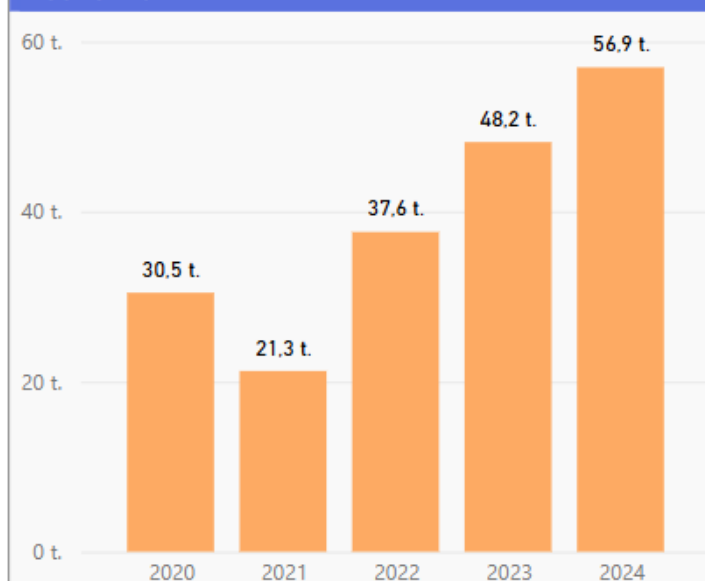
15844

Pääsylipputulot, €

Myydyt liput, lkm.

Näytäntöjen lukumäärä

Mittari	2020	2021	2022	2023	2024
Omien esitysten määrä teatteritalossa	111	99	195	191	180
Vierailuesitykset ja yhteistuotannot	103	36	71	88	112
Yhteensä	214	135	266	279	292

Ensi-iltojen määrä

Mittari	2020	2021	2022	2023	2024
Maria-näyttämön ja Aulan ensi-iltojen määrä	4	3	7	5	2
Minna-näyttämön ensi-iltojen määrä	3	4	3	3	3
Yhteensä	7	7	10	8	5

Koronapandemia vaikutti vuosina 2020-2022. Täyssulkujen lisäksi oli vaihtuvia yleisömäärien rajoituksia.

TULOSKORTTI

MK:n asiakkaat 2024

85593

Tapahtumat
yhteensä 2024

606

KKO:n tapahtumat
2024

205

KKO:n konsertit
Musarilla 2024

47

Musiikkikeskuksen toiminta:

- Kaupunginorkesterin (KKO) tuotannot
- Musiikkikeskuksen (MK) omat tuotannot
- Vuokraustoiminta: konsertit ja tapahtumat
- Vuokraustoiminta: kokoukset ja kongressit
- Vuokraustoiminta: muut tapahtumat

Musiikkikeskuksen asiakkaat

